

«Alle leker tøffe om dagen»

En kvalitativ studie av vold, selvpresentasjon, sosiale medier blant ungdommer i Groruddalen

Philip Andrew Gonzales Sacro

Masteroppgave ved institutt for pedagogikk
Det utdanningsvitenskapelige fakultet

UNIVERSITETET I OSLO

Våren 2020

Sammendrag

SAMMENDRAG AV MASTEROPPGAVEN I PEDAGOGIKK

TITTEL:

“Alle leker tøffe om dagen”

*En kvalitativ studie av vold, selvpresentasjon og sosiale medier
blant ungdommer i Groruddalen.*

AV:

Philip Andrew Gonzales Sacro

EKSAMEN:

PED4391
Masteroppgave i pedagogikk
Allmenn studieretning

SEMESTER:

Vår 2019

STIKKORD:

- Vold blant ungdom
- Groruddalen
- Sosiale medier
- Gatekultur
- Selvpresentasjon
- Voldsvideoer
- Inntrykkshåndtering

Sammendrag

Oppgavens Omfang og forskningsspørsmål

Oppgaven er en kvalitativ studie av vold blant ungdom i Groruddalen. Det blir forsket på hvordan vold kommer til uttrykk på ulike sosiale medier og i ungdommenes hverdagsliv i Groruddalen. Ettersom at vold forstås som et såpass vidt og bredt begrep blir det ikke på forhånd gitt noen definisjon på vold. Studien bygger på et sosialkonstruktivistisk perspektiv på vold, noe som betyr at selve definisjonen og betydningen av vold utledes fra deltakernes subjektive opplevelser og erfaringer. Oppgaven er sterkt knyttet til det teoretiske utgangspunktet som ligger til grunn for oppgaven, noe som kommer tydelig frem i både forskningsspørsmålenes og problemstillingens formulering. Det teoretiske utgangspunktet bygger hovedsakelig på Erving Goffmans (1969) teori om selvpresentasjon og de teoretiske begrepene som brukes i denne teorien. Denne teorien handler hovedsakelig om hvordan mennesker sosialiserer og samhandler med andre mennesker i det daglige liv. Det har av den grunn vært svært interessant å se på hvilken betydning som denne teorien kan ha for en så områdespesifikk gruppe med ungdommer. Den overordnede problemstillingen for oppgaven er som følger:

«På hvilken måte inngår ungdommers fortellinger om vold i nærområdet og på sosiale medier i ungdommenes selvpresentasjon.»

For å kunne besvare denne problemstillingen blir følgende forskningsspørsmål undersøkt:

- I. Hvilke erfaringer har ungdom med vold, og hvordan snakker ungdommene om vold i hverdagen*
- II. På hvilken måte inngår vold i ungdommenes selvpresentasjon individuelt og kollektivt?*
- III. Hvilken betydning har sosiale medier for hvordan vold inngår i denne selvpresentasjonen?*

Teori og Metode

For å besvare problemstillingen som ligger til grunn for oppgaven så har Goffmans teoretiske begreper om; **rolle, inntrykkshåndtering, «frontstage»** og **«backstage»** vært svært viktige for å kunne fortolke informantenes fortellinger. Annen litteratur som også danner det teoretiske bakteppet for oppgaven er Elijah Andersons «Code of the Street» (1999), Sandberg og Pedersens «Gatekapital» (2006) og Monika Rostens forskning på territoriell stigmatisering og ghettolek blant ungdommer i Groruddalen.

Oppgaven er en kvalitativ studie som bygger på en fenomenologisk tilnærming og et sosialkonstruktivistisk perspektiv på vold. Dette innebærer at jeg ikke skriver om vold som objektive sannheter, men heller om vold slik den oppleves gjennom informantenes egne perspektiver og meninger. Studien er basert på intervjumateriale fra samtaler med fem ulike ungdommer fra Groruddalen i aldersgruppen 16-19 år. Det foretatt en tematisk koding og analyse av dette materialet.

Resultater

Hovedmålet for oppgaven har vært å undersøke hvilken betydning som vold har for selvpresentasjon blant ungdommer i Groruddalen. Slik det det kommer frem i denne oppgaven så virker det som at vold som et sosialt fenomen, forstås som å være en vanlig del av å vokse opp i Groruddalen. For noen av deltakerne i dette prosjektet så henger det sammen med selvopplevde voldshendelser og erfaringer med å ha utøvd vold. Dette perspektivet på vold som ungdommene har, henger sammen med historier og fortellinger som blir fortalt i området enten i form av rykter eller på sosiale medier. Funn i oppgaven viser også at sosiale medier fungerer som en slags informasjonskanal for voldshendelser i området og på tvers av landet.

Et annet hovedfunn viser at basert på deltakernes beskrivelser så kan det tolkes som at gaterelaterte eller gateorienterte verdier er svært dominerende i det ungdomsmiljøet som deltakerne vokser opp i. I lys av Goffmans (1969, 1982) teori om selvpresentasjon, så får disse gateverdiene som preger området betydning av at gateorienterte roller oppfattes som

mer sosialt attraktive. Det forekommer ikke konkrete detaljer om en spesifikk eller bestemt rolle. Men funn i oppgaven tyder på at å assosieres med en gatekultur gjennom å utøve vold inngår i en logikk som omhandler ære, respekt, annerkjennelse og status i ungdomsmiljøet. Funn i oppgaven viser også hvordan sosiale medier inngår som en viktig del for denne assosiasjonen. Voldsvideoer blir brukt som en måte å ytterligere ydmyke et voldsoffer samtidig som at disse videoene også brukes til å formidle fortellinger egne voldshandlinger og prestasjoner. Et siste funn i oppgaven knyttes til ungdommenes fortolkninger av territorielle konflikter i området. I lys av tidligere forskning blir det gjort et forsøk på å diskutere om disse konfliktene kan sies å være knyttet til territorier og områder, eller om det i realiteten ligger en annen logikk til grunn.

«Alle leker tøffe om dagen»

En kvalitativ studie av vold, selvpresentasjon og sosial medier blant ungdommer i Groruddalen.

© Copyright Philip Andrew Gonzales Sacro

2020

“Alle leker tøffe om dagen”

Philip Andrew Gonzales Sacro

<http://www.duo.uio.no>

Trykk: Reprosentralen, Universitetet i Oslo

Forord

Tanken om at jeg nå skriver inn de siste setningene i det som skal være en del av MIN masteroppgave føles helt uvirkelig. Denne masteroppgaven markerer slutten av en lang reise som student. Reisen med å skrive masteroppgaven har vært en svært interessant og lærerik prosess, men så samtidig har den vært veldig utfordrende. I løpet av denne reisen har jeg måtte overkomme en rekke utfordringer på veien knyttet til helse, men ikke minst mistet et kjært familiemedlem. Ved flere anledninger har jeg trodd at den følelsen av å levere inn en masteroppgave var uoppnåelig, men nå har jeg endelig klart det!

Jeg vil gjerne benytte meg av anledningen til å takke personene som har hjulpet meg å komme i mål:

Først og fremst vil jeg takke min veileder Kristinn Hegna. Gjennom hele prosessen har du bidratt med faglig kunnskap, gode råd og veiledning. Ikke minst har du vist omtanke når ting har vært tøft, samtidig som at du hele tiden har forsikret meg om at jeg skulle klare å komme i mål. Tusen takk! Jeg hadde ikke klart å fullføre denne oppgaven uten din hjelp.

Jeg vil takke ungdommene som deltok i undersøkelsen.

Jeg vil takke min mor og far som hele tiden har støttet meg, som har lagd mat og handlet for meg slik, for at jeg skulle bruke den tiden på oppgaven istedenfor.

Takk til mine gode venner som under hele prosessen har vært støttende og som har mint meg på at det er viktig å ta pauser.

Til slutt vil jeg takke min kjæreste Stephanie, du har virkelig vært der for meg under hele denne reisen og gjennom alle utfordringene som jeg har møtt på. Uten din støtte, kjærighet og omsorg så ville jeg aldri ha kommet i mål. Tusen Takk!

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	1
1.1	BAKGRUNN OG MOTIVASJON FOR OPPGAVEN	1
1.1.1	<i>Hva er vold?</i>	3
1.1.2	<i>Tre former for vold?</i>	4
1.1.3	<i>Sosialkonstruktiv tilnærming til vold.</i>	6
1.1.4	<i>Fritid som en kontekst for sosialisering.</i>	7
1.2	PROBLEMSTILLING OG FORSKNINGSSPØRSMÅL	9
1.3	OPPGAVENS OPPBYGGING	10
2	TIDLIGERE FORSKNING	11
2.1	UNGDOM OG VOLD	11
2.2	VOLD, GATEKULTUR OG «GHETTOLEK»	12
2.3	SOSIALE MEDIER – EN DIGITAL FORLENGELSE AV HVERDAGEN	12
2.4	UNGDOM, VOLD OG SOSIALE MEDIER	14
2.5	ANNEN TILNÆRMING TIL VOLD	16
3	TEORI	18
3.1	SELVPRESENTASJON I DET DAGLIGE LIV	18
3.1.1	<i>«Frontstage» og «Backstage»</i>	20
3.1.2	<i>Inntrykkshåndtering</i>	22
3.1.3	<i>Rollespill på sosiale medier</i>	24
3.1.4	<i>Inntrykkshåndtering i den digitale sfæren</i>	25
3.2	VOLD SOM GATEKAPITAL	27
4	METODE	30
4.1	VALG AV METODE	30
4.1.1	<i>Tilnærming</i>	31
4.1.2	<i>Utvalg og Samtykke</i>	31
4.1.3	<i>Det kvalitative forskningsintervjuet</i>	33
4.2	FORBEREDELSE OG GJENNOMFØRING AV INTERVJUER	34
4.2.1	<i>Intervjuguide</i>	34
4.2.2	<i>Gjennomføring</i>	35
4.3	ANALYSEN	37
4.3.1	<i>Transkribering</i>	37
4.3.2	<i>Tematisk analyse av data</i>	38
4.3.3	<i>Etiske vurderinger og Problemstillinger</i>	39
4.4	VURDERING AV EGET ARBEID	41
4.4.1	<i>Reliabilitet og Validitet</i>	41
4.4.2	<i>Generalisering og overførbarhet</i>	43
5	ANALYSE	44
5.1	KORT PRESENTASJON AV INFORMANTENE	44
5.2	INFORMANTENES FORSTÅELSE AV VOLD I DERES OMGIVELSER	45
5.2.1	<i>Vold handler om konflikter</i>	46
5.2.2	<i>Vold, territorielle kamper og masseslårkamper</i>	49
5.2.3	<i>Sosiale medier som en nyhetskanal for vold</i>	53
5.3	VOLD OG SELVPRESENTASJON	57
5.3.1	<i>Vold handler om penger?</i>	57

5.3.2	<i>Vold som kommunikasjon og uttrykk for identitet</i>	61
5.4	SOSIALE MEDIER	65
5.4.1	<i>Digital Møteplass</i>	65
5.4.2	<i>Betydningen av voldsvideoer og sosiale medier for å skape fortellinger</i>	69
5.5	OPPSUMMERING AV ANALYSENS HOVEDFUNN	76
6	DISKUSJON:	79
6.1	HVA FORTELLER DE OM VOLD?	79
6.2	VOLD, INNTRYKKSHÅNDTERING OG GOFFMAN	81
6.3	DEN TERRITORIELLE LOGIKKEN	85
6.4	KONKLUSJON	87
6.5	MITT BIDRAG OG FORSLAG TIL VIDERE FORSKNING.	89
7	LITTERATURLISTE	90
8	VEDLEGG/ APPENDIKS	93
8.1	INTERVJUGUIDE	93
8.2	INFORMASJONSSKRIV	96
8.3	SAMTYKKEKSJEMA	99

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn og motivasjon for oppgaven

I 2017 kom det frem i nyhetsmediene at rektor ved en videregående skole på Oslos østkant hadde gitt uttrykk for at skolen ikke lenger kunne garantere en trygg hverdag for verken sine egne ansatte. På bakgrunn av en turbulent periode preget av vold, trusler og uro i skolehverdagen, måtte rektoren se seg nødt til å be utdanningsetaten komme strakstiltak for å bedre situasjonen på skolen (Rosenlund-Hauglid, 28. September 2017). Denne nyhetssaken viste seg å være starten på en ganske omfattende samfunnsdebatt da også rektorer ved andre Oslo skoler i løpet av en kort periode ga uttrykk for det samme problemet. I forbindelse med denne samfunnsdebatten ble hendelser i Groruddalen satt i mediets søkelys og det dukket stadig opp nye overskrifter. Gjennom et enkelt søk i de ulike nettavisene kunne jeg finne ulike saker i perioden 2017-2018. For å nevne noen få eksempler så var dette saker som blant annet omhandlet steinsteinkasting mot natteravnere og politi, bilbranner, skyte episoder (Johannessen, 2017; Stolt-Nielsen, 2018). Uttrykket «*svenske tilstander*» ble brukt av noen politikere for å beskrive hverdagen i Groruddalen også videre.

For meg som både er bosatt og som har vokst opp i Groruddalen, så husker jeg at jeg i den samme perioden som jeg fikk høre om alle disse sakene begynte å tenke tilbake til min egen oppvekst og mine erfaringer knyttet til dette. Da jeg sammenlignet disse nyhetsartiklene med de hendelsene som jeg husket fra egen oppvekst, så begynte jeg å lure på hvorfor vold blant ungdommer i Groruddalen plutselig skulle få så mye oppmerksomhet, som om dette var noe nytt eller «sjokkerende». Etter min egen oppfatning så har vold blant ungdommer i Groruddalen alltid vært et vanlig tema. Da jeg som «pre-teen» vokste opp på Furuset på 2000 tallet, så husker jeg at det var skyte episoder og slåsskamper i området i forbindelse med kriminelle gjenger. Senere da jeg selv var i ungdomsalderen så var jeg involvert i noen hendelser. Da jeg i 2019 skulle bestemme meg for hva jeg skulle skrive en masteroppgave om, så var valget enkelt. I kjølvannet av det fokuset som hadde vært i media og på bakgrunn av mine egne personlige erfaringer så bestemte jeg meg for at temaet for min masteroppgave skulle være vold blant dagens ungdommer i Groruddalen.

Da jeg først skulle starte med arbeidet så var jeg likevel usikker på hvordan jeg skulle tilnærme meg temaet. Da jeg jeg fortalte venner og bekjente om hva jeg hadde tenkt til å skrive om, så ledet dette nesten hver eneste gang til en lang samtale eller diskusjon om dagens ungdom og hvordan ting var da vi vokste opp. Ut i fra de mange samtalene som jeg hadde, så dukket det stadig opp noen påstander og beskrivelser som fanget min interesse. Slik det ble beskrevet av flere samtalepartnere, så ble volden da vi var yngre beskrevet som et resultat av mangel på ting å gjøre og at det i større grad handlet om hjemstedets omdømme og status. I beskrivelsene av dagens ungdom, så mente flere at volden i dag skyldtes voldsvideoer og sosiale medier. Jeg ble nysgjerrig på hvilket grunnlag de egentlig hadde for å komme med en slik påstand og etter å ha lest politiets trendrapport for 2018-2021 (Sætre, Hofseth, & Kjenn, 2018) så bestemte jeg meg for at dette var noe som jeg måtte finne ut av. I rapporten så ble det nemlig gitt uttrykk for en økning i voldstallene for ungdommer i mellom 2016-2017, det ble også spekulert i om sosiale medier var betydning for denne økningen. Da jeg endelig hadde bestemt meg for at vold i hverdagen og voldsvideoer på sosiale medier skulle være mitt fokus, så ble det formulert en problemstilling som jeg tenkte jeg skulle jobbe ut ifra. Denne problemstillingen var som følger:

“Hvordan inngår vold i sosiale medier og i ungdoms hverdagsliv i ungdommers oppvekst i Groruddalen?”

Denne problemstillingen som ble formulert var det jeg som forsker i første omgang ønsket å finne svar på. Etter å ha funnet frem litteratur, sett på tidligere forskning og påbegynt arbeidet med å samle inn og analysere intervjumateriale, fant jeg ut at denne problemstillingen ikke passet med sentrale elementer som kom frem i datamaterialet. I de ulike intervjuene ble det ved flere anledninger gitt uttrykk for at vold handlet om at man skulle fremstå som kul eller tøff. Noe som ledet meg inn på Erving Goffmans (1969) teori om selvpresentasjon. Goffmans teoretiske begreper om **selvpresentasjon**, **rolle**, **inntrykkshåndtering**, «**frontstage**» og «**backstage**», utgjør det teoretiske utgangspunktet for å fortolke ungdommenes fortellinger om vold. Selvpresentasjon slik Goffman beskriver det, blir forklart i forbindelse med at vi som individer inntar ulike roller som vi «fremfører» hver dag i møte med det sosiale. Disse rollene gir oss viktig informasjon for hvordan vi skal handle og delta i sosiale interaksjoner, samtidig som at forståelsen av roller også gir oss informasjon om hvordan vi skal tolke andre. Slik det forklares av Goffman så er det gjennom disse rollene at vi identifiserer oss selv, men så samtidig er det også gjennom disse rollene at andre individer kjenner oss. I teori kapittelet skal jeg gå grundigere inn og se nærmere på utøvelsen av identitet eller dette rollespillet i

hverdagen. Som følge av den teknologiske hverdagen som vi har i dag, så skal vi også se på utøvelsen av identitet på sosiale medier. En grundigere gjennomgang av disse ulike begrepene gjøres i teorikapittelet. Ettersom at den ovennevnte problemstillingen ikke lenger passet så ble det formulert en ny problemstilling. Den endelige problemstilling presenteres senere i oppgaven sammen med forskningsspørsmålene. Men først hva er egentlig vold?

1.1.1 Hva er vold?

Generelt sett er det vanskelig, om ikke umulig å finne en universell og absolutt definisjon på vold. Til min kjennskap så finnes det ikke en modell som klarer å inkludere alle mulige aspekter av vold, og med dette mener jeg altså en modell som på en tilstrekkelig måte klarer å beskrive vold, uten å miste eller under-forklare noen aspekter ved vold. For eksempel så vil en definisjon av privat vold innebære at man ikke får med noen av de aspektene som inngår i statlig vold. En av hovedgrunnene til at vi overfokuserer på mellom menneskelig vold er fordi at vi har et ønske om å forstå hva meningen kan være, altså hva meningen er bak en handling som virker meningsløst (Schinkel, 2010), eller som Giertsen (1997) skriver det; at det virker så fjernt i forhold til sosiale normer.

For å kunne si noe om vold er vi først nødt til å identifisere hva som er vold. Giertsen (1997) skriver at selve begrepet «vold» er så vidt og vagt at vi er nødt til å være så konkrete og så presise som mulig, når vi ønsker å si noe om hva vold er. Videre skriver også Giertsen (1997) at det ikke finnes noen absolutte riktige eller gale definisjoner av vold, men heller definisjoner som blir både mer og mindre rimelige avhengig av vår språkbruk. Schinkel (2010) skriver at vold er en naturlig selvfølge ved et sosialt liv og at vold ikke bare dreier seg om at et individ utøver vold mot et annet individ. Videre skriver Schinkel (2010) at vi kan dele vold inn i tre ulike former eller typer for vold, men ikke minst så skriver han også at vi har hatt en tendens til å overfokusere på en bestemt type for vold. De tre typene vold eller formene for vold blir omtalt av Schinkel (2010) som; **privat vold**, **statlig vold** og **strukturell vold**. Fokuset for oppgaven ligger i det som omtales som privat vold, men jeg har likevel sett det som hensiktsmessig å nevne de andre formene for vold i et forsøk på å etablere litt klarhet.

1.1.2 Tre former for vold?

Statlig vold refererer til den volden som en stat utøver mot sine borgere. Statlig vold kan deles inn i to forskjellige typer for vold (aktiv og reaktiv), men begge er et resultat av statens hovedfunksjon, som er å handle på vegne av hva som oppfattes som best for både stat og borger. Schinkel (2010) skriver altså at den aktive utøvelsen av statlig vold kommer i forbindelse med statens lovgivende funksjon. Staten har mulighet til å bestemme og definere hvilke normer for normal adferd som skal være gjeldende i et samfunn. Staten underkaster seg altså sine borgere og bestemmer normene for hva det vil si å være en legitim borger. Den reaktive siden kommer da frem når borgere bryter loven og bærer som regel et mer fysisk preg ved at staten sanksjonerer slik atferd. En reaktiv utøvelse av vold ser man for eksempel i den vanlige praksisen av å arrestere og forflytte ikke-legitime borgere vekk fra det offentlige, som når politiet arresterer kriminelle og plasserer dem i fengsel. Staten har gjennom sin posisjon monopol på vold og med dette menes det at staten har muligheten til å definere hva som vil være lovlige- og ulovlig- former for vold.

Strukturell vold likner på statlig vold, men skiller seg ut fra både privat- og statlig vold ved at vi direkte ikke kan knytte det til en bestemt aktør. Denne formen for vold skjer utilsiktet og kan derfor ikke sies å være målrettet eller direkte. Strukturell vold skjer indirekte eller som en uforutsett konsekvens av de andre formene for vold. For eksempel så kan politiske endringer eller bestemmelser (statlig vold), som for eksempel høyere bensin priser, gjøre det vanskelig for en gruppe mennesker i samfunnet å opprettholde sitt behov for å kjøre bil. Eller så kan for eksempel en volds hendelse mellom to individer bidra til å skape en frykt eller en følelse av utrygghet hos eventuelle tilskuere. En av de største grunnene til strukturell vold hevdes å være på grunn av en urettferdig fordeling av ressurser i samfunnet (Schinkel, 2010). Forskjeller i befolkningen som angår sosio-økonomi, alder, kjønn, yrke osv. kan være avgjørende faktorer for hvem det er som berøres. En urettferdig fordeling av ressurser i samfunnet slik jeg tolker det, så dreier det seg om at ulike grupper har ulike forutsetninger for å håndtere uforutsigbare utfordringer og endringer. Dermed kan noen grupper i større grad være mer utsatt for å påvirkes av strukturell vold.

Privat vold refererer til den volden som oppstår mellom et individ eller en liten gruppe og andre individer. Privat vold er som regel den formen for vold som de fleste av oss tenker på først, når vi snakker om vold. Voldshendelser blant ungdommer som er hovedfokuset for

denne oppgaven, faller inn under denne formen for vold. I forhold til de to andre formene for vold så er denne typen vold mer direkte og målrettet. Schinkel (2010) skriver at det har vært en tendens til å overfokusere på privat vold slik at vi de andre formene har fått mindre fokus. Mest sannsynlig kommer dette av at voldshandlinger mellom individer strider i mot bildet av et positivt felleskap og det er overraskende når voldshendelser oppstår blant individer.

Hollin (2016a) skriver også om tre ulike former for vold, men skriver om en selvpåført eller selvrettet vold fremfor strukturell vold. De tre formene for vold som nevnes er; (1) **kollektiv vold** som omhandler vold utført av en større gruppe mennesker eller av staten. (2) Mellom-menneskelig vold som omhandler fysisk vold eller seksuell vold mot et familie medlem, en partner eller mot andre medlemmer i samfunnet. Den siste formen var da (3) selv-rettet vold (eng: self-directed), denne typen vold handler altså om volden man utfører mot seg i form av selvskading eller f.eks selvmord.

Schinkels tre former for vold viser tre ulike utøver-offer relasjoner. Fokuset i denne oppgaven ligger i den typen vold som Schinkel kaller for privat vold eller som Hollin omtaler som mellom-menneskelig vold.

Voldshandlinger får ulike betydninger avhengig av kontekstene den oppstår i, det finnes dermed ikke en definisjon av vold som er riktigere eller mindre feil enn en annen definisjon. Det er heller slik at en definisjon av vold blir mer eller mindre rimelig i forhold til hvordan vi ordlegger og det vi ønsker å si noe om (Giertsen, 1997). Vold er på en måte en form for sosial samhandling som får sin mening i det samme øyeblikket. Måten mennesker samhandler med hverandre i et gitt øyeblikk eller i en situasjon vil være av betydning for hvordan man konstruerer eller gir vold en betydning (Jackson-Jacobs, 2013, p. 24). Som det er blitt nevnt i et tidligere kapittel så er fokuset for oppgaven den formen for vold som Schinkel (2010) referer til som privat vold, eller som Hollin (2016b) omtaler som mellom-menneskelig vold. Fokuset i denne oppgaven er nemlig den volden som utøves av ungdommer, rettet mot andre ungdommer. Med tanke på den oppmerksomheten som er blitt rettet mot voldsepisoder og hendelser i ulike debatter, så er det spesifikt betydningen av denne volden vi skal se nærmere på. I en voldssituasjon så kan selve situasjonen være av betydning for de involverte partene. Men i enhver situasjon så bringer de involverte partene deres egne forventninger om situasjonen, mening, betydning, mål osv. som sammen vil forme voldens betydning i den gitte voldssituasjonen. Dersom man observerer en slåsskamp, så kan det være lett å tolke

situasjonen som meningsløs fra utsiden. På den andre siden kan slagsmålet være fylt av mening og ikke minst være det mest rasjonelle og logiske valget for de involverte.

Hva som kan identifiseres som vold og hvilken betydning den har, vil være avhengig av partene som er involvert og konteksten som volden oppstår i. Ettersom at det ikke finnes en universell definisjon på vold så velger jeg derfor å et sosialkonstruktivistisk på vold da dette betyr at voldens mening, betydning og definisjon forstås som et sosialt produkt.

1.1.3 Sosialkonstruktiv tilnærming til vold.

Best (2016) skriver at det har vært en tendens blant teoretikere som skriver om vold, å anta at leserne har samme oppfatning eller forståelse av hva vold er. Best (2016) skriver videre at denne tankegangen betyr at man ser på vold som et objektive fenomen, noe om innebærer at man tydelig kan skille mellom hva som er- og ikke er vold. Som Giertsen (1997) også påpeker så er vold et komplekst begrep som ikke enkelt kan forklares på denne måten. Best (2016) tar en sosialkonstruktiv tilnærming til vold og undersøker blant annet hvordan ulike definisjoner av vold har oppstått og endret seg over tid. Et sosialkonstruktivistisk perspektiv innebærer at definisjonen av vold skapet blir som et sosialt og menneskeskapt produkt hvor våres ideer, konsepter og definisjoner gir fenomener en betydning.

Ved å gå tilbake i tid ser vi for eksempel hvordan ulike oppfatninger av vold har endret seg over tid, dette innebærer blant annet at nyere definisjoner på vold har blitt formidlet og ikke minst blitt akseptert. Definisjoner eller konsepter omkring begrepet vold er derfor ikke permanente eller absolutte da dette er noe som endres, eller rettere sagt stadig omdefineres over tid og lokalt. I noen kulturer kan vi for eksempel se at fysisk avstraffelse er noe vanligere på skoler sammenlignet med skoler i Norge, men dersom vi går litt tilbake i tid, så vil vi også finne en periode hvor dette var vanlig på norske skoler også.

Hollin (2016a) skriver for eksempel at fysisk avstraffelse som en form for disiplin fortsatt er ganske vanlig i mange land og kulturer, og at dette henger sammen med at nivået av aksept er sterkt knyttet til lokale kulturelle verdier. I følge med mange andre land har Norge lagt ned et forbud mot å bruke fysiske avstraffelses metoder mot barn. Eksempelet viser hvordan en oppfatning om utøvelse av vold rettet mot barn og unge har endret seg med tiden. Denne endringen ser ut til å gjelde noen land og kulturer, da noen kulturer fortsatt aksepterer denne

formen for disiplinering. Poenget her er selvfølgelig ikke å påpeke at det ikke lenger er tillatt å fysisk disiplinere barn. Poenget er derimot å vise hvordan oppfatninger om vold endrer seg over tid og hvordan man sammen med andre mennesker definerer hva som skal regnes som vold.

Hollin (2016b) skriver at mellom menneskelig vold kan oppstå i mange ulike kontekster og kommer i mange ulike former, alt fra hverdagslig vold (f.eks. mobbing) til mer ekstreme handlinger som kan forårsake alvorlig skade eller død. Giertsen (1997) mener noe liknende og skriver at hvis man ønsker å si noe om hva vold er, så er man nødt til å være veldig konkret og nøyaktig, ettersom at vold er et såpass vidt og vagt begrep. For eksempel kan det å sparke noen under et slagsmål blir definert som vold i denne spesifikke konteksten, samtidig er det ingen selvfølge at den samme handlingen kommer til å bli oppfattet på samme måte hvis det skulle ha skjedd under en fotball kamp. Av den grunn kan det være gunstig å se på vold som noe med en flytende definisjon fremfor noe som har en absolutt og universell definisjon. I eksempelet om fysisk avstraffelse mot barn, så blir det gjort rede for at denne praksisen som i lang tid hadde blitt ansett som normal praksis, nå ble definert som vold eller som problematisk. Det var ikke slik at fysisk avstraffelse mot barn var noe nytt, det er heller slik at vi får et nytt perspektiv på ting som vi kanskje tidligere har tatt for gitt, eller at vi tillegger nye betydninger for ulike sosiale handlinger (Best, 2016). Forhold som kanskje tidligere ikke har blitt ansett som vold, kan i senere tid bli til noe som vi tror er en selvfølge når vi snakker om vold. Av den grunn vil jeg legge vekt på mine informanters «definisjoner» og synspunkter på hva vold er.

1.1.4 Fritid som en kontekst for sosialisering

Ungdomstiden som en periode i livsløpet er spesiell i seg selv, denne perioden preges av masse endringer, blant annet biologiske endringer, sosiale endringer, endringer på skolen, kanskje endringer i venneforhold osv. Sammenlignet med tidligere i livet så forbindes ofte ungdomstiden med mer autonomi og selvstendighet, men det innebærer et høyere krav til at man klarer å utvise ansvarlighet. Kulturelt sett blir det mer vanlig at ungdommer etterspør mer frihet fra foreldrene sine, samtidig som at det er vanlig at foreldre nå stiller andre krav eller endrer sine forventninger av sine barn, ettersom at de nå er blitt eldre. Ungdommenes fritid utgjør en sentral del av ungdommenes hverdag, fritid blir dermed en viktig arena for ungdommenes sosialisering. Fritid kan ses på som en form for «sosial institusjon» som i størst

grad likner på det vi kan kalle for ungdommens verden utenom hverdagen på skolen. Caldwell og Smith (2006) skriver følgende;

«...Leisure has great potential for personally meaningful activity, enjoyment, autonomy, self determination, becoming connected to community, developing competence, forming durable relationships with adults, voicing opinions, being listened to, feeling a sense of belonging and mattering, and having control over one's actions.» (Caldwell & Smith, 2006, p. 400)

I følge utdraget ovenfor kan fritidsaktiviteter og hvordan ungdommer tilbringer fritiden sin ha en positiv virkning for ungdommenes utvikling av blant annet selvstendighet, ansvarlighet, tilhørighet og selvverd, og ikke minst selvbestemmelse og meningsfylte relasjoner.

Ungdommers fritid utgjør en slags kontekst som i større grad preges av nye beskyttende- og skadelige risiko aktiviteter. Dette henger sannsynligvis sammen med at man tilbringer mer tid med andre ungdommer og at dette foregår uten foreldre eller voksne tilstede, slik at det åpner opp for en mulighet for å eksperimentere. Risiko aktiviteter innebærer for eksempel aktiviteter som potensielt kan ha skadelig virkning på blant annet ungdommers helse, fremtidig personlig utvikling, akademisk prestasjon osv. Noen få eksempler på slike risikoaktiviteter er blant annet; skulking, eksperimentering med ulike substanser, kriminelle handlinger, ukontrollert gambling (Caldwell & Smith, 2006). Det er ikke slik at man automatisk sklir ut eller tar skade dersom disse aktivitetene oppstår som sjeldne enkelttilfeller, det er når man utvikler et vedvarende forhold til disse aktivitetene at det begynner å bli problematisk. Det er i midlertidig store variasjoner på hvor mye fritid ungdommer har og hvordan den tilbringes. Fritid kan for eksempel knyttes til ulike faktorer som for eksempel sosioøkonomisk bakgrunn, nabolag, kultur, foreldres oppdragelses praksis osv.

I en studie som ble gjort i Milwaukee, USA 2010, kom det frem at foreldrenes vurdering av risiko i forhold til deres sønner var av betydning for barnas fritid. De foreldrene som oppfattet det som at deres egne sønner var i en større risiko for å involvere seg i en nabolagsgjeng, valgte i større grad å involvere sønnene i såkalte «after-school programs» (Huston, et al, 2011, ref. iGennetian, Castells, & Morris, 2010). Det skal sies at i denne studien så var også sosioøkonomisk bakgrunn en sentral faktor blant deltakerne i studien, man kan dermed ikke tilskrive foreldrenes handlinger som bare knyttet til deres oppfatning av risiko for deres sønner.

Det finnes veldig mange ulike tilnæringer til ungdommers fritid, på den ene siden beskrives for eksempel ungdommers fritid ofte som lite voksenstyrt, og dermed en kontekst hvor ungdommer i høyere grad eksponeres for ulike risikofaktorer og atferder. På den andre siden beskrives fritid som en kontekst som innehar et positivt potensial for personlig utvikling, relasjons bygging osv. Det finnes en rekke faktorer som gjerne trekkes frem i diskusjoner om ungdommenes fritid og spesielt i kvantitativ forskning forsøker man å avdekke kausale forhold mellom fritid og utvikling.

I forbindelse med oppgavens tematikk og i kjølvannet av en samfunnsdebatt om vold i skolehverdagen og i Groruddalen. Så vil jeg av den grunn i mitt arbeid, rette blikket mot ungdommenes fritid som kontekst for vold, da jeg mener ungdommenes livsverden utenfor skolen er av betydning for skole hverdagen, og omvendt. Oppgaven vil av den grunn, kun fokusere på fortellingene om beskrivelser av vold utenfor skolen.

1.2 Problemstilling og forskningsspørsmål

Som det ble nevnt tidligere i oppgaven så startet reisen med et formål om å besvare følgende problemstilling: «*Hvordan inngår vold i sosiale medier og i ungdoms hverdagsliv i ungdommers oppvekst i Groruddalen*». Underveis i analyse arbeidet fikk jeg derimot et nytt perspektiv på det datamaterialet jeg satt ovenfor. Etter å ha lest meg opp på Goffmans (1969, 1982) teori om selvpresentasjon, og ved å bruke hans teoretiske begreper ble den endelige problemstillingen for oppgaven som følger:

«På hvilken måte inngår ungdommers fortellinger om vold i nærområdet og på sosiale medier i ungdommenes selvpresentasjon.»

For å kunne besvare denne problemstillingen blir følgende forskningsspørsmål undersøkt:

- IV. Hvilke erfaringer har ungdom med vold, og hvordan snakker ungdommene om vold i hverdagen*
- V. På hvilken måte inngår vold i ungdommenes selvpresentasjon individuelt og kollektivt?*

VI. *Hvilken betydning har sosiale medier for hvordan vold inngår i denne selvpresentasjonen?*

Det første forskningsspørsmålet er basert på den første problemstillingen som lå til grunn for oppgaven da dette ledet til den endelige problemstillingen. Dette forskningsspørsmålet vil bli besvart gjennom analysen, ettersom at det er ungdommenes egne fortellinger om vold som gir oss et grunnlag for å tolke hvordan vold kommer til uttrykk i hverdagen og betydningen av denne volden. Forskningsspørsmål nummer to sikter inn på betydningen av vold for ungdommenes selvpresentasjon individuelt og kollektivt. Det siste spørsmålet bygger videre på funn i fra det forrige forskningsspørsmålet, og retter seg mot betydningen av sosiale medier i denne selvpresentasjonen.

1.3 Oppgavens oppbygging

Oppgaven består av totalt seks kapitler, som er nummerert i innholdsfortegnelsen. Kapittel 1 er en generell innledning. Innledningsvis har jeg gjort rede for oppgavens bakgrunn og motivasjon. Videre i innledningen har voldsbegrepet og det sosialkonstruktivistiske perspektivet på vold blitt forklart. Avslutningsvis i kapittelet ble oppgavens problemstilling og forskningsspørsmål presentert. Kapittel 2 er en gjennomgang av tidligere forskning som knyttes til oppgavens tematikk. Forskningen som presenteres i dette kapitlet berører temaer som vold, ungdom, og sosiale medier. Kapittel 3 er en gjennomgang av Erwing Goffmans (1969) teori om selvpresentasjon. I dette kapittelet blir det foretatt en grundig gjennomgang av de teoretiske begrepene; **selvpresentasjon**, **rolle**, **inntrykkshåndtering**, **«frontstage»** og **«backstage»**, da disse begrepene er avgjørende for å besvare oppgavens problemstilling og forskningsspørsmål.

Kapittel 4 er et metodekapittel hvor blant annet valg av metode blir presentert og begrunnet. Kapittel 5 er et analysekapittel med flere underkapitler. I denne delen av oppgaven blir deltakernes fortellinger om vold i hverdagen fortolket og analysert opp mot teoretiske begreper og annen forskning. Kapittel 6 et avsluttende diskusjonskapittel hvor blant annet hovedfunnene fra analysen blir diskutert opp mot teori og tidligere forskning. I dette kapittelet blir oppgavens forskningsspørsmål og problemstilling diskutert og besvart. Som en avslutning på både kapittelet og oppgaven generelt, så vil jeg også komme med en konklusjon og gi forslag til videre forskning.

2 TIDLIGERE FORSKNING

Kapittelet om tidligere forskning har som hensikt å belyse ulike studier og forskning som er knyttet til oppgavens tematikk. Forskningen som presenteres i dette kapittelet omhandler ulike temaer som på en eller annen måte kan knyttes til mitt prosjekt. Forskningen som presenteres i dette kapittelet omhandler ulike temaer som muligens også overlapper hverandre. Dette er forskning knyttet til vold blant ungdom, vold og gatekultur, sosiale medier. Etter min mening så kan denne masteroppgaven sies å være i midten av dette spenningsfeltet som presenteres.

2.1 Ungdom og Vold

L. Frøyland and von Soest (2018) skriver at basert på en tverrsnittstudie (2007,2015), så rapporteres det om en statistisk signifikant nedgang i antall utøvde fysiske voldshandlinger blant norske ungdommer i perioden 2007-2015. I artikkelen forklares denne nedgangen som sammenhengende med ulike trender i ulike risikofaktorer og beskyttende faktorer blant ungdom. I artikkelen legges det særlig vekt på at den nedgangen av utøvde voldshandlinger blant ungdommer, muligens henger sammen med en nedgang i ungdommers inntak av alkohol. Samtidig så rapporteres det også om at redusert eksponering for vold i familiesituasjonen også kan ha vært betydning for ungdommenes egne voldelig adferd.

I «*politiets trendrapport for kriminalitet 2018-2021*» (Sætre et al., 2018) så rapporteres det også om et lignende funn, da det i rapporten vises til funn som også indikerer at det vært en generell nedgang antall voldshendelser blant gutter og jenter under 18 år i perioden 2007-2015. I den samme rapporten gis det derimot uttrykk for at det har vært en økning i disse tallene i 2016 og 2017. I rapporten spekuleres det blant annet i om økningen av antall registrerte voldshendelser blant ungdommer, muligens henger sammen med fremveksten av sosiale medier og som følge av økte sosiale forskjeller. I en nylig publisert artikkel rapporteres det blant annet om at økningen av slåssing blant norske ungdommer fra 2015-2018, muligens henger sammen med endringer i ungdommenes fritidsaktiviteter (L. R. Frøyland, Bakken, & von Soest, 2020). I artikkelen rapporteres det om en økning i tilbragt tid blant ungdommer uten voksent tilsyn, økt bruk av digitale medier og økt forbruk av cannabis.

2.2 Vold, Gatekultur og «Ghettolek».

Bruken av vold blant ungdommer har i flere deler av litteraturen blitt studert i sammenheng med gatekulturer og subkulturer blant ungdom. Anderson (1999) skriver for eksempel hvordan vold inngår i det han kaller «*code of the street*». Slik det blir beskrevet så ser man på vold som en viktig ferdighet eller ressurs for å mestre de utfordringene man møter på i en gatekultur. Anderson (1999) beskriver denne gatekulturen som et slags alternativt miljø i et samfunn, som bygger på andre normer og verdier som står i kontrast med det vi kan finne i storsamfunnet. Slik det beskrives så springer dette miljøet frem som følge av marginalisering, sosiale forskjeller, fattigdom, kriminalitet etc. «Code of the street» omhandler ulike regler, normer og verdier som er av betydning for ungdommer adferd og holdninger. I disse «kodene» ligger det ulike regler som omhandler riktige og mindre riktige måter å handle på. Anderson (1999) skriver også at gatemiljøer og disse kodene, fungerer som alternative måter for ungdommer å oppleve mestring og for å oppnå annerkjennelse og respekt. Sandberg and Pedersen (2006) skriver noe av det samme og forklarer hvordan vold inngår som en viktig del av en gatekapital. I begrepet gatekapital ligger det kunnskaper og ferdigheter som er av viktighet for suksess og mestring i en gatekontekst. Dette kommer jeg tilbake til i teori kapitlet.

Rosten (2017) skriver om ungdommers kollektive voldsutøvelse som en viktig del av det Rosten beskriver som «ghettolek». Å leke ghetto blir beskrevet i forbindelse med at unge menn forsøker å fremstille både seg selv og hjemstedet som hardere og tøffere enn det realiteten tilsier. Dette blir beskrevet som en måte for ungdommer å håndtere at man bor og kommer fra et område som nedvurderes av folk utenfra (Rosten, 2017, p. 59). Å leke getto ses på som en strategi for å håndtere stigmatisering på bakgrunn av deres hjemsted. Som en del av denne strategien ligger praksisen av å utøve vold som en måte å forsvare hjemstedets ære i krangler mellom områder for å videre bygge opp hjemstedets omdømme som «farlig».

2.3 Sosiale medier – En digital forlengelse av hverdagen

Tidligere forskning som er blitt gjort på sosiale medier peker både på negative- og positive sider ved bruk av sosiale medier, for eksempel så trodde man tidligere at bruk av internett kom til å ha en negativ virkning på følelsen av sosial tilhørighet og velferd, og generelt at

internettet ville føre til redusert mellom-menneskelig kontakt (Szwedo, Mikami, & Allen, 2012). Senere forskning viser det motsatte og viser til hvilken betydning det har hatt for; å opprettholde og vedlikeholde vennskap (Szwedo et al., 2012), sosialt engasjement og samhandling (Guinta & John, 2018). Når man har muligheten til å kommunisere med hverandre på tross av tid og rom, så innebærer det blant annet at bygging av meningsfylte relasjoner ikke er avhengig av at man befinner seg i hverandres fysiske nærvær.

For folk flest har sosiale medier nærmest blitt en integrert del av hverdagen og inntar stadig en større plass i livene våres. På grunn av den teknologiske utviklingen er vi den dag i dag bare noen få tastetrykk unna sosiale medier og internett. Sosiale medier (SOME) fungerer som en digital forlengelse av hverdagen hvor brukere får muligheten til å kommunisere og samhandle med hverandre digitalt. SOME utgjør en slags digital kontekst eller sfære som tilrettelegger for at mennesker kan kommunisere digitalt uavhengig av begrensninger knyttet til konsepter som tid og rom. Denne konteksten kan fungere som en digital møteplass globalt, men samtidig kan det også være en digital møteplass med lokale forankringer (Stevens, Gilliard-Matthews, Dunaev, Woods, & Brawner, 2017). Ungdommer kan kommunisere med andre bekjente, i tillegg til at sosiale medier kan blir som en slags informasjonskanal om ulike hendelser om hva som foregår i deres lokale miljø.

Ungdommer kan når som helst koble seg opp og samhandle med andre ungdommer, eller bestemme seg for å være aktive når de selv ønsker, eller når det passer. Ettersom at vi konstant har denne tilgangen til sosiale medier, kan det være utfordrende for voksne å ha en oversikt over ungdommers aktivitet på de ulike plattformene. Digital fritid ses på som en forlenget del av ungdommenes fritid. Dette innebærer at digital fritid først og fremst tolkes som en integrert del i ungdommenes hverdag, og at det digitale refererer til ungdommenes elektroniske aktivitet. På lik linje med ungdommenes fysiske fritid, så blir dermed sosiale medier også en kontekst med lite påvirkning fra hjem og skole. Ikke minst kan også ungdommene sørge for å minimere eller nekte uønsket innsyn fra foreldre omkring deres deltakelse online.

I artikkelen «*Livet på instagram*» skrevet av Hilmarsen og Arnseth (2017), kommer det frem at ungdommers praksiser på bildedelingstjenesten «Instagram» åpner opp for kontinuerlig kommunikasjon med både nære og fjerne venner. I artikkelen vises det til at ungdommenes personlige profiler på instagram fungerte som en slags digital representasjon av dem selv og

gjennom disse profilene kunne samhandle med andre. På de ulike profilene delte ungdommene bilder som viste ulike sider av deres interesser og liv. Gjennom den samme profilen fikk også ungdommene tilgang til bilder og videoer som andre hadde lagt ut, enten venner, fremmede, kjendiser og andre mulige rollemodeller. Gjennom bildedeling på instagram kan ungdommer kommunisere med hverandre, men ikke minst så får de også muligheten til å uttrykke seg selv.

2.4 Ungdom, vold og Sosiale Medier.

I politiets trendrapport fra 2018, så snakkes det om antatte digitale og «glokale» utfordringer knyttet til kriminalitet i perioden 2018-2021 (Sætre et al., 2018). I trendrapporten kommer det frem at det har vært en økning den siste tiden i registrerte voldsepisoder hvor ungdom har vært innblandet. I rapporten spekuleres det blant i om denne økningen muligens kan ha en sammenheng med fremveksten av sosiale medier. I rapporten stilles det spørsmål om sosiale medier og måten dette har påvirket ungdommenes måter å samhandle med hverandre på, har noe av skylden for denne økningen. Blant annet rettes det lys mot nyere former for personangrep og deling av videoer på de sosiale mediene som mulige bidragsyttere for økningen i ungdomsvold. For mange er det nærmest blitt en refleks å dra frem mobilkameraet når noe usedvanlig skjer (Sandberg & Ugelvik, 2017). eller når det kan bidra til å formidle en side vi ønsker å formidle om oss selv.

I rapporten blir for eksempel begrepet «popup» vold brukt for å beskrive nyere trender i vold blant ungdommene (Sætre et al., 2018, p. 40). Begrepet knyttes til sosiale medier og informasjonsteknologi, og omhandler hvordan teknologi blir brukt av ungdommer i forbindelse med vold. I begrepet popup vold refereres det for eksempel til en voldstrend blant ungdommer som har fått navnet «Beefing». Selve ordet «Beefing» forklares som et fenomen hvor ungdommer selv blir enige og iscenesetter slåsskamper dem i mellom (Sætre et al., 2018; Wiik-Hansen, 2016). Blant annet skjer dette med tilskuere, som i mange tilfeller også velger å filme slåsskampen med sine mobiltelefoner. Eventuelle opptak som blir gjort blir deretter spredt videre til andre ungdommer, og det spekuleres i om filmene kan være med å bidra at man romantiserer en voldskultur og ikke minst oppmuntrer til flere tilfeller.

I trendrapporten kommer det også frem at det er økning i trusler og en nyere form for personangrep gjennom sosiale medier. Blant annet rapporteres det om at ulike sosiale medier fungerer som en slags plattform, hvor ungdommer anonymt kan dele ydmykende materiale om en tredjepart i form av et bilde eller en video osv. Det nevnes også i trendrapporten at sosiale medier i større grad kan gjøre det enklere for at trusler og nettmobbing kan oppstå (Sætre et al., 2018). I motsetning til online vold så er offline vold mer preget av fysisk dominans og voldshendelser avgjøres etter fysiske faktorer som for eksempel hvor mange man er, personlig styrke, eller ulike erfaringer når det kommer til vold. Når det kommer til online vold så får man en større mulighet for å være anonym, samtidig som at fysiske faktorer er av liten betydning online, noe som gjør det lettere å utøve vold online. Sosiale medier gir offeret lite eller ingen muligheter til å forsvare seg selv og det kan også være vanskelig for offeret å flykte fra situasjonen (Patton et al., 2014). Det krever selvfølgelig at man besitter en slags forståelse for hvordan sosiale medier fungerer og hvordan man kan bruke dette til å utøve vold online.

Oppfatninger av vold endres med tiden og vold som foregår i den digitale sfæren er et eksempel på dette. Ved å se på hvordan vold i de ulike sosiale mediene og på internett trekkes inn diskusjoner om vold så ser vi et eksempel på hvordan vi sosialt konstruerer eller definerer vold i nyere tid. Slik jeg ser det referer online vold til en form for vold som i nyere tid har blitt et nytt aspekt vi må forholde oss til når det kommer til mellom-menneskelig vold. Ettersom at online plattformer den dag i dag fungerer som en digital forlengelse av hverdagen så blir online vold sett på som «digitale versjoner» av hverdagslig vold i hverdagen. Altså trusler og mobbing som skjer offline, skjer gjerne når de ulike partene deler samme tid og rom, slik at samhandling skjer direkte fra en avsender til en mottaker. Den digitale varianten av dette derimot, er ikke bundet til konsepter som tid og rom, og vold kan også opptre både anonymt og indirekte. Noen sosiale medier har tidligere tilrettelagt for et uovervåket og lite sensurert miljø online, som i en større grad kan ha eksponert ungdommer for ulovlige aktiviteter eller voldelig handlinger og atferder (Patton et al., 2014).

Sandberg and Ugelvik (2017) kobler filming av egne voldshandlinger opp mot tre ulike trender. Den første trenden handler blant annet om at man ønsker å reprodusere et materiale som man har sett tidligere og som er til eget bruk. Den andre trenden bærer et større preg av å være en digitalisert form for det vi kalte for proaktiv aggresjon. Altså denne trenden dreier seg om en nyere form for online kultur hvor en sikter etter å ytterligere utsette et offer for videre

ydmykelse ved å filme voldshandlingen for så å dele det rundt. For det tredje så fungerer videoer og bilder som en slags dokumentasjon av ekstraordinære hendelser som oppstår i livet. De ulike trendene som er blitt beskrevet over kan på en måte brukes som en strategi for å kunne fremstille seg selv etter en ønsket måte. Noen individer ønsker å fremstille seg selv som farlig eller voldelig og å ha digitale dokumentasjoner på egne handlinger kan dermed bidra til å oppnå dette ønsket. Bilder og videoer kan brukes til å fortelle en historie om seg selv til andre, historier knyttet til vold i seg selv kan ha ulike formål (Sandberg, Tutenges, & Copes, 2015).

På samme måte som digital teknologi har endret måten vi kommuniserer og samhandler med hverandre, så blir det nærmest en selvfølge at det også vil medføre endringer på hvordan vold utøves mot hverandre også. Det er ikke slik at vi finner opp nye måter å utøve vold, men snarere at former for mellom-menneskelig vold, manifesterer seg i en eller annen form online. Når online og offline så naturlig går om hverandre, så øker sjansene for at voldshendelser som skjer i hverdagen også er av betydning digitalt (Stevens et al., 2017).

2.5 Annen tilnærming til vold

Det finnes ulike tilnærminger til vold en tilnærming er den sosialkonstruktivistiske tilnærmingen til vold som ligger til grunn for denne oppgaven. En annen tilnærming til vold er en psykologisk tilnærming. Denne tilnærmingen til mellom menneskelig vold fokuserer gjerne på hvordan voldshandlinger forekommer som utløst av biologiske og sosiale faktorer (Hollin, 2016b). **Reaktiv aggresjon** og **proaktiv aggresjon** referer til utøvelse av vold som knyttet til aggresjon. Vold i form av reaktiv aggresjon refererer til impulsive og spontane handlinger hvor utøveren i stor grad drives eller påvirkes av en negativ affekt som for eksempel sinne eller raseri. Proaktiv aggresjon refererer til en planlagt utøvelse av vold for å oppnå et personlig mål, som for eksempel økonomisk kapital eller hevn (Hollin, 2016a, p. 2). Slik det beskrives så referer aggresjon til en intensjon man har for å skade en person, uten at det nødvendigvis dreier seg om å skade noen fysisk skade. All vold er i følge Hollin aggresjon, men samtidig er det slik at all aggresjon ikke alltid er vold. For eksempel kan det å true til seg noe verbalt være å være en form for utøvelse av vold, men som ikke nødvendigvis betyr at man påfører noen fysisk skade. For å skille mellom når handlinger er former for aggresjon eller vold, så må vi vurdere skadens omfang og alvorlighet i forhold til de mest

ekstreme skadene man kan få i tilfeller med mellom-menneskelig vold. Med andre ord finnes det ikke en fasit på når noe er vold og når noe er aggresjon, og vi opererer derfor i en slags grå sone hvor det er opp til oss å avgjøre dette. Noe som kanskje svarer til viktigheten ved at man er presis og nøye når man ønsker å snakke om vold, slik som det ble nevnt tidligere. Den psykologiske tilnærmingen til vold som redegjort ovenfor, gir vold to ulike meninger i form av reaktiv- og proaktiv aggresjon. Først og fremst blir vold forklart som et resultat av sinne og utløsende sosiale faktorer, og ikke minst biologiske faktorer. På den andre siden blir det forklart at mellom menneskelig vold også kan være av instrumentell verdi. Ikke alle reagerer likt og noen individer er rett og slett indre motiverte til å utøve vold mot andre (Schinkel, 2010). Med dette menes det at noen individer rett og slett finner personlig glede eller tilfredsstillende et behov når de utøver vold.

Som dere ser så finnes det andre perspektiver på vold. Slik det beskrives igjennom et psykologisk perspektiv legger så blir utøvelsen av vold forstått som sammenhengende med biologiske og utløsende ytre faktorer. Denne tilnærmingen til vold, passer i midlertid ikke for meg, jeg holder meg til det sosiologiske.

3 TEORI

I dette kapittelet skal jeg forsøke å gjøre rede for sentrale begreper og elementer i Goffmans teori om selvpresentasjon, ettersom at de teoretiske begrepene som inngår i denne teorien har vært meget viktig for å besvare oppgavens problemstilling. I følge denne teorien så inntar vi ulike «roller» som kan virke styrende for våres handlinger. Ved å se på vold blant ungdommer i gjennom et «Goffmansk» perspektiv, kan vi tilnærme oss vold på en annerledes måte. Avslutningsvis vil jeg også forsøke å flette inn Sandberg and Pedersens (2006) begrep om gatekapital som et forsøk på å skape en teoretisk kobling.

3.1 Selvpresentasjon i det daglige liv.

I det daglige liv mente Goffman (1969) at selve møtet med andre mennesker, kan sammenlignes med et skuespill, hvor hver av oss fremfører en slags rolle eller en karakter. Goffman mener at selve interaksjonen som oppstår mellom personer når de møtes, er som et skuespill hvor man fremfører sin egen «rolle» og fyller rollen som publikum. Selve rolletakingen blir beskrevet som følge av et slags ønske om å fremstå som sosialt attraktive. Slik Goffman mener det, så er en rolle basert på ulike oppfatninger om hvilke egenskaper og attributter, som man mener at en person av et visst kaliber besitter. Selve rollen hentes eller blir «håndplukket» fra det store repertoaret av roller som allerede finnes i samfunnet. Når vi fremstiller oss selv gjennom disse rollene så legger vi til rette for sosialsamhandling med andre mennesker, da en rolle formidler viktig informasjon til andre. Det er gjennom disse rollene at vi virkelig lærer hverandre å kjenne, men også slik vi kjenner oss selv (Goffman, 1969). Det er altså gjennom disse rollene at vi identifiserer andre, men så samtidig så er det også slik at andre vil komme til å identifisere oss.

Når man inntar en rolle så formidler man ovenfor andre om hva slags type person man er og hvilke egenskaper og kvaliteter som en person av denne typen har. Ved å innta en rolle så gir man uttrykk for en viss likhet til en gruppe mennesker som også deler de samme egenskapene og attributtene. Når man gir uttrykk for en viss likhet til andre, så symboliserer man også at man er annerledes i forhold til andre grupper. Gjennom ulike roller gir vi uttrykk for hvordan vi posisjonerer oss i samfunnet, men ikke minst i forhold til andre rundt. Gjennom denne

posisjoneringen får publikum et bilde av hva de kan forvente av en person i denne rollen, samtidig som at man også får et bilde av hvordan de selv skal forholde seg til skuespilleren. Det er nemlig slik at ulike roller stiller ulike krav og har ulike forutsetninger, man er derfor nødt til å forholde seg til det som kan sies å være de typiske kjennetegnene for en rolle. Det vil for eksempel bety at når en person inntar eller fyller rollen som lege på et sykehus, så er denne personen nødt til å forholde seg til de handlinger og holdninger som publikum forventer at en lege skal ha. Ved å handle annerledes enn det som forventes kan føre til at det reises spørsmål omkring legens troverdighet. I forhold til oppgavens tematikk så kan det for eksempel være slik at rollen som ungdom i et visst gate miljø, stiller krav til bruk av vold og at man tar avstand fra for eksempel det akademiske aspektet. Dersom man inntar denne rollen eller prøver å gi inntrykket av dette, så vil rollens troverdighet minske, dersom man for eksempel tar avstand fra vold og presterer akademisk.

Når Goffman bruker skuespill og rolletaking for å beskrive menneskets møte med andre, så sammenligner han selve interaksjonen som oppstår mellom to mennesker med et skuespill hvor ulike roller sammen fremfører «stykket». På samme måte som man i et skuespill forsøker å skape en illusjon om at man er akkurat slik som den karakteren man spiller, så er målet det samme i menneskets møte med andre. Målet er både å skape og opprettholde en illusjon om at man faktisk besitter de egenskapene og attributtene som hører til rollen og at ingen andre «versjoner» av skuespilleren eksisterer. Tilbake til eksempelet om ungdommen som har tatt for seg en gateorientert rolle. Det er ikke nødvendigvis slik at han ikke kan være en som tar avstand fra vold eller en som presterer akademisk, han kan tvert i mot late som om han ikke gjør det og så lenge det motsatte ikke blir avslørt så opprettholdes fortsatt illusjonen. På samme måte kan for eksempel en lege være en alkoholiker, men så lenge dette ikke kommer frem, så forstyrres ikke rollen.

Fra «skuespillerens» perspektiv så blir fremføring av en rollen basert på en oppfatning om hvilke egenskaper eller hvordan man tror en slik person som rollen tilsier er i sin væremåte (Goffman, 1969). Rolletakingen drives dermed av et ønske om at andre skal oppfatte oss på en måte som vi selv ønsker at andre skal oppfatte oss. En «vellykket» forestilling kan i følge Goffman (1969) lede til ulike sosiale goder som for eksempel annerkjennelse, respekt og følelse av tilhørighet. En mislykket forestilling derimot, beskrives som en ydmykende affære i form av et tap av ansikt eller at en rolle mister sin troverdighet. For å sørge for høyest mulig suksess er vi derfor opptatt av kunne påvirke eller kontrollere det inntrykket andre får av oss.

Det finnes en rekke strategier og virkemidler som en kan ta i bruk for å påvirke det inntrykket man ønsker at andre skal ha av oss. Inntrykks håndtering referer til alle ulike måter eller strategier som vi tyr til for å styre eller påvirke det inntrykket vi ønsker at andre skal få av oss (Goffman, 1969; Hilmarsen & Arnseth, 2017). Blant disse strategiene finner vi tiltak som virker forebyggende og beskyttende, men ikke minst tiltak som man kan ty til for å redde «showet». Goffman opererer med begrepene «frontstage» og «backstage» i sin teori og de tiltakene som vi finner innenfor inntrykkshåndtering, er alle strategier som påføres eller benyttes enten i «frontstage» eller «bak-kulissene». Gjennom inntrykkshåndtering så kan man for eksempel velge å handle etter det som oppfattes som å være sosialt attraktivt blant publikum. Dette kan blant annet bety at man for eksempel unngår spesifikke handlinger foran et publikum som muligens kan gjøre en forlegen. Inntrykkshåndtering omhandler tiltak som bidrar til å styrke opp selve rollen, tiltak som forebygger rollekonflikter og ikke minst tiltak som man kan ty til for å redde et eller opprettholde et inntrykk.

3.1.1 «Frontstage» og «Backstage»

Goffman benytter seg av begrepene «frontstage» og «backstage» for å beskrive hvordan rollespillet utspiller seg i det daglige liv. Selv om at den viktigste delen av en forestilling har med selve fremføringen av en rolle, så er en sentral del av en forestilling det arbeidet som foregår bak kulissene. Begrepene front- og «backstage» brukes dermed av Goffman for å referere til ulike aspekter ved et rollespill. «Frontstage» og «backstage» utgjør på en måte det vi kan oppfatte som det sosiale handlingsrom, og begrepene referer altså til de delene av rollespillet som gjøres synlig for publikum (frontstage) og det som holdes skjult (backstage). Goffman (1969) beskriver frontstage, som bestående av to deler; **setting** og **personlig fasade**.

Setting beskrives som de delene av et skuespill som «*iscenesetter rommet for menneskelig handling enten utfolder seg, innenfor eller oppå*» (Goffman, 1969, p. 13). Slik jeg forstår dette så handler altså setting om de egenskaper som er med på å forme «scenen», slik at det blir mulig at et rollespill finner sted. Dette kan for eksempel være fysiske gjenstander som møbler, dekorasjoner spesifikke bygninger eller en fotballbane for den saks skyld. Settingen er altså de tingene som er med på å skape det sosiale handlingsrommet hvor man samhandler med andre mennesker. I forhold til oppgavens tematikk fokuserer vi på ungdommers fritid som setting. Dette sosiale handlingsrommet som lyset rettes mot, kan sies å være et område

som skiller seg fra ungdommenes liv på skolen og i deres hjem. I følge Goffman (1969) så er de fleste settinger geografisk bundet. Dette innebærer at de fleste settinger på en måte begrenses eller forholder seg til geografiske avgrensninger. Det betyr først og fremst at en rolle eller selve utøvelsen av en rolle ikke kan skje før man befinner seg innenfor det riktige område. For det andre betyr dette dermed også at rollespillet tar slutt når man beveger seg utenfor dette «området».

Personlig fasade omhandler de egenskaper som kan sies å være særegen med utøveren selv. I forhold til setting som kan sies å være stedsbetinget, så er personlig front noe som konstant følger individet. Dette er egenskaper og virkemidler som brukes for å gi uttrykk for en viss rolle. Eksempler på personlig front er blant annet kroppsholdning, kroppsspråk, alder og utseende etc. Noen av de egenskapene som faller innenfor personlig front, er relativt permanente da det disse forholdene stort sett forblir uendret over tid, men som i motsetning til setting aldri tar slutt selv om man beveger seg utenfor settingen. Kjønn og rase er relativt stabile forhold, sammenlignet med andre forhold som kroppsspråk og ansiktsuttrykk som kan variere fra situasjon til situasjon.

I følge Goffman (1969) så kan det være en fordel å dele personlig front inn i to ulike kategorier; **utseende** (apperance) og **væremåte** (manner). Utseende referer til de faktorene og egenskapene som i et gitt øyeblikk kan si noe om individets sosiale status. Utseende gir også informasjon om individet om hvilken sosial praksis som et individ inngår i, i et gitt øyeblikk. Klesplagg er et eksempel på dette, gjennom klær så kan vi få for eksempel få informasjon om vedkommende er på vei til trening, tar del i en slags feiring, begravelse eller er rett og slett er på jobb etc. Væremåte referer til de egenskaper som i et gitt øyeblikk, gir oss informasjon om hvilken rolle vi kan forvente å samhandle med. Dersom man for eksempel oppfatter en viss person som sint eller aggressiv, så kan dette også bidra til at man får en viss forventning til at dette kommer til å prege deres møte. Slik Goffman beskriver det så forventer vi at det er en viss sammenheng mellom setting, utseende og væremåte. Når individer fremtrer i en spesifikk setting, så kan utseende, utløse de forventninger som man har i forhold til en slik persons væremåte. For eksempel så forventer man at en prest som er kledd som en prest også vil te seg som en prest. Dersom det skulle vise seg at denne personen ikke var en prest, hadde dette kommet til uttrykk som et misforhold i mellom setting, utseende eller væremåte.

Basert på tidligere erfaringer med andre så utvikler vi ulike oppfatninger om ulike sosiale grupper. Som nevnt tidligere så velger man altså roller som allerede finnes i samfunnet, dette betyr derfor at man forholder seg til de fasaden som kan sies å være typisk for denne rollen. Mennesker som deler samme fasade, utgjør til slutt en slags kollektiv fasade som representerer denne gruppen med mennesker (Goffman, 1969). Den kollektive fasade er med på å fremme et ideal som representerer de typiske kjennetegnene for medlemmene i denne gruppen. Og det er akkurat dette idealet som Goffman mener at våres roller er basert på. Gjennom våres erfaringer med å tolke ulike fronter, så kan vi basert på disse erfaringene vite hvordan vi skal orientere oss i forhold til andres folk roller. Vi får altså et bilde av enten setting, utseende og væremåte, som igjen gir oss informasjon om hvordan vi skal forholde oss til denne rollen, men ikke minst hvilken forventning vi skal ha til denne rollen. «Backstage» eller bak kulissene, blir beskrevet som en bevisst del av et rollespill som ikke gjerne motsier en spesifikk rolle. Denne delen av et rollespill beskrives altså som et slags område med flere nyttige funksjoner, men som holdes skjult fra publikum. I følge Goffman har backstage en viktig betydning for fronten, men ikke minst også i arbeidet med å utvikle en rolle. Slik det kommer frem så er en viktig funksjon med backstage å skjule de faktorene eller sidene som man ikke ønsker at skal være synlige i front. Backstage utgjør et slags «fri område» hvor man trygt kan ta pause fra en rolle eller bryte karakter uten at det forstyrrer illusjonen man ønsker å skape ovenfor publikum. Man kan altså droppe en spesifikk front når man befinner seg backstage. En nyttig side av backstage derimot, dreiser om den muligheten man får til å bearbeide og utforske ulike ting i forbindelse med en rolle. Her kan man trene på utførelsen av en rolle uten at man risikerer å miste ansikt foran et publikum. Det er for eksempel bak kulissene, at man innøver ulike rutiner, planlegger ulike handlinger, eller finpusser på ulike replikker og «kostymer».

3.1.2 Inntrykkshåndtering

Gjennom roller lærer vi å identifisere hverandre, men samtidig gir vi uttrykk hva vi selv ønsker å identifisere oss med. Gjennom inntrykkshåndtering forsøker vi å skape, opprettholde eller gjenvinne et bestemt inntrykk. Et eksempel på inntrykkshåndtering som vi har vært inne på tidligere, er for eksempel hvordan man velger å skjule de sidene som ikke passer med en bestemt rolle, bak kulissene. Når man bevisst bestemmer hva som skal være synlig i front blir identitet en målrettet prosess hvor man søker etter å fremme et bestemt inntrykk. Uten en viss

forkunnskap om hvilke handlinger som oppfattes som passende eller som sosialt attraktivt i en kontekst, åpner man opp for at man gir et negativt inntrykk. Identitet fungerer altså som et tveegget sverd, ettersom at noen bestemte handlinger, attributter og egenskaper kan sies å være verdsatt i en kontekst, men samtidig være mindre akseptabel i en annen.

Enhver person, subkultur eller sosial gruppe har et eget repertoar av akseptable handlinger som man kan ty til for å unngå risikere et tap av ansikt (Goffman, 1982, p. 13). Som vi har sett tidligere handler inntrykkshåndtering i backstage og i front, om å gjøre det nødvendige for å opprettholde en rolle eller et inntrykk. I begrepet inntrykkshåndtering finner vi ulike strategier som er viktige for et inntrykk. Noen av disse strategiene handler om å tiltak som har med backstage å gjøre. I løpet av oppgaven har vi allerede vært inne på noen slike eksempler, men altså det som kjennetegner disse ulike strategiene er at det gjøres uten et publikum tilstede. Ved å holde ting skjult for et publikum, blir det lettere å kontrollere det inntrykket andre får av deg og ikke minst får man muligheten til å øve på en rolle. Inntrykkshåndtering i front skjer foran et publikum og en av de viktigste strategiene er å følge de frontene som anses å være akseptable for den rollen man spiller. Enhver rolle har et bestemt antall av «riktige» måter for hvordan man skal oppnå et inntrykk, utfordringen blir dermed å handle i tråd med hva som er innfor for den rollen som man fremfører. De tiltakene som man tyr til gjennom inntrykkshåndtering har som hensikt å styrke, beskytte og ikke minst redde et inntrykk.

Gjennom tilbakemeldinger og reaksjoner fra publikum kan man få viktige sosiale hint i forhold til fremføringen av rolle. I et møte mellom to personer kan den andres personens reaksjoner og tilbakemeldinger, gi viktig informasjon i forhold til en rolle. Dersom publikum reagerer positivt til en rolle, kan dette lede til en følelse av aksept, godkjennelse og tilhørighet. Et av hovedmålene i møtet med andre mennesker er å unngå at roller gjennomskues da dette vil lede til det Goffman beskriver som et tap av ansikt (Goffman, 1969, 1982). Et tap av ansikt kan i følge Goffman påvirke fremtidige møter med andre mennesker, da dette skaper en viss usikkerhet i forhold til de forventningene som publikum knytter til en viss rolle. Å innta en rolle kan derfor virke motiverende ved at man først og fremst unngår følelsen av ydmykelse, men også at man får mulighet til å oppnå en rekke sosiale goder. Dersom en rolle gjennomskues, så kan dette gjøre publikum usikre på hva de kan forvente fra en rolle. Gjennom publikums tolkning av front, får publikum informasjon om hvordan de skal orientere seg mot en rolle. Dersom publikums oppfatning av fronten

forstyrres vil dette skape usikkerhet i forhold til hva de kan forvente ved neste møte (Goffman, 1982). Dersom man ved et uhell bryter med karakteren eller rollen foran publikum, så kan publikums reaksjon være viktig for å at man skal kunne redde eller gjenopprette et inntrykk. Dersom publikum reagerer negativt kan det være lurt å ty til tiltak som muligens kan redde et inntrykk. Når man fremfører eller opptrer i en rolle så vil publikums nærvær være med på å definere situasjonen. Publikums reaksjoner og valg av handlinger vil være med å definere en situasjon. Inntrykkshåndtering kan ses på som en slags balansekunst hvor man på den ene enden risikerer å ødelegge sin egen rolle og på den andre siden prøver man å unngå at man ødelegger for den rollen som publikum har. I midten av disse to finner vi det ideelle scenarioet. Det ideelle scenarioet er altså når både publikum og skuespiller får fremført deres respekterte roller og kan forlate situasjonen med både rollene og inntrykkene i behold.

3.1.3 Rollespill på sosiale medier.

Ved å opprette en profil på for eksempel instagram, skaper man en digital personlighet eller en slags digital forlengelse av deg selv som gjør det mulig å kommunisere eller samhandle med andre brukere. Ungdommer bruker gjerne den digitale verdenen for å finne frem til innhold som også er av betydning for dem offline (Patton et al., 2014). Ungdommer bruker instagram for å både dele og finne materiale som generelt var forbundet til deres interesser i livet. Eksempelvis i artikkelen til Hilmarsen and Arnseth (2017) så vises det til en av ungdommene i studien som var interessert i fotball. Denne personen publiserte gjerne eller delte bilder som gjenspeilet denne interessen på sin profil. På denne måten gir også denne ungdommen uttrykk ovenfor sine følgere på instagram at han også er en av de som liker fotball i samfunnet. De som da får se disse bildene får da et visst inntrykk av denne personens forhold til fotball også sier det noe om denne personen generelt (Hilmarsen & Arnseth, 2017, p. 11). I den samme studien kommer det frem at ungdommenes bildedelingspraksis til en viss grad var strategisk, da noen av disse bildene ble publisert med en forventning til en oppfatning om hvordan andre kom til å vurdere dette. Gjennom kommentarer og «likes» får ungdommene direkte og digitale tilbakemeldinger på det publiserte innlegget. «Likes» og kommentarer fungerer som sosiale hint fra publikum og mange likes og positive kommentarer tolkes positivt, da dette gir en følelse av godkjennelse, aksept og tilhørighet osv.

Ettersom at mengden «likes» og kommentarer var synlige, var det også en vanlig å praksis å slette et spesifikt bilde dersom det genererte lite respons fra andre. Et viktig element i de bildene som ble lagt ut, var i stor grad knyttet til deres oppfatning av hvordan andre kom til å reagere på et bilde, men også deres egne vurderinger av hva et bilde viste. Bilderredigering og ulike oppfatninger tilknyttet til hvordan andre kommer til å reagere, var en viktig del av prosessen for å avgjøre om et bilde var verdig nok å bli delt med andre. De bildene som ble delt, var bilder som fikk ungdommene selv mente ville få dem til å fremstå som sosialt attraktive. Bilder som får ungdommene til å fremstå som «*omgjengelige, aktive, sosiale*» var bilder som var verdt å dele med andre, bilder som ikke viste dette unnlot man å publisere.

Av den grunn kan det også sies at ungdommenes bildedelingspraksiser i stor grad er en målrettet prosess som til en viss grad er likt med det rollespillet som vi var inne på tidligere i teksten. Livet på sosiale medier og livet utenfor sosiale medier flettes inn i hverandre og på denne måten blir sosiale medier en viktig del av identitetsarbeidet blant dagens ungdommer. De bruker altså disse mediene for å få fremstille seg selv på en bestemt måte og for fremme et ønsket inntrykk av dem som. Bilder som blir delt tolkes som refleksjoner av ungdommenes liv utenom sosiale medier. Av den grunn så viser ungdommenes bildedelingspraksiser på instagram at bruken av disse mediene kan være viktig for sosiale goder som aksept, godkjennelse og følelsen av tilhørighet. Når det kommer til sosialisering og identitet, slik det kommer frem så flettes ulike aspekter knyttet til dette i den virtuelle sfæren inn i den fysiske hverdagen og motsatt. Til videre forskning kan det muligens forskes videre på hvorvidt det er en forskjell mellom sosialisering og identitet i disse ulike kontekstene når de så naturlig går om hverandre.

3.1.4 Inntrykkshåndtering i den digitale sfæren.

Ettersom at sosiale medier fungerer som en viktig del av ungdommers identitetsarbeid, er det derfor interessant å se på hvordan inntrykkshåndtering kommer til uttrykk digitalt. I forhold til begrepene «front» og «backstage» så vil disse begrepene også være likt det vi har sett tidligere. Backstage tolkes fortsatt som et «*friområde*» og i forbindelse med sosiale medier så vil backstage være de sidene som man ikke ønsker skal vises på media profilen. I dette friområdet finner vi altså bilder og andre forhold som virker motsigende i forhold til det inntrykket man ønsker å skape. Personlig fasade derimot, skiller seg kanskje noe mer ut i den digitale sfæren sammenlignet med den fysiske sfære som er blitt gjort rede for tidligere i

teksten. Når det kommer til personlig fasade er dette noe som ikke kan sies å være geografisk bundet på sosiale medier. Bilder og videoer som legges ut på sosiale medier, kan være tilgjengelig i front frem til noen aktivt går inn og sletter dette.

En annen måte som ungdommer driver inntrykkshåndtering handler om muligheten til å ha flere profiler. Noen ungdommer har også to profiler som de opererer med på sosiale medier. Ved å ha flere forskjellige profiler kan ungdommer kontrollere hvem som skal ha tilgang til bildene deres i forhold til rolle og inntrykk. Det vil si at ungdommene har en viss kontroll over hvem de mener skal få se hva. For eksempel kan de på den ene profilen dele ting med sine nærmeste venner som de oppfatter som upassende for andre. Dette kan være ting som kanskje kan er upassende for foreldre og annen familie å få innsyn til, men som kan oppfattes som «kult» for andre ungdommer (Guinta & John, 2018; Hilmarsen & Arnseth, 2017).

Ungdommene bestemmer selv hva de ønsker å legge ut av dem selv og kan på denne måten fremme et visst inntrykk. Gjennom bilderedigering og nøye analyser av bildene kan ungdommene sørge for at et bilde samsvarer med det inntrykket de ønsker at andre skal få. Som en del av en ansiktsreddende praksis blant ungdommer på sosiale medier så er det vanlig å slette bilder og annet innhold som setter et inntrykk i fare.

Sosiale medier kan på en måte gjøre det lettere å holde ting skjult i backstage og ikke minst begrense publikums innsyn til bak kulissene. Som vi har sett kan ungdommer slette bilder eller unngå å legge ut bilder som kan virke motsiende i forhold til inntrykket man ønsker å skape. På den andre måten kan sosiale medier også brukes som et middel for å avsløre forhold backstage. Som det ble nevnt tidligere så ble det for eksempel i politiets trendrapport for 2018 (Sætre et al., 2018), gitt uttrykk for at nyere former for personangrep på sosiale medier muligens var av betydning av den observerte økningen i vold blant ungdom. Som en del av disse nyere formene for personangrep så nevnes uthengning på sosiale medier i form av deling og spredning av bilder og videoer av svært ydmykende eller personlig karakter. Tematikken som diskuteres i polititrendrapport omhandler hvorvidt aktivitet på sosiale medier kan sies å være en mulig årsaksforklaring for volden blant ungdommer i den fysiske verden. Som det er blitt nevnt tidligere, så vil bilder og videoer som legges ut være tilgjengelig på sosiale medier frem til noen fjerner dette. Dette innebærer at bilder og videoer som legges ut på sosiale medier potensielt kan være der permanent. På bakgrunn av dette er det interessant å undersøke hvordan inntrykkshåndtering fungerer som praksis blant

ungdommer i Groruddalen omkring temaer som spredning av voldsvideoer og konflikter i den digitale sfære.

3.2 Vold som gatekapital.

I noen gatemiljøer har vold en viktig rolle i hverdagen da dette gjerne assosieres med makt, økonomisk kapital og status. Slike miljøer kan fremstå som attraktive for noen ungdommer og tidligere forskning hevder blant annet at slike miljøer kan virke innbydende for marginaliserte ungdommer i storsamfunnet. Det er dermed viktigere for noen ungdommer å ha et nærme forhold til vold (Sandberg & Pedersen, 2006; Sune Qvotrup, 2011). Ungdommer som ikke lykkes i for eksempel et klasserom, kan føle en mangel på respekt og annerkjennelse blant sine jevnaldrende. En gate kontekst tilrettelegger for muligheten for at akkurat disse ungdommene for en sjanse til for å oppnå respekt og annerkjennelse blant jevnaldrende. En gatekontekst verdsetter andre ferdigheter enn de man kan finne i et klasserom og det blir dermed viktigere i en slik kontekst at man har ferdigheter eller kunnskaper innenfor vold fremfor å være flink i teoretiske fag på skolen. Begrepet gatekapital referer for eksempel til de ferdighetene og kunnskapene som trengs for å mestre livet i en gatekontekst (Sandberg & Pedersen, 2006).

Gatekapital bygger på Bourdieus tanker om ulike kapitaler, men forskjellen ligger i at Bourdieus tanker om kapital er begrenset til å gjelde hoved kulturen eller storsamfunnet. Den kapitalen som trengs for å lykkes i storsamfunnet har lite verdi i en gatekontekst, på samme måte som at gatekapitalen er lite verdsatt i storsamfunnet. En gatekontekst kan ses på som et alternativt system for konstruksjonen av positive identiteter og bygging av selvtillit (Anderson, 1999; Wilkinson, 2001). Det vil si at et gatemiljø som et sosialt handlingsrom bygger på andre verdier og har andre rammer enn storsamfunnet. For eksempel så bygger man i et gatemiljø gjerne på ikke-legitime metoder for å oppnå materiell rikdom gjennom salg av narkotika eller tyvegods. I gatekapital ligger altså ulike mestringsstrategier og ferdigheter som kan bidra til at ungdommer får oppleve mestring og suksess i et annet miljø utenom klasserommet eller skolen. Sandberg and Pedersen (2006) er enige med Bourdieu og skriver at dersom man besitter et høyt nivå av en type kapital, så tilrettelegger det for at man kan konvertere den gitte kapitalen til andre former for kapital. Med andre ord kan for eksempel en

høy gatekapital konverteres til økonomisk kapital som videre kan ha betydning for en rekke andre kapitaler.

Ferdigheter eller kunnskaper knyttet til vold er blant de mange ulike strategiene og kunnskapene som kan være nyttig for å overleve i et gatemiljø. Gjennom vold får man en mulighet til å demonstrere maskulinitet og tøffhet som igjen kan bidra til at man oppnår en viss respekt som i gjengjeld kan ha betydning for andre ting. Sandberg and Pedersen (2006) fant for eksempel ut at respekt i et gatemiljø kunne være av økonomisk og fysisk betydning. Respekt kan blant annet bety at man får fysisk trygghet, et omdømme eller rykte, som videre kan ha en betydning for muligheten for å forbedre sin økonomiske kapital. Spesielt rykte eller omdømme har en viktig funksjon da dette reflekterer et bilde av hvordan du oppfattes av andre mennesker. Sosial identitet er noe som kan bygges opp, noe man kan gjøre seg fortjent til eller noe som blir gitt av andre (Wilkinson, 2001). Å ha en sosial identitet som assosieres med vold kan være et viktig middel for å oppnå anerkjennelse, respekt eller andre sosiale gevinster i gitte miljøer (Wilkinson, 2001). Handlinger vil konstant svare til den sosiale identiteten og det kan bli viktig at man handler målrettet for å oppnå et mål. Vold kan derfor være en meningsskapende prosess ved at det blir et middel for å opprettholde en sosial identitet eller for å skape en bestemt identitet som kan lede til andre goder. Shetgiri, Lee, Tillitski, Wilson, and Flores (2015) skriver at å feige ut eller å sky unna en slåsskamp kan i noen situasjoner fremstå som et dårligere alternativ da dette kan ha negative sosiale konsekvenser som for eksempel at man latterliggjøres eller avvises av jevnaldrende.

I noen tilfeller kan det å feige ut eller å sky unna en slåsskamp bidra til at man skaper et bilde av seg selv som et lett offer. I en gatekontekst eller gatekultur kan det å sky unna en slåsskamp på en måte bety at man unngår å demonstrere sin gatekapital. Avhengig av hvordan du har valgt å fremstille deg selv eller ønsker å fremstille deg og din gatekapital, så kan det å sky unna vold bidra til å sette den sosiale identiteten din på prøve. Det åpner også opp for muligheten til at andre selv får danne sine egne oppfatninger om deg, som videre kan medføre at man stiller lavere i det sosiale makthierarkiet. Denne rangeringen kan virke inviterende for fremtidige angrep ved at man oppfattes som et lett offer og av den grunn kan det være vanskelig å se en annen utvei enn gjennom vold. Altså så kan det være nyttig å svare tilbake med vold for å signalisere ovenfor andre potensielle angripere om hva som skjer dersom man krysset dine grenser (Crowther, Goodson, McGuire, & Dickson, 2013).

Det er ikke slik at det er så direkte som at dersom man ikke er i stand til å oppleve mestring og respekt på skolen at det blir en selvfølge at man ender opp med liv preget av vold. Noen lever et slags dobbelt liv og må derfor å operere et sted i mellom en gatekultur og en tradisjonell kultur (Rosten, 2017). Folk kan dele konvensjonelle verdier samtidig som gate verdier, dvs. at mennesker er i stand til å tilpasse sin adferd i følge ulike koder (Heber, 2017). Dette betyr at man i hver av disse kontekstene gjør det som er nødvendig for å beholde sin sosiale identitet og posisjon.

4 METODE

I dette kapittelet vil jeg gjøre rede for den metoden som er blitt anvendt for å besvare oppgavens problemstilling. I løpet av dette kapittelet vil jeg gå gjennom valg av metode og utvalget av informanter før jeg avslutningsvis gir en etisk vurdering av arbeidet, etterfulgt av en vurdering av eget arbeid, men ikke minst oppgavens reliabilitet og validitet.

4.1 Valg av Metode

Metoden som er blitt valgt for oppgaven er en kvalitativ tilnærming hvor intervju fungerer som hovedkilde for empirisk materiale. Thagaard (2018) skriver at kvalitative metoder studerer livet fra innsiden og retter oppmerksomheten mot hvordan vi lever vårt liv. I motsetning til en kvantitativ tilnærming som er bedre egnet for å si noe om for eksempel hvilke grupper det er som står bak volden eller for å avdekke ulike årsaksforhold. Så ønsket jeg som forsker innblikk i hvordan informantene opplever og forstår ulike sider ved deres daglige liv. Målet ved kvalitative metode er ikke å kvantifisere tall og data, men snarere beskrive informantenes livsverden med ord og ikke tall (Kvale, Brinkmann, Anderssen, & Rygge, 2015). Det jeg som forsker ønsket å gå i dybden i var vold som et sosialt fenomen og selvpresentasjon i ungdommenes hverdag. Intervju som datainnsamlingsmetode ble planlagt og vurdert i forkant som den beste fremgangsmåten for å komme meg nærmere et svar på akkurat dette. Kvale et al. (2015) skriver at i et forskningsintervju så skapes kunnskapen i samspillet eller i interaksjonen mellom mennesker, men også at intervjusituasjonen kan være en angstprovoserende eller ukomfortabel på tross av at deltakelse er frivillig.

På bakgrunn av dette, så tenkte jeg at min egen erfaring med å ha selv vokst opp i Groruddalen kunne være nyttig for å skape tillit og en betryggende situasjon for informantene, som til gjengjeld kunne være av betydning for å få rike og dype beskrivelser. Denne nærheten mellom forsker og intervjuobjekt er noe som er særegen en kvalitativ tilnærming, hvor en kvantitativ tilnærming som for eksempel en spørre undersøkelse legger mindre vekt på denne nærheten. Denne nærheten åpnet også opp for muligheten for å stille oppfølgingsspørsmål for å unngå misforståelser, men ikke minst gå i dybden av eventuelle elementer som kom frem i løpet av samtalen.

4.1.1 Tilnærming

Fenomenologi er et begrep som i kvalitativ forskning referer til en interesse for å forstå sosiale fenomener ut i fra aktørens egne perspektiver og beskrive verden slik den oppleves av informantene. For å besvare problemstillingen på best mulig måte har jeg valgt å se på vold gjennom et sosial-konstruktivistisk perspektiv. Jeg skriver altså ikke om vold som en objektiv sannhet, men heller om vold slik den oppleves gjennom informantenes eget perspektiv og meninger. Vold ses på som et sosialt fenomen hvor voldens betydning og mening tolkes og analyseres gjennom informantenes beskrivelser og historier av voldshendelser i hverdagen. Rosten (2017) skriver blant annet at det har vært et betydelig misforhold mellom det eksterne omdømme og beboernes opplevelser av eget hjemsted (Groruddalen). Med tanke på fokuset i media om vold i Groruddalen de siste årene og dette misforholdet som Rosten gir uttrykk for, så syntes jeg at det var ekstra viktig å tilnærme meg feltet med et åpent sinn og fokusere på informantenes egne erfaringer og beskrivelser.

I oppgaven har jeg også valgt å bruke Goffmans perspektiv på selvpresentasjon, som teoretisk utgangspunkt for å se hvordan ulike aspekter ved vold er av betydning for ungdommenes selvpresentasjon. I løpet av analysen forsøker jeg å tolke ungdommenes beskrivelser i lys av Goffmans begreper om rolle, front- og backstage, og inntrykkshåndtering. I gjennomgangen av intervjuene så virker det som at flere av historiene og fortellingene om voldshendelser i området er basert på rykter og antagelser. Likevel gir dette et viktig innblikk i hvordan informantene forstår sosiale fenomener i deres egen sosiale kontekst. Thagaard (2018) skriver at *«de felles erfaringer deltakerne har, gir et grunnlag for at vi kan utvikle en generell forståelse av det fenomenet vi studerer»*.

4.1.2 Utvalg og Samtykke

Thagaard (2018) skriver for eksempel at for noen grupper så kan en nær kontakt med forsker være avgjørende for at man i det hele tatt er villig til å delta og av den grunn er man også nødt til å være forberedt på å bruke tid på å etablere kontakt. Å få tilgang til denne gruppen av informanter som ønsket å dele sine erfaringer og å snakke om vold viste seg å være vanskeligere enn det som var forventet. I første omgang tok jeg kontakt med diverse skoler i Groruddalen for å utforske mulighetene for å tilbringe en uke på skolen for å drive feltobservasjon med den tanken om at dette også ville gjøre rekrutterings prosessen lettere.

Jeg tok kontakt med tre ulike skoler, men fikk bare svar fra to av disse skolene, som ikke hadde mulighet til å hjelpe på bakgrunn av en hektisk timeplan som følge av eksamensperioden. Av den grunn bestemte jeg meg for å utvide kontakten ytterligere, og tok dermed kontakt med to lokale fritidsklubber som den dag i dag ikke har svart. Etter en viss periode med lite hell og at jeg tidsmessig nå befant meg i begynnelsen av sommerferien, så jeg meg nødt til å forkaste ideen om et mulig feltarbeid og heller satse på å få utført intervjuer. Jeg bestemte meg derfor for å benytte meg av mitt personlige nettverk av venner og bekjente, noe som viste seg å være gunstig. Jeg la ut et innlegg på mitt sosiale nettverk hvor jeg etterlyste ungdommer i Groruddalen med erfaring med vold. Flere av de som så dette innlegget delte beskjedene videre til noen de kjente eller forhørte seg med yngre søsken om de muligens kjente noen aktuelle kandidater. Gjennom denne prosessen fikk jeg rekruttert to informanter, i tillegg til å komme i kontakt med en lærer som tilbød seg å sende en mail til sine elever på tross av at det var sommerferie. Gjennom denne læreren var det to av hennes elever som tok kontakt, men som ikke dukket opp på de dagene som var blitt avtalt.

Jeg bestemte meg derfor for å ta en mer direkte tilnærming til rekruttering og bestemte meg for å oppsøke ungdommer ute på gata og på antatte møteplasser for ungdommer; biblioteket, diverse kjøpesenter, fotballbane etc. I møtet med flere av ungdommene så ble jeg først møtt med skepsis, men underveis i samtalene virket det som at de ble mer og mer åpne for å delta. For å unngå å skape et slags «press» på ungdommene om å delta, så etterlot jeg mine kontaktdetaljer slik at de selv kunne ta kontakt dersom de selv ønsket å være med. To av informantene tok omtrent kontakt den samme dagen som vi hadde snakket sammen, imens den tredje informanten ønsket å delta etter at det hadde passert ca. en uke og at i løpet av den perioden hadde truffet på hverandre et par ganger. I utgangspunktet håpet jeg på å rekruttere ca. 5-7 informanter i aldersgruppen mellom 16-19 år som ønsket å delta i studien. Av hensyn til krav om samtykke så ble den laveste alderen for deltakelse satt til å være 16 år. Dersom noen informanter under 16 år hadde ønsket om å delta, så ville de se seg nødt til å gå spørre deres foresatte om tillatelse. Dette betyr altså at mindreårige deltakere muligens er nødt til å avsløre et forhold til vold, som de egentlig ønsker at foreldre ikke skal vite noe om. Dette ble oppfattet som en såpass demotiverende faktor at det ikke var gunstig å etterlyse yngre deltakere. På den andre siden så ble 19 år satt som den høyeste grensen for alder, på bakgrunn av en antakelse om at det var sannsynlig at jo eldre informantene var, desto mindre rolle hadde vold i deres liv. Noe som de eldste informantene også gir uttrykk for i sine intervjuer.

I løpet av rekrutteringsfasen kom jeg i kontakt med ungdommer som både var etnisk norske eller ungdommer med landbakgrunn fra et annet land. Det endelige utvalget endte opp med å bestå av totalt fem informanter, med en annen etnisk landbakgrunn. Informantenes landbakgrunn ble vurdert som å være av liten betydning, da informantenes erfaringer med vold var et viktigere kriterium. I de ulike intervjuene ble også informantene stilt et spørsmål om landbakgrunn var av betydning for vold i området, noe som alle ga uttrykk for ikke hadde noen som helst betydning. Disse informantene representerer et tilfeldig utvalg, hvor hovedkriteriene for deltakelse har vært deres erfaringer med vold, at de er bosatt og har vokst opp i Groruddalen og ikke minst deres alder. Tre av disse informantene har direkte erfaringer tilknyttet vold, hvor av de to andre informantene har en mer indirekte erfaring til vold.

I første omgang så var det utformet et skriftlig samtykkeskjema som informantene skulle signere og ta med seg til intervjuet. Ettersom at alle informantene selv kunne samtykke til å delta i prosjektet, så bestemte jeg meg for å følge rådene fra NSD om å innhente samtykke muntlig, fremfor å bruke det planlagte skriftlige skjemaet (vedlegg 3). Dette ble gjort for å begrense direkte håndtering og innhenting av personlige opplysninger, men også for å øke sikkerheten omkring oppgaven. Samtykke skjemaet som var blitt lagd i forkant, ble heller brukt som en slags veiledende mal som informantene kunne bruke når de skulle gi sitt samtykke muntlig.

4.1.3 Det kvalitative forskningsintervjuet.

Som det ble gjort rede for tidligere så er jeg i dette prosjektet ute etter å få et innblikk i informantenes livsverden, fremfor å skrive om objektive sannheter og fenomener. Det kvalitative forskningsintervjuet bygger på en fenomenologisk tilnærming, dermed så blir det kvalitative forskningsintervjuet brukt som metode for å utforske det sosiale fenomenet vold, som sett fra informantenes ståsted. Kvale et al. (2015) skriver at det kvalitative forskningsintervjuet er en metode som gir privilegert tilgang til menneskers grunnleggende opplevelser av deres livsverden.

Min hensikt enkelt intervjuene var å se på hvilke holdninger, meninger og erfaringer tilknyttet til temaet som informantene hadde. Grunnen til at jeg valgte å utføre enkeltintervjuer fremfor et gruppeintervju, var fordi jeg ønsket tilgang til den erfaringen som kan sies å være særegen

hver enkelt informant. Kvale et al. (2015) skriver for eksempel at i et gruppeintervju så kan det være en tendens til at mer populære tanker og meninger blir mer fremtredende i intervjuet fordi at enkelte i frykt for å skille seg ut, unngår å ytre mindre populære holdninger. Jeg ønsket altså å minimere påvirkning fra andre tilstede, da dette kunne være med å forme svarene som ble gitt. En av de største fordelene ved å bruke enkelt intervju som metode viste seg blant annet i å betydningen av dette for å skape en komfortabel intervjusituasjon for informantene.

4.2 Forberedelse og gjennomføring av intervjuer

I det forrige kapittelet ble det gjort rede for valg av metode og det teoretiske utgangspunktet for metoden som ligger til grunn for oppgaven. I løpet av denne delen skal jeg gå gjennom selve gjennomføringen av intervjuene og de valgene og vurderingene som ble gjort i forberedelses fasen.

4.2.1 Intervjuguide

Ettersom at det var informantenes meninger og erfaringer i forhold til temaet, så vurderte jeg en delvis strukturert tilnærming som den mest gunstige fremgangsmåten. Som forsker jeg ønsket jeg å tilnærme meg informantene med så åpent sinn som mulig og gi rom for at informantene selv skulle få muligheten til å uttrykke seg selv om de bestemte temaene. I forkant av intervjuene ble det utformet en intervjuguide (vedlegg 1) som skulle bidra til å gi intervjuforløpet en viss struktur. Kvale et al. (2015) skriver at spørsmål i intervjuguiden er relatert til de teoretiske oppfatningene av forskningstemaet og til den etterfølgende analysen av intervjuet. I intervjuguiden blir spørsmålene likevel formulert som åpne spørsmål uten en direkte sammenheng til teorien, for å få spontane beskrivelser fra informantene om deres livsverden og i forhold til emnene som skal dekket. Ved å stille åpne spørsmål kan vi undersøke et hovedtema selv om at vi på forhånd ikke nødvendigvis vet på forhånd hvilke andre temaer som kan være relevante (Thagaard, 2018). Spørsmålene i intervjuguiden orienterer seg mot fire hovedtemaer som skal undersøkes. Strukturen for intervjuet slik det er blitt skissert i intervju guiden, var å begynne med nokså nøytrale spørsmål for å bevege oss videre på de mer seriøse temaene for undersøkelsen. Ved å stille mer nøytrale spørsmål i begynnelsen ønsket jeg å gi deltakerne litt tid i begynnelsen til å vende seg til intervju

situasjonen og for å etablere et godt grunnlag for å bevege oss videre i intervjuet. I forhold til selve formuleringen av enkelte spørsmål i guiden, så ble det i forkant vurdert at spørsmålene språklig sett var blitt formulert på en forståelig måte i forhold til dagligdags tale. I et tidligere prøve intervju oppdaget jeg at det ubevisst var noen ja/nei type spørsmål som var med. I forbindelse med dette bestemte jeg meg for å omformulere eller sløyfe noen spørsmål, men så samtidig bestemte jeg også for å beholde noen av disse spørsmålene, da disse noen ganger fungerte som en slags liten pause eller avlastning fra å måtte reflektere. Avslutningsvis i intervjuguiden så var det også lagt opp til en debriefing etter intervjuet.

4.2.2 Gjennomføring

Et viktig mål for meg som intervjuer var å sørge for at selve intervjusituasjonen sørget for å ivareta informantens anonymitet og at informantene selv opplevde intervjusituasjonen som positiv. Av den grunn åpnet jeg opp for at informantene selv kunne være med å bestemme møtestedet for hvor intervjuet skulle holdes. Det var også her jeg møtte på det som muligens var den første og største utfordringen ved gjennomføringen av intervjuene. I den tidsperioden som intervjuene ble utført så var det først og fremst sommerferie, noe som viste seg å gjøre det utfordrende for å bli hvor og når det passet for informantene å treffes. For flere av informantene var det vanskelig å finne tid til å treffes på grunn av sommerjobb og andre forpliktelser. Ved flere anledninger så måtte intervjuene utsettes til en annen dato fordi informantene for eksempel hadde forsovet seg eller glemt avtalen. Noen ganger var jeg selv nødt til å avlyse intervjuer, når ulike forhold ved det planlagte møtestedet gjorde det ugunstig å holde et intervju. Eksempler på slike forhold kunne være; mye bakgrunnsstøy, mange andre mennesker tilstede eller at det rett og slett ikke var noen passende plass for å ha en privat samtale. Ved å ta hensyn til informantens ønsker om møtested medførte altså en del usikkerheter på grunn av en rekke ukontrollerbare faktorer. Felles for alle intervjuene var at de ble gjennomført på offentlige steder som for eksempel det lokalbiblioteket, kafeer i nærområdet eller i sentrum. Ved et av tilfellene så måtte intervjuet holdes på en tribune tilhørende et lokalt idrettsanlegg.

Til tross for de utfordringene som var tilknyttet til å finne et passende møtested så var jeg stort sett fornøyd med alle intervjuene. Etter å ha gjennomført et intervju benyttet jeg meg av muligheten til å reflektere over intervjusituasjonen, for å vurdere selve gjennomføringen og

ikke minst kvaliteten på intervjuet. Generelt sett var jeg meget fornøyd med alle intervjuene ettersom at hvert enkelt intervju på hver sin måte inneholdt interessante svar og beskrivelser. Lydopptakene som ble gjort var stort sett av meget god kvalitet, med unntak av noen få tilfeller hvor det midlertidig skjedde en endring i bakgrunnsstøy, eller at informanten var utydelig. Applikasjonen «nettskjema-diktafon» for smart telefoner, ble brukt i forbindelse med lydopptak i alle intervjuene og fungerte akkurat som den skulle. Den eneste ulempen ved å bruke denne applikasjonen var grensen på hvor langt et opptak kunne være, som var 45 minutter. Tidsrammen for hvert intervju var antatt å være ca. 40-60 minutter. Denne grensen på 45 minutter medførte at det i noen av de lengste samtalene brått fikk en påtvungen pause av hensyn til denne grensen. Thagaard (2018) skriver at vi i løpet av et intervju må utvikle og finne en fin balanse mellom å spørre og å lytte. I noen av de lengste samtalene, ble denne balansen eller flyten forstyrret på grunn av denne grensen på 45 minutter, slik at denne måtte etableres på nytt.

Alle intervjuene var basert på den samme strukturen som man ser i intervjuguiden (vedlegg 1), men naturligvis med noen forskjeller. Hvordan hvert enkelt intervju utviklet seg, var av betydning for hvilken rekkefølge spørsmålene ble stilt og ikke minst hvilke spørsmål som ble stilt. Det var for eksempel vanlig at beskrivelsene som jeg fikk på et spørsmål, noen ganger også svarte et annet spørsmål i guiden. Før de ulike intervjuene startet, så forsikret jeg meg om at informantene hadde lest informasjonsskrivet (vedlegg 2) de hadde fått i forkant og forstått innholdet i skrevet. Dette var mer en uformell samtale hvor informantene delvis ble «brifet» om prosjektet, men så samtidig så benyttet jeg meg av muligheten for å informere deltakeren om å unngå å navngi eventuelle tredjeparter og ikke minst eventuelle fremtidige hendelser. I denne delen forklarte jeg også om betydningen av samtykke og hvordan dette skulle innhentes. Avslutningsvis i intervjuene fulgte jeg opp med en debriefing hvor informantene fikk muligheten til å tilføye noe eller endre på noe dersom de skulle ønske det. I «debriefingen» ble det også gitt rom at informantene kunne stille spørsmål dersom det var noe de lurte på.

Etter å ha avsluttet flere av intervjuene og slått av lydopptakene opplevde jeg å bli sittende igjen med informantene i en uformell samtale hvor jeg ble stilt spørsmål omkring prosjektet og ikke minst generelt om høyere utdanning. Dette ble oppfattet som meget hyggelige samtaler og jeg fikk inntrykket av at informantene selv opplevde intervjusituasjonen som positiv. I disse samtalene ga flere av informantene også uttrykk for at min personlige bakgrunn med å

ha vokst opp i Groruddalen, var avgjørende for både deres tillit og deltakelse. Kvale et al. (2015) skriver blant annet at det hender at noen intervjupersoner snakker om emner som de kanskje ikke følte seg komfortable i å prate om, før etter at lydopptaket var blitt avsluttet.

4.3 Analysen

I det forrige delkapittelet ble metodene for innsamlingen av datamaterialet gjort rede for og forsøkt drøftet i lys av metode teori. Dette delkapittelet bygger videre på de prosessene som ble gjort rede for i det forrige delkapittelet, og vil omhandle de metodene som er blitt brukt for å analysere datamaterialet. Kapittelet starter med en gjennomgang av transkriberingsprosessen, etterfulgt av en beskrivelse av den tematiske kodingen av datamaterialet. Avslutningsvis blir etiske problemsstillinger og vurderinger forsøkt drøftet.

4.3.1 Transkribering

På bakgrunn av oppgavens grad av sensitivitet, så var jeg nødt til å starte transkriberingen fortløpende for å handle i tråd med de betingelsene som var blitt satt av NSD. Kvale et al. (2015) skriver at å transkribere betyr å transformere, å skifte fra en muntlig form til en skriftlig. Transkripsjoner er oversettelser fra talespråk til skriftspråk hvor litt av hensikten med å transkribere er å strukturere intervjusamtalene på en måte som gjør de bedre egnet for analyse. Når intervjuer transkriberes fra muntlig til skriftlig form så mister vi sentrale elementer som utgjør en sentral del av samtalens kontekst. Når for eksempel lydopptak gjøres om til tekst, forsvinner viktige elementer som for eksempel kan knyttes til personers stemmeleie, intonasjon, kroppsspråk osv. Avhengig av hva transkripsjonen skal brukes til må man også vurdere om uttalelser skal transkriberes ordrett og eller omformes til en mer formell og skriftlig stil.

På grunn av forekomsten av mye slang ord, korte uttrykk og mye avbrutte setninger bestemte jeg meg for å transkribere intervjuene ordrett. Noe som innebærer at jeg har valgt å ta med emosjonelle uttrykk som blant annet latter og tenkepauser, som forekommer i transkripsjonene i parenteser «(latter)». Flere av de avbrutte setningene ble avsluttet med ord eller uttrykk som «eh», «mhm», «liksom». Ved noen spesifikke uttalelser så oppfattet jeg det som nødvendig å omforme beskrivelsen til en mer formell og skriftlig stil for at setningen

skulle være forståelig. Sitater som inneholder elementer som er blitt utelatt på bakgrunn av lite relevans forekommer i teksten som klammeparenteser «[.../]». Slang ord og gateorienterte uttrykk har blitt transkribert ordrett, men som vi får se senere i analysen, så blir noen av disse forsøkt tolket. Som en del av anonymiseringsprosessen, så ble informantene tildelt tentative og fiktive navn i løpet av transkriberingen. Når alle intervjuene først var blitt transkribert, gikk jeg gjennom alle intervjuene på nytt og ga dem deres endelige fiktive navn. Informasjon som omhandler informantenes hjemsted, steder hvor det var blitt utøvd vold eller i forbindelse med konflikter med ungdommer fra andre steder har blitt erstattet med fiktive stedsnavn som for eksempel «[bakken]» eller «[åsen]».

4.3.2 Tematisk analyse av data

Selve analysen av datamaterialet bygger på en tematisk metode for analysering av data. Braun and Clarke (2006) skriver at det er viktig å velge i mellom om man skal ta en induktiv eller deduktiv tilnærming i analysen, da dette er av betydning for hvordan og hvorfor du koder dataene på en bestemt måte. I denne avhandlingen har jeg valgt en deduktiv tilnærming, noe som betyr at kodingen og analysen er sterkt knyttet til det teoretiske grunnlaget som ligger til grunn for oppgaven. Dette betyr at de funnene som er blitt gjort i løpet av analysen blir analysert og tolket i lys av ulike teoretiske begreper. Ved å bruke en deduktiv tilnærming, så bidrar de teoretiske begrepene til at vi kan gjenkjenne mønstre i data og knytte perspektiver fra analysen av data til annen relevant teori (Thagaard, 2018).

Når man utfører en tematisk analyse sammenligner man på tvers av dataene slik at vi kan gå i dybden på enkelte temaer (Thagaard, 2018). Med tanke på den forskjellen blant informantene i utvalget og at det ble stilt ganske åpne spørsmål i intervjufasen, så ble det ekstra interessant å se etter gjennomgående mønstre og temaer i analysen.

Før jeg i det hele tatt kunne bevege meg videre i analysen, så var det nødvendig å få en oversikt over hele datasettet. For å oppnå denne oversikten bestemte jeg meg for å benytte meg av «NVivo 12» som et hjelpemiddel. Bruken av et dataprogram i analysen ble gjort på bakgrunn av dataprogrammenes styrke, som ligger i blant annet å strukturere og sortere kvalitative data (Thagaard, 2018). Det neste steget i analysen etter å ha transkribert intervjuene, var derfor å lese gjennom de ulike intervjuene og sortere innholdet i disse tekstene inn i ulike koder. Fordelen ved å benytte meg av et dataprogram i kodingen, var

muligheten til å veldig raskt og enkelt sortere elementer i teksten inn i koder og like enkelt finne frem til disse igjen ved en senere anledning. På bakgrunn av dette startet kodingen med kode ulike elementer inn i relativt overflatiske og enkle koder for å få en generell oversikt over hva som ble sagt i de ulike intervjuene. I første omgang medførte dette til at jeg endte opp med en lang liste med mange forskjellige koder. Eksempler på disse kodene var for eksempel «årsak bak vold», «snakker om sosiale medier» eller «egen erfaring med vold» osv.

Braun and Clarke (2006) skriver at det i startfasen kan være gunstig å kode så mange mulige potensielle temaer og mønstre som det går an da man på forhånd ikke kan vite hva som viser seg å være relevant senere. Etter å ha kodet ferdig hvert enkelt intervju og fått en generell oversikt over innholdet i datasettet, vendte jeg derfor blikket mot denne listen av koder for å ytterligere sortere disse inn i mer oversiktlige kategorier. I denne biten av analysen ble ulike elementer kodet inn i mer teorisentrerte kategorier og temaer. Etersom at jeg hadde valgt en deduktiv tilnærming, så ble kodene lagt inn i ulike kategorier som var forbundet med forskningsspørsmålene i oppgaven. Etter denne prosessen satt jeg igjen med en mye mindre liste med koder enn den som jeg opprinnelig hadde startet med. Braun and Clarke (2006) skriver at denne «andre runden» med koding og kategorisering medfører at listen blir mindre og mindre. I den andre gjennomgangen finner man blant annet koder som kanskje overlapper med hverandre eller som ikke er representativt på tvers av datasettet osv. I denne andre runden med koding, så var de nye kodene i stor grad inspirert av de teoretiske brillene som jeg låner fra Goffman. I denne delen av kodingen ble materialet i stor grad kodet etter det teoretiske synet på roller, inntrykk, publikum osv.

4.3.3 Ethiske vurderinger og Problemstillinger

I kvalitative studier som innebærer et intervju eller felt observasjon, bygger på en nær kontakt mellom forskeren og forskningsdeltakerne. Denne kontakten betyr at man som forsker får data som kan knyttes til de personene som deltar i prosjektet (Thagaard, 2018). I forkant av datainnsamlingsarbeidet ble det søkt om tillatelse fra NSD om for å sette i gang arbeidet. Søknaden ble godkjent 20.05.2019 og på grunn av oppgavens sensitive tema ble det lagt spesifikke betingelser for behandling av sensitive personopplysninger. Som en del av disse betingelsene ble det lagt særlig vekt på anonymisering av deltakerne selv, men også på identifiserende opplysninger om eventuelle tredjeparter. Et av tiltakene for å møte denne

betingelsen var å oppfordre intervjudeltakeren om å unngå å nevne navn og spesifikke detaljer som kunne identifisere eventuelle tredjeparter. For å unngå å stå ovenfor «*et fangens dilemma*» (Ekern, 2009) så ble det også lagt vekt på å be informantene om å unngå å dele informasjon om fremtidige straffbare handlinger.

I forkant av intervjuene ble det besluttet at vold som et tema av flere årsaker kunne oppleves som et vanskelig tema å snakke om. Som en av informantene ga uttrykk for etter intervjuet så var han i første omgang nervøs for at det skulle oppstå rettslige konsekvenser i etterkant av intervjuene, på bakgrunn av hans erfaringer med ulike voldshendelser. Informanten fant det derfor betryggende at alt skulle bli anonymisert og behandles konfidensielt. Et annet aspekt ved vold er at det kan vekke traumatiske minner og opplevelser som potensielt kan være skadelig for informanten. For å minimere den potensielle skaden ble det lagt vekt på å etablere et godt samspill med informantene. Dette ble gjort ved å informere deltakeren i forkant at vi kunne ta en pause i intervjuet dersom noe var ubehagelig eller om de var usikre på noe.

Retten til å behandle informantenes personopplysninger bygger informantenes samtykke. Prinsippet om informert samtykke bygger på at samtykke er fritt og at deltakerne i prosjektet er tilstrekkelig informert om hva deltakelse innebærer. Det er spesielle utfordringer knyttet til informert samtykke, ettersom at informantenes atferd kan påvirkes dersom de får for mye detaljert informasjon (Thagaard, 2018). For å unngå å gi for mye informasjon, la jeg heller vekt på å gjennomgå innholdet i informasjonsskrivet sammen med deltakeren, før samtykke ble hentet inn. Dette ble gjort for å gi informantene mulighet til å vende seg til intervjuet, men også for å skape en betryggende situasjon og fremme tillit. Det kan imidlertid diskuteres hvorvidt informantenes kunnskaper om min tilknytning til Groruddalen kan ha vært «for mye» informasjon. I etterkant av flere av intervjuene var det nemlig flere av informantene som ga uttrykk for at min bakgrunn var avgjørende for deres deltakelse i prosjektet. Jeg velger å tro at min bakgrunn har vært en fordel for både informantenes del og min egen. Denne biten med informasjon utgjorde en sentral rolle for å få tilgang til utvalget, men så samtidig har denne biten med informasjon bidratt til å skape en betryggende situasjon for informantene.

4.4 Vurdering av eget arbeid

Thagaard (2018) skriver at vi er nødt til å reflektere over de kriteriene vi baserer oss på for at leseren skal kunne vurdere kvaliteten av prosjektet. Dette innebærer at vi kommenterer prosjektets reliabilitet, validitet og overførbarhet. I dette delkapittelet vil det derfor bli forsøkt å gjøre rede for prosjektets reliabilitet validitet, mulighet til å generalisere og overførbarhet.

4.4.1 Reliabilitet og Validitet

Reliabilitet er et innarbeidet begrep i kvantitativ forskning og referer i utgangspunktet til spørsmålet om en annen forsker ville være i stand til å produsere de samme resultatene, ved å bruke samme metode. Begrepet knyttes særlig opp mot repliserbarhet og til at resultater kan reproduseres ved videre forskning (Thagaard, 2018). I kvalitativ forskning derimot vil det være vanskelig stille de samme kravene til repliserbarhet ettersom at den forståelsen som forskeren utvikler i løpet av arbeidet, er basert på kontakten mellom forskeren og deltakerne. Reliabilitet blir i dette tilfellet et spørsmål om hvor vidt den samme informanten ville endret sitt svar i et intervju med en annen forsker (Kvale et al., 2015). Den betydningen som min kontakt med deltakerne hadde for å utviklingen av tillit og et godt samarbeid, gjør det vanskelig å tro at en annen forsker ville kunne komme frem til de samme resultatene som meg ved å anvende seg av samme metode. Ikke bare utgjorde det en viktig del for å få tilgang til informanter, men også for å få informantene til å åpne opp og dele sine erfaringer med temaet. Det er likevel tenkelig at en annen forsker kan komme til å finne liknende resultater, ettersom at det eksisterer mye litteratur som viser til liknende funn som de som er blitt gjort i denne oppgaven.

Reliabilitet knyttes opp til en kritisk vurdering av prosjektet og om forskningen er utført på en pålitelig og tillitsvekkende måte. Ettersom at kriteriene for å reprodusere de samme funnene er vanskelig i kvalitativ forskning, så kan vi styrke forskningens pålitelighet ved å gjøre forskningsprosessen «gjennomiktig» (Thagaard, 2018). Dette innebærer at man etter best mulig evne, gir en detaljert beskrivelse av hele forskningsprosessen, fra valg av metode til selve analysen, slik at den kritiske leser kan vurdere forskningen trinn for trinn. I løpet av prosjektet har jeg forsøkt å arbeide så pålitelig som mulig. I løpet av hele forskningsprosessen har jeg bevisst arbeidet målrettet på å ivareta de etiske problemstillingene på best mulig måte og for å minimere potensiell skade for deltakeren og for å sikre høyest grad av anonymitet og

konfidensialitet. I intervjufasen ble det stilt åpne spørsmål, hvor det ble gjort lydopptak av alle samtaler. Alle lydopptakene var hovedsakelig av meget god kvalitet, med unntak av noen veldig få hendelser, men dette gjorde det mulig å transkribere samtaler ordrett. I løpet av analysen har jeg også forsøkt å tydelig synliggjøre mellom hva som er mine fortolkninger og informantenes meninger.

Validitet knyttes til resultatene av forskningen og hvordan vi tolker data. Validitet handler om gyldigheten av de tolkningene vi som forskere kommer frem til. Til forskjell fra reliabilitet så legger validitet vekt på en teoretisk gjennomsiktighet fremfor å gjøre forskningsprosessen transparent. (Thagaard, 2018). Dette innebærer at vi beskriver det teoretiske ståstedet som representerer grunnlaget for våre tolkninger, og viser hvordan analysen gir grunnlag for konklusjonene og tolkningene vi kommer frem til.

Vårt erfaringsgrunnlag og tilknytning til miljøet vi studerer kan både være en styrke eller en begrensning. Thagaard (2018) skriver at grunnlaget for den forståelsen som vi utvikler i løpet av prosjektet, kan påvirkes av om vi har en tilknytning til det miljøet vi studerer, eller om vi stiller oss som utenforstående. Når forskeren ikke kjenner miljøet i utgangspunktet, er grunnlaget for forståelsen annerledes. Når vi allerede har en tilknytning til det miljøet vi studerer, kan de erfaringene vi allerede har, utgjøre et utgangspunkt for den forståelsen vi kommer frem til. En konsekvens av dette kan altså være at man blir mindre åpen for nye nyanser ved at man kun fokuserer på det som passer inn med de tidligere erfaringene. Med tanke på at jeg selv har vokst opp i Groruddalen så ble det lagt vekt på å gjøre rede for min egen erfaring fra dette miljøet i den innledende biten av oppgaven, og passe på å utforske de spontane beskrivelsene om andre temaer som dukket opp underveis i intervjuene.

I løpet av oppgaven er det blitt forsøkt å gjøre rede for det teoretiske grunnlaget og ikke minst mitt egen bakgrunn i dette miljøet. I løpet av analysen har jeg utledet funn ut i fra de ulike samtaler med informantene som videre blir forsøkt tolket i lys av teoretiske begreper. Selv om jeg selv mener at funnene i oppgaven er valide, så er det likevel muligheter for at min tilknytning til miljøet eller erfaringsgrunnlaget ubevisst har preget mine slutninger. Det har også blitt forsøkt å tydeliggjøre at fokuset for oppgaven ikke handler om å utlede eller avdekke objektive slutninger, men heller forstå hvordan deltakerne tolker ulike sosiale fenomener i deres livsverden.

4.4.2 Generalisering og overførbarhet

Generalisering og overførbarhet handler om hvorvidt den tolkingen vi utvikler i løpet av et prosjekt, også kan være relevant i andre sammenhenger. Det er grunnen til at det er selve tolkningene av resultatene som gir grunnlag for overførbarhet, og ikke beskrivelsene av mønstre i dataene (Thagaard, 2018). Kvale et al. (2015) skriver at generalisering egentlig er et spørsmål om den kunnskapen som produseres i en spesifikk intervjusituasjon, kan overføres til andre relevante situasjoner. Thagaard (2018) skriver at ved å analysere likheter og forskjeller i mellom to situasjoner, så kan vi gi en vurdering om hvorvidt funn i en av studiene også er overførbar i den andre situasjonen. Videre skriver Thagaard (2018) at argumentasjoner om overførbarhet må knyttes til utvalg. Fordi at det i utvalgene ligger det spesielle trekk, som er avgjørende for hvilke situasjoner tolkingene kan overføres til.

En vanlig innvending mot intervjuforskning er at det er for få deltakere til at resultatene kan generaliseres (Thagaard, 2018). Etersom at dette prosjektet er blitt utført som et studentprosjekt vil det være vanskelig å si hvorvidt resultatene i denne oppgaven lar seg generalisere til andre situasjoner. Utvalget i dette prosjektet består av fem gutter, hvor alle disse befinner seg i aldersgruppen mellom 16-19 år og som bor i en bestemt del av Oslo. Etersom at det ikke er inkludert ungdommer fra andre deler av Oslo eller av det andre kjønn, så vil det ikke være nok belegg på at disse resultatene kan generaliseres til å gjelde den generelle populasjonen av ungdommer i Oslo bestående av gutter og jenter. Jeg vurderer det slik at resultatene som kommer frem i dette prosjektet er sterkt knyttet til oppveksten i det området som informantene har til felles. Et spesifikt trekk blant informantene i dette prosjektet er at de alle vokser opp i et område hvor voldshendelser blir oppfattet som en normal affære. Slik det kommer frem i studien så genereres denne oppfatningen på bakgrunn av selvopplevde erfaringer, men ikke minst som følge av rykter og antagelser. Av den grunn vil jeg påstå at det muligens vil være generaliseringsmuligheter til studier som omhandler liknende områder med liknende miljøer. Jeg vil også påstå at noen av funnene i oppgaven også kan være relevant i studier som for eksempel omhandler kommunikasjon blant ungdommer.

5 ANALYSE

I løpet av analysen vil deltakernes fortellinger om vold i nærområdet og i den digitale sfæren bli analysert. I denne delen av oppgaven blir deltakernes utsagn fortolket i lys av det teoretisk. Før selve analysen begynner, så starter kapittelet med en kort presentasjon av informantene, da erfaringsgrunnlaget viser seg å være viktig av betydning for funnene i oppgaven. Avslutningsvis vil analysens hovedfunn oppsummeres.

5.1 Kort presentasjon av informantene

Før vi går videre på analysen ser jeg det som gunstig å kort beskrive de ulike informantene mine, for å gi et innblikk i hvilke erfaringsgrunnlag som ligger til grunn for oppgaven. Vold assosieres ofte med ulike kriminelle miljøer eller subkulturer. Jeg vurderer det slik at det kan være misledende å beskrive vold i ungdommenes omgivelser uten å ta stilling til informantenes forhold til slike miljøer, ettersom at slike miljøer i stor grad kan karakteriseres av organiserte kriminelle gjenger og narkotikakriminalitet. En viktig tanke bak mitt prosjekt er at det ikke skal bidra til å fremme fordommer eller oppmuntre til negative antakelser om ungdommer fra dette området. Det er nemlig en grunntanke om at det ikke er nødvendigvis slik at all volden kan ses i sammenheng med gjengoppgjør og andre gaterelaterte forhold.

Ved å presentere deltakerne i utvalget på denne måten, ønsker jeg å bidra til at leseren selv kan få et oppriktig bilde av deltakerne. Tanken er den at når vi tar hensyn til informantenes utgangspunkt så ser vi hvordan volden i området også angår ungdommer de som ikke nødvendigvis tilhører et slikt miljø. Når vi tar informantenes erfaringer i betraktning, kan vi dermed fokusere på deres erfaringer og hvordan fenomener kommer til uttrykk i deres omgivelser, uten at det nødvendigvis innebærer at de er tilknyttet et gatemiljø eller en gjeng.

Emre er en 16 år gammel gutt som er født og oppvokst i Norge og har foreldre med annen landbakgrunn. På fritiden bruker Emre mye tid sammen med venner, og forklarer at han har en veldig stor vennekrets med alle slags bakgrunner i religion og etnisitet. Emre er en av de yngste deltakerne i prosjektet og kanskje han med minst direkte erfaring med vold. Slik det kommer frem i intervjuet så virker det likevel som om at han har masse kjennskap til vold blant ungdommer i nærområdet.

Ken er også en av de yngste deltakerne i dette prosjektet, og går sitt første år på en videregående skole i nærheten. Ken bruker fritiden sin på å spille videospill og drive med sport sammen med vennene sine. Ken er også en av de yngste informantene i denne teksten, men sammenlignet med de andre informantene, så har Ken et ganske så annerledes erfaringsgrunnlag når det kommer til vold. Ken forteller at han personlig ikke har utøvd vold, men at han ved en tidligere anledning ble ranet av noen andre ungdommer i nærområdet.

«Guleed» og er født og oppvokst i Norge, men begge hans foreldre har en annen landbakgrunn. Guleed er en av de eldste i prosjektet har et såkalt friår, så mye av hverdagen går på å trene og jobb. I forhold til Guleeds erfaringer med vold så forteller han at han personlig ikke har utøvd vold, men beskriver underveis i intervjuet at han har vært tilstede når det har skjedd en voldshendelse.

Josef er også en av de eldste deltakerne i prosjektet, som for øyeblikket studerer høyere utdanning. Det er hans første år, men Josef sier at han er bestemt på å gjøre det bra og å fullføre studiet. På fritiden hans prøver å han å trene og ikke minst tilbringe tid med venner, familie og kjæreste. Josef gir uttrykk for at han generelt ikke synes noe særlig om vold, men har tidligere blitt utsatt for vold og ikke minst utøvd vold mot andre.

Chris er en av de eldste deltakerne i prosjektet og forteller at han nettopp har blitt ferdig med videregående skole. Slik det blir forklart så bruker han tiden sin på å jobbe, henge med venner og trene. Chris har en plan om å forfølge en karriere innen sport i fremtiden og trener derfor målrettet for å komme seg i form til å kunne drive med dette i fremtiden. Ut av alle informantene i studien så var det Chris som hadde mest erfaring med å utøve vold og muligens den eneste deltakeren som identifiserte seg med en slags gatekultur eller gatemiljø.

5.2 Informantenes forståelse av vold i deres omgivelser

På bakgrunn av denne forskjellen knyttet til erfaringer blant mine informanter, så er det derfor interessant å se litt nærmere på vold kommer til uttrykk i ungdommenes omgivelser. Det er også av interesse å se hvilken betydning det har for hvordan de tolker sine omgivelser. I løpet av dette kapittelet vil jeg gå gjennom de beskrivelsene av volden som utøves av ungdommer i

Groruddalen. Her vil jeg først og fremst trekke frem informantenes historier om de formene for vold som oppstår i nærområdet da dette er med på å forme deres omgivelser.

5.2.1 Vold handler om konflikter.

Voldshandlinger kan ha ulike betydninger avhengig av de sosiale rammene i en gitt kontekst. I en kontekst kan vold bli oppfattet som en kriminell og straffbar handling, i mens det i en annen kontekst blir sett på som en naturlig handling. Av den grunn ser jeg på det som gunstig å utforske hvordan vold kommer til uttrykk i ungdommenes omgivelser og deres forståelse på hva vold er. Jeg spurte informantene om hva vold var for dem. Omtrent alle informantene for utenom Chris svarte relativt likt. I disse beskrivelsene ble vold i første omgang assosiert med voldens fysiske aspekt.

Josef «: ... Vold for meg?. Vold for meg er vel å slå noen fysisk uten at det... egentlig bare det å slå noen egentlig.»

Dette sitatet er en god representasjon for flere av de andre svarene som jeg ble gitt i de andre samtalene. Det virket det som at flere av informantene opplevde det som et vanskelig spørsmål å besvare. Vold blir i første omgang beskrevet ganske generelt da det kobles opp med «å slå» eller i forbindelse med å slå i et slagsmål. Dette fysiske aspektet ved vold, var gjerne den siden som de fleste informantene baserte sine svar på. Da informantene ble bedt om å skille mellom det å slå en kamerat i lek og det å slå noen andre i et slagsmål, virket det imidlertid som at det ble lettere å svare på hva vold var. Når volden blir satt i en kontekst eller i en sammenheng, så blir vold beskrevet som en meningsskapende handling av informantene. De kommende utdragene viser for eksempel dette:

Emre: « Å slå en kompis da leker man da, hvis man bare koddet så vet du at han koddet og slår deg tilbake. Men hvis du slåss sånn alvorlig og du ikke kjenner han, så kan du være mer brutal, du gir mer effekt da på en måte. Mer alvorlig, du vil skade han mer.»

...

Guleed: « [...] Jeg slår på deg på skuldern, så er det sikkert bare kjærlighet. Men hvis du kliner til en annen kar, helt ut ifra det blå, så er det sikkert sånn... da må det være noe bak det liksom.»

...

Josef: « [...] Det er en forskjell på å lekeslåss med venner og bare tulle med hverandre enn å for eksempel å slå noen på bakgrunn av noe annet som kan ha skjedd tidligere eller noe personen kan ha sagt til deg, eller ett eller annet sånt liksom. Vold er jo når enn du ikke liker, du slår for å liksom... (tenkepause) for å knuse han da. For at han skal føle seg liten, føle seg mindre enn deg.»

Som vi ser i de ulike sitatene ovenfor så ser vi blant annet hvordan informantene gir noen liknende beskrivelser av lekeslåssing. I situasjoner hvor man lekeslåss, så legger informantene vekt på at man ikke har den samme intensjonen om å skade motparten som man ellers ville hatt dersom man skulle slåss mot noen andre. Eksempelvis beskriver Guleed at det å slå en kompis på skulderen, kan ses på som en form for «kjærlighet» og det at som regel er en grunn til å slå noen i en slåsskamp «:[...] hvis du kliner til en annen kar... da må det være noe bak det liksom». Josef gir også en liknende beskrivelse av dette og mener at det vold skjer på bakgrunn av «[...] noe annet som kan ha skjedd tidligere eller noe personen kan ha sagt til deg». I disse sitatene så virker det som om at informantene tolker vold som sammenhengende med personlige konflikter. En mulig tolkning på dette er at når det oppstår en konflikt, så tilfredsstillers man altså visse «betingelser» for at vold kan utøves. I forbindelse med en konflikt så utøver man vold på bakgrunn av «noe som har skjedd tidligere» eller «noe personen kan ha sagt til deg». På denne måten kan utøvelsen av vold fungere som et middel for å oppnå et annet mål. Informanten Chris gir også uttrykk for noe liknende:

Chris: «Jeg ser på det som at vold løser egentlig for det meste alt as. Altså først er man verbalsk, man snakker.. Og hvis man ikke finner., hvis man ikke havner på lik bakke, så løser vold for min del så syns jeg vold løser en stor del. Hvis det er snakk om at to personer som krangler da, så er det vold.»

Chris: «det skillet? (tenkepause) Når du slår en person du ikke kjenner, da er det litt mer sinn... Da må det ha vært med sinne å gjøre, det må også... Du har ikke så mye følelser til en annen person, som du har med gutta. Så hvis du lekesloss med gutta, det er ikke det samme som å generelt å banke en person. Fordi du gjør ikke sånn med gutta dine generelt. Da dere bare fucker rundt. Men hvis du skal gå for en person da blir det ren, aggressivitet og da du er ute etter å skade personen for å liksom,. Hvis du skal slåss med en person.»

Chris sin beskrivelse av vold, skiller seg litt fra de andre deltakernes beskrivelse av vold, men så samtidig er han inne på noe av det samme. I mens de andre informantene snakker om at vold oppstår i sammenheng med konflikter, så gir Chris en beskrivelse av hvilken betydning som vold har i konflikter. I Chris sine beskrivelser gis det uttrykk for en instrumentell bruk av vold i håndtering av konflikter. Slik Chris beskriver det ovenfor, så beskriver han vold som en

slags strategi som man kan ty til når konflikter ikke lar seg løse verbalt. Når Chris blir bedt om å forklare hva forskjellen er mellom å slå når man lekeslåss eller å slå i en slåsskamp så trekker han frem aggressivitet og intensjonen om å skade som sentrale elementer. Slik det blir beskrevet så handler ikke vold nødvendigvis bare om å forårsake skade. I en konflikt, blir vold en måte å argumentere ovenfor en motpart om hvem som har rett. En nærmere titt på deltakernes beskrivelser av vold og konflikter, viser at disse kofliktene også kan gjelde større grupper med ungdommer. For å skille mellom disse to typene for vold vil jeg omtale den førstnevnte formen for vold som «**én-til-én-vold**», i mens den andre formen for vold blir omtalt som **masseslåsskamper**.

«**Én-til-én-vold**» referer til slåsskamper som skjer på bakgrunn av en konflikt mellom to personer. Årsakene bak én-til-en- vold kan være alt fra økonomiske «årsaker» (som jeg skal komme tilbake til i «kapittel 5.3.1»), til alle andre mulige årsaksforklaringer som forklarer hvorfor konflikter mellom mennesker oppstår. Noen eksempler som blir nevnt i de ulike intervjuene kan kobles til faktorer som «*blikking*» eller «*å ha slengt for mye med leppene*». Masseslåsskampene refererer til slåsskamper hvor det er grupper med ungdommer som barker sammen. Blant informantene så blir masseslåsskamper også sett på som sammenhengende med territorielle konflikter eller oppgjør. Det virker som at det er en felles forståelse blant informantene om at masseslåsskamper og territorielle konflikter utvikler seg fra konflikter som opprinnelig er mellom to personer. I de kommende utdragene forklarer informantene Chris og Guleed hvordan områder spiller en rolle i de ulike konfliktene:

Guleed: «Folk her er samlet liksom, ett liksom. Hvis man har problemer med en, kan man mest sannsynlig sloss en mot en, men ikke sånn tre mot tre, to mot to fra området. Da kjenner de jo.. det er veldig sjeldent at det skjer.»

...

Chris: «Det er ulike mennesker as, det kan også være fra samme område, men da er det mer sånn at hvis man slåss og er fra samme område, da må det ha skjedd noe, da må det ha vært noe problemer mellom de to, fordi det skal være mye til for at (tenkepause) ... Vi kaller det "blokk-party". Hvis vi har blokkparty med område og det er mange du kjenner som er der, så kommer det ikke til å bli en slåsskamp, med mindre man er på den der å tulle, men hvis det er to stykker som slåss så må det vært noe med at de har krangle før, og det er da det kan starte krangel da. Selv om du kjenner alle fra området ditt, så kjenner du dem ikke inn og ut. Så det kan være to forskjellige grupper fra samme område som begynner å slåss. Men det er kanskje sjeldent at det skjer as.»

Slik det beskrives ovenfor av Chris og Guleed så er det slik at én-til-én vold er mye mer vanlig blant ungdommer fra samme område, kontra en masseslåssekamp. Dette henger mest sannsynligvis med at folk flest kjenner hverandre innad i det området de er fra og av den grunn vil det være lite sannsynlig at det vil bryte ut til en masseslåssekamp. Det hintes til at det kan være mulig til at det bryter ut en slåssekamp mellom mindre grupper innad i område, men det er veldig sjeldent. I de ulike eksemplene ovenfor legges det nok en gang vekt på at de tilfellene av «én-til-én vold» er sammenhengende med en krangel eller konflikt i mellom to individer. I følge mine informanter så virker det nesten som om de mener at alle mulige konflikter kan ende opp med å bli fysiske slåssekamper. Basert på de uttalelsene fra Guleed og Chris som vi ser ovenfor, så tolker jeg det også slik at disse masseslåssekampene kun skjer når det oppstår en konflikt mellom to ungdommer fra ulike områder og disse konfliktene eskalerer eller utvikler seg til at flere andre involveres. I det neste kapittelet vil jeg komme tilbake til hva det er som skiller masseslåssekamper og én-til-én vold annet enn at det er flere involverte.

Kort oppsummert så kommer vold til uttrykk i ungdommenes hverdag i forbindelse med konflikter. Dette kan være konflikter mellom to personer, eller som konflikter som involverer større grupper med ungdommer fra ulike områder. Disse ulike konfliktene utgjør altså grunnlaget for at vold oppstår i området. Som Chris påpeker i det et av utdragene ovenfor, så er det som regel muligheter for å håndtere konflikter verbalt, før det eventuelt utvikler seg til å bli en fysisk affære.

5.2.2 Vold, territorielle kamper og masseslåssekamper

En gjentagende beskrivelse av vold som dukket opp i flere av intervjuene var knyttet til deltakernes forståelse av vold som mediert av konflikter i mellom områder. Informantene som har erfaring med å ha utøvd vold så vel som de med ingen erfaring med dette, beskriver voldshendelser i området som sammenhengende med krangler blant ungdommer fra ulike steder innad i Groruddalen. De ulike historiene om disse hendelsene kommer frem som gjenfortellinger av selvopplevde hendelser, men også som rykter og vandrehistorier blant ungdommene. Uavhengig av deres holdninger og erfaringer til vold, så virker det som at det er en felles forståelse av disse kampene som sammenhengende med områder. Det er mulig at informantenes beskrivelser er overdrevne i forhold til hvordan ting faktisk er i virkeligheten,

men disse beskrivelsene gir oss et lite innblikk i hvordan ungdommene oppfatter sine omgivelser og hverdag. De to yngste informantene, Emre og Ken forteller om disse konfliktene på følgende måte:

Intervjuer: Tror du det har noe å si for volden, om hvilken landbakgrunn man har?

Ken: «Jeg tror ikke noe om land, men området mer.»

Intervjuer: På hvilken måte da ?

Ken: «Jeg er ikke helt sikker da, men det er folk som sier sånn der at hvis du kommer fra det stedet her, også går du til det stedet og sier hvor du kommer fra så kommer du til å få bank også. Jeg vet ikke helt hvorfor.»

Intervjuer: Hvem er det som sier disse greiene da?

Ken: «Jeg fikk høre det av noen, hvis du kommer til der hvor jeg kommer fra og sier du er fra [sted] eller no, så får du bank.»

...

Emre: «Mesteparten av de gangene de sloss i videoen er på grunn av, liksom, områder. Bare for hevn. Det er sikkert mange som slåss uten at det havner på video også.»

Intervjuer: Når du sier områder og hevn, hva mener du?

Emre: «Liksom for eksempel (tenkepause) [Bakken], for eksempel hvis jeg da, jeg bor på [Åsen] og jeg går til [Bakken] og får for eksempel bank der eller havner i en slåsskamp. Så vil liksom folk der hvor jeg bor bli sure, de vil liksom ha hevn tilbake og slåss mot noen fra [Bakken], så bare fortsetter det»

Intervjuer: Så det kan hende at det ikke er de det startet med da, men det går over til andre personer?

Emre: «de kan bare liksom slå, de bare spør deg hvor du er fra, sier du ett annet sted så starter det.»

Litt senere i samtalen forteller Emre om en selvopplevd hendelse i området:

Emre: «[...] Jeg kom på det nå.. Det skjedde med meg, jeg var med en venn på [kjøpesenteret], og vi satt også kom det noen ungdommer som jeg tror var litt eldre enn oss. Også bare stirra de på oss, også sa jeg til vennen min «se de ser på oss». De spurte «hvor bor du», så sa jeg [Åsen]. Så bare gikk de sin vei. Så hvis jeg hadde sagt et annet sted de ikke liker så hadde det kanskje skjedd meg noe.»

Som et utgangspunkt så er Emre og Ken både de med minst erfaring med å utøve vold og de yngste blant informantene. I deres beskrivelser forklarer de hvordan territorielle konflikter kommer til uttrykk i deres hverdag. På tross av deres manglende erfaring med både vold og konflikter med ungdommer fra andre områder, så gir de begge uttrykk for at de også påvirkes av disse hendelsene. En ting som kommer tydeligere frem i samtalen med Ken er at hans oppfatning av territorielle konflikter er basert på rykter og historier som han har fått høre av

andre. Ken har nemlig fått høre av andre om at man står i fare for å bli utsatt for vold på grunn av bosted, dersom man oppholder seg på andre områder. Emre derimot forteller om en hendelse som han selv har opplevd og han beskriver denne hendelsen som om han stod i fare for å bli utsatt for vold dersom han hadde sagt at han var fra et annet sted.

«De bare spør deg hvor du er fra, sier du ett annet sted så starter det», eller « det er folk som sier sånn der: at hvis du kommer fra det stedet her, også går du til det stedet og sier hvor du kommer fra så kommer du til å få bank også». Ut i fra de ulike sitatene så tolker jeg det som at informantene har lite kontroll over volden. Selv om at de stiller seg selv utenforstående til de hendelsene omkring dem og til vold generelt, så virker det som at de likevel berøres av denne territorielle logikken. Altså slik jeg tolker det så virker det som at uavhengig av informantenes holdninger og erfaringer til vold, så virker det som at de fortsatt står i fare for å bli utsatt for vold, da bosted er en god nok grunn til å bli slått. I utdraget til Ken så forklarer han at han har fått høre fra andre at man kan få bank på grunn av hvor man kommer fra. Selv om at han selv ikke har noe direkte erfaring med slike konflikter, så tolker jeg det likevel som at han selv mener at han også kan utsettes for vold på grunn av hans hjemsted.

En annen beskrivelse av disse territorielle konfliktene retter lyset mot deltakernes sosiale relasjoner og hvordan disse relasjonen kan lede til at man trekkes inn i andres konflikter.

Guleed: «... La oss si at vi har beef et eller annet mot noen av de gutta, og de liksom da gjenkjenner deg, liksom sånn oi det er han fra [sted]. Ja kanskje det hadde skjedd, men heldigvis har det ikke skjedd meg, men jeg har hørt historier om noen av gutta da som jeg kjenner fra [området], som ikke har vært innblandet. Som ikke hadde noe med en eller annen beef å gjøre, også dro de til det stedet da hvor de greiene skjedde, så bare plutselig fikk slag da og... de fikk liksom bank da.»

...

Guleed: «mhm på stedet. Nei nei det var liksom en lang beef da mellom to steder. Mellom mitt område og et annet sted. Også bare skjedde det as. ... hvis du drar til andre steder, også jaa. liksom du er kompis med han, du er kompis med han du. Det har ikke skjedd med meg da heldigvis da.»

I utdraget ovenfor forteller Guleed om de historiene han har hørt fra andre ungdommer i området. I de fortellingene som presenteres, kommer det frem at bekjente av han ved tidligere anledninger har blitt utsatt for vold fordi de har oppholdt seg på et sted, som til en viss grad har en historie med deres område. Når Guleed snakker om disse konfliktene, så velger han å snakke om hans eget hjemsted og de konfliktene som ungdommer fra hans sted har hatt med

andre. En ting som kommer til syne er at selv om at Guleed tar avstand fra vold, så bruker han ordet «vi» og dem når han snakker om konfliktene mellom hans hjemsted og andre. Ut ifra hva Guleed beskriver, tolker jeg det som om at sosiale relasjoner utgjør et grunnlag for at man blir utsatt for vold. Slik jeg tolker det så trenger man ikke nødvendigvis å være noen som har utøvd vold for å bli utsatt for vold. Det virker som at Guleed mener det kan være nok at andre assosierer deg som å være venn med bestemte mennesker. Den territorielle logikken som ligger bak disse konfliktene i mellom områder, handler altså om noe mer enn områder. Den viser seg også i de sosiale relasjonene som man inngår i. Ved å være venn med visse personer fortolker andre det som at du også kommer fra det området.

En annen beskrivelse av disse sosiale relasjonene, beskriver hvordan vennsforhold også kan være av betydning for utøvelsen av vold. Som Emre ga uttrykk for i et av utdragene tidligere i kapitlet, så forklarte han at hevn har vært en sentral faktor i flere av de slåsskampene i mellom områder. I det kommende utdraget forklarer Emre hvordan personer fra hans sosiale nettverk vil reagere dersom han skulle ha blitt utsatt for vold i et annet område.

Emre: «Ja, hvis jeg for eksempel går til et sted der hvor grupper er, som hater hvor jeg kommer fra, så kommer de til å banke meg, så vil det gå utover de som er eldre som bor der hvor jeg bor, så bare blir det verre.»

Intervjuer: hvordan går det utover de eldre da?

Emre: «Jeg kommer jo til å si det til dem, så de kan gå til dem. Men jeg er ikke sånn, jeg holder det rolig. Jeg er ikke sånn som er ute og slåss også.»

Slik jeg tolker Emre så virker det altså som at han kan velge om å blande inn andre personer fra området dersom han skulle ønske det og at disse personene automatisk vil støtte han. Dersom vi følger denne samme logikken så betyr det også at Emres «motstandere» også står ovenfor det samme valget. På denne måten kan det som egentlig er en konflikt mellom to individer eller noen få personer, utvikle seg til å bli en masseslåsskamp. I et annet intervju forklarer Chris hvordan sosiale relasjoner spiller en rolle i disse masseslåsskampene eller territorielle kampene:

Chris: Det er også mange som bare hopper inn for gøy, mens når en mot en da er det virkelig for en sak ... Det har en grunn bak det, når det er masse slåsskamp, den har ikke en grunn fordi mange av de., Det kan egentlig handle om bare to mennesker, men så er det 40 andre mennesker som hopper inn bare for gøy, og bare for å enten backe personen opp eller ikke la personen bli sett få bank.»

Slik masseslåssemper blir beskrevet i sitatet ovenfor av Chris så handler det egentlig om en konflikt mellom to personer, men at andre tilstede hopper inn. Slik Chris forklarer det, så er det slik at folk hopper inn for gøy eller for å støtte en venn. Her ser vi muligens et eksempel på denne støtten som Emre også mener han kan få blant andre ungdommer. I et annet utdrag forklarer Chris at man nesten er forpliktet til å gripe inn:

Chris: Mange ungdommer nå føler, eller følger en viss regel. Det er bare det at man ser ikke på at kompisen din bli banket opp, jeg ser på det som skikkelig innafor å backe kompisen sin egentlig as. Du skal ikke se kompisen din bli banka opp av flere mennesker, da skal du i hvertfall bli banket med dem.

På bakgrunn av det som blir beskrevet ovenfor av ungdommene, så kan det derfor diskuteres hvorvidt det er områder eller sosiale relasjoner som driver disse territorielle konfliktene. Selv om at informantene selv forteller at ungdommer i området slåss på grunn av hjemsted og bosted, så virker det heller som at de territorielle konfliktene og logikken bak disse kampene ligger i de sosiale relasjonene man inngår i. Slik jeg tolker det så blir altså område formidlet og fortolket av andre i gjennom de sosiale relasjonene man inngår i. Selv om at informantene selv gir uttrykk for at det er deres hjemsted eller bosted som binder dem sammen med området. Så virker det heller som at informantene selv forstår sin tilknytning til et område igjennom de sosiale nettverket de har der. Altså så blir det forklart at det er det faktumet at man bor eller kommer fra ulike områder som utgjør grunnlaget for denne volden. Likevel så virker det som at den eneste indikasjonen på hvilket område man kommer fra, fortolkes ut ifra hvem man er venn med og hvem man omgås med. Det kan derfor diskuteres hvorvidt det er tanken om å støtte venner som egentlig ligger til grunn for disse territorielle kampene eller om det er bosted.

5.2.3 Sosiale medier som en nyhetskanal for vold

Ettersom at sosiale medier stadig utfordrer vår forståelse av samhandling synes jeg at det er interessant å se litt nærmere den betydningen som vold i sosiale medier kan ha for blant annet konflikter, kommunikasjon og identitet. Ved flere anledninger har sosiale medier vært et tema i en rekke samfunnsdebatter og ikke minst i en rekke nyhetssaker. Det dukker stadig opp nye diskusjoner om ungdommers praksiser på sosiale medier, men også om menneskers generelle holdninger til sosiale medier. For eksempel hvordan privatliv påvirkes av sosiale medier, eller

den økte tendensen for å dokumentere med telefonen når det har skjedd en ulykke. I en mer relevant sak fra nyhetsmediene, så vises til en tidligere nyhetssak om en «snapchat» konto som daglig ble brukt til å spre voldsvideoer av ungdommer i Oslo og Akershus (Midtskogstig, Schmidt, & Jørgensen, 28. Oktober 2017).

Blant mine informanter så gir alle informantene uttrykk for at de ved en tidligere anledning hadde sett videoer som viste voldshandlinger blant ungdommer. For noen av deltakerne ble dette beskrevet som veldig vanlig, i mens for noen av de andre var dette sjeldnere. På et generelt nivå ga alle informantene uttrykk for at de var medlemmer av, eller til vanlig var brukere av sosiale medier (plattformer som ble nevnt var snapchat, instagram eller facebook). På lik linje med annen forskning (Guinta & John, 2018; Hilmarsen & Arnseth, 2017) så ga informantene også uttrykk for at sosiale medier ble sett på som en integrert del av hverdagen, men ikke minst av betydning for deres kommunikasjon med venner.

Emre: «[...] Eller vi har en sånn instagram gruppe da med mange, eller ikke så mange så vi pleier bare å møtes, vi sier et sted vi skal møtes og sånt spiller basket utenfor huset vårt [...].»

...

Intervjuer: Du sa noe om en instagramgruppe. Er det liksom der dere kommuniserer?
Emre: «Mest sannsynlig. Eller jeg har forskjellige grupper da, med mange forskjellige, det er ikke alltid at han er inne i den gruppen, men liksom jeg er med i den andre, så jeg bare kontakter folk, og folk kontakter meg.»

Som eksemplene ovenfor viser så forklarer Emre hvordan sosiale medier tilrettelegger for kommunikasjon med hans venner. Slik det beskrives så brukes instagram som et middel for å ta direkte kontakt med venner og bekjente. Slik det kommer frem i sitatene ovenfor så blir sosiale medier brukt for å planlegge og lage avtaler om aktiviteter man skal gjøre sammen. Utdragene ovenfor fungerer som et passende eksempel på hvordan den fysiske og den digitale sfæren flettes inn i hverandre. Noe som bringer oss inn på et annet element, som omhandler hvordan sosiale medier fungerer som en nyhetskanal for vold i området. En felles beskrivelse av disse voldsvideoene var at disse videoene viste hendelser som enten fant sted i deres nærområde, eller var videoer som involverte venner eller andre bekjente fra området. For eksempel så forklarer Josef i følgende utdrag om en voldshendelse som ble filmet:

Josef: «[...] så de hadde slått han også hadde de tatt mobilen hans, til offeret liksom. Og filma han og sendt det til masse mennesker rundt, og det her er jo ikke ting som

skjer ofte, så når du får en video av en kar med sin egen telefon bli filmet, så blir det veldig, det blir veldig mye snakk rundt om det.»

Intervjuer: Skjønner, hvordan fikk du tilgang til denne videoen da?

Josef: «Av venner, det var noen venner som viste meg. Jeg fikk ikke videoen selv, jeg er ikke så nærme han personen, men vi er venner liksom. Så jeg fikk se den av andre.»

I utdraget ovenfor forteller Josef om en voldshendelse hvor han personlig ikke var tilstede, men likevel ble informert om gjennom en video. Slik det ble beskrevet så viste videoen en hendelse hvor en «venn» av han ble utsatt for vold og at dette ble filmet og spredt rundt. Josef var verken tilstede ved hendelsen eller en av de som ble tilsendt denne videoen. Likevel fikk Josef gjennom denne videoen greie på at det hadde skjedd en voldshendelse og hvem det gjaldt. Selv om at han ble vist denne videoen av noen andre, så var det gjennom sosiale medier denne videoen i første omgang ble distribuert. Poenget er at han gjennom denne videoen ikke fysisk trengte å være tilstede, for å vite at det har skjedd en voldshendelse da disse videoene fungerer som bevis eller dokumentasjon på at dette har skjedd.

De mulighetene som sosiale medier har for kommunikasjon blant mennesker, muliggjør også for at sosiale medier kan fungere som en nyhetskanal for vold. Som vi ser blant mine informanter så spiller det ingen rolle hvilket forhold de har til vold. Uansett om de lever et liv preget av mye vold og slåssing eller stiller seg utenforstående til volden i området, så ender de uansett opp med å bli eksponert for volden i nærområdet. Det er ikke kun lokale voldshendelser som blir filmet og sendt til mine informanter. Flere av deltakerne kunne gi uttrykk for at det også var vanlig å se voldsvideoer fra andre steder og med fremmede ungdommer. Informanten Guleed forklarer det for eksempel på følgende måte:

Intervjuer: okay.. Har du noen andre hendelser som du kan tenke deg tilbake til?

Guleed: «Jeg bare kom på det as, jeg har ikke noe hendelser, på video eller noe sånt?..»

Intervjuer: ja kanskje?

Guleed: «nei ikke noen jeg kjenner, men det er alltid sånne videoer på instagram også, hvor folk plutselig blir slått ned ut av det blå, fulle mennesker også. Men jeg kommer ikke på noe mer om noen jeg kjenner.»

I eksempelet ovenfor så finner vi kanskje noen av de samme elementene som i den nyhetssaken som ble presentert tidligere. I utdraget gir Guleed uttrykk for at han gjennom instagram får tilgang til videoer som viser ulike voldshandlinger. Det er ikke helt tydelig om Guleed forteller at disse videoene handler om norske ungdommer eller ikke, men likevel så

beskrives det i hvert fall om en enkel tilgang til voldelig materiale. Informanten Emre gir også en liknende beskrivelse; «*jeg har sett i byen også, Sånn mange grupper også*». Men i Emres beskrivelse så påpeker han at han har sett større grupper med ungdommer som barker sammen i sentrum.

I den realiteten som beskrives av informantene og slik jeg tolker denne realiteten så blir det nesten slik at eksponeringen eller tilstedeværelsen av voldsvideoer må ses på som en naturlig del i deres mediehverdag. Det er nemlig slik at i tillegg til at de ulike plattformene tilrettelegger for kommunikasjon med venner, så tilrettelegger de også for å kommunisere eller formidle informasjon om voldshendelser i nærområdet. På lik linje med Stevens et al. (2017) så finner jeg også i min analyse at sosiale medier som et fristed, ikke skjerner ungdommer for problemer i nærområdet som for eksempel vold. I min analyse så kommer også frem at ungdommene eksponeres for både voldshendelser i nærområdet så vel som andre steder i landet gjennom sosiale medier. Vold formidles gjennom videoer som enten sendes direkte til enkelte personer, eller så blir de vist disse videoene av andre venner og bekjente. Som noen av informantene og som noen nyhetsartikler har referert til, så finnes det ulike sosiale medier som også tilrettelegger for tilgang til slikt innhold og materiale. På en måte så viser utdragene ovenfor til dels hvordan ungdommer ufrivillig kan få tilgang til slike videoer. Samtidig gir det oss et lite innblikk i en viss delingskultur blant ungdommer generelt. Blant informantene virker det nesten som at det er helt normalt å dele og vise slike videoer til andre. I løpet av dette kapittelet har vi sett litt på hvordan de ulike deltakerne beskriver vold i deres omgivelser. Slik vi har sett så fremstår vold blant deltakerne som sterkt knyttet til ulike konflikter. Dette er konflikter som oppstår mellom to personer, men også som større konflikter med større grupper ungdommer. Blant de mest fremtredende «årsakene» som nevnes er knyttet til temaer som angår gjeld og økonomi, personlige krangler og uenigheter, eller som «motsvar» på personlige utfordringer i form av «blikking» og fornærmelser. Når disse konfliktene utvikler seg til fysiske kamper så er det ikke slik at historien om denne slåsskampen forblir mellom de som slåss og eventuelt andre som er tilstede. Som vi ser blir disse historiene formidlet gjennom ulike sosiale medier i form av voldsvideoer slik at informantene uavhengig av deres tilknytning til vold, likevel eksponeres for vold i området.

5.3 Vold og selvpresentasjon

I mens det forrige kapittelet siktet inn på hvordan vold kom til uttrykk i deres omgivelser, så vil jeg i dette kapittelet forsøke å analysere hvilken betydning som vold har. Det første poenget jeg ønsker å trekke frem er vold som en måte å formidle identitet. Etterfulgt av dette vil jeg analysere de historiene om vold som beskrives som sammenhengende med økonomi. Avslutningsvis i dette kapittelet vil jeg også se på betydningen av vold i de territoriale kampene eller masseslåsskampene.

5.3.1 Vold handler om penger?

En beskrivelse av vold som dukker opp i de ulike samtalene, beskriver vold som sammenhengende med økonomisk vinning. På bakgrunn av de ulike beskrivelsene og fortellingene så er det i midlertid vanskelig å skille mellom hva som er viktigst, om det er pengenes verdi som penger eller deres symbolske verdi. Når informantene ble spurt om de selv hadde blitt utsatt for vold noen gang, så kunne to av informantene fortelle at de tidligere hadde blitt ranet av andre ungdommer. Det var kun Ken og Josef som hadde opplevd å ha blitt ranet tidligere, men også blant de andre informantene ble vold beskrevet i sammenheng med penger. Både Josef og Ken velger å dele sine opplevelser fra disse ulike episodene. Det er noen likhetstrekk i mellom de historiene som blir fortalt mellom Ken og Josef, av den grunn ønsker jeg å påpeke at det ikke er noen sammenheng i mellom disse to hendelsene. Ved begge tilfeller ble deltakerne ranet i nærheten av deres hjemsted og samtidig gir begge deltakerne uttrykk for at de hadde en viss kjennskap eller relasjon til gjerningsmennene i forkant av ranene. Dette kommer frem i følgende utdrag.

Ken: « [...] de samme personene henger liksom utenfor der jeg bor [...] fordi han som gjorde det, jeg har fått høre at han egentlig er snill også, så jeg tenkte ikke at han skulle gjøre det.»

eller

Josef: «Så tok jeg følge med en jeg kjenner, han sa han skulle til tanta si eller noe sånt, i nærheten [...] vi bodde ganske nærme hverandre, spilt mye fotball sammen da vi var små [...]»

Senere i intervjuene gir både Ken og Josef uttrykk for at de i etterkant av ranet fikk detaljer fra andre ungdommer i nærområdet angående ranet. Blant annet har de begge fått høre fra andre hva «motivet» bak handlingen er:

Josef: «Han hadde liksom lånt noe penger eller noe sånt, fordi de de gikk på samme skole. Også hadde han lånt noen penger også klarte han ikke   tilbakebetale, så sa han ja jeg vet om en person, han har nettopp fått seg en fin jakke ogs nt, eller sette opp han når han går hjem, også kan dere ta han alene liksom.»

Eller

Ken: «Når folk spurte om hvorfor han gjorde det, så sa han at han trengte penger.»

...

Intervjuer: Du nevnte noe tidligere om at han som ranet deg gjorde det på grunn av at han trengte penger. Tror du penger har veldig mye   si for ungdommer?

Ken: Jaaa, det er mange som bruker penger på liksom sånn hasj ogs nt. Hasj og sånne greier han trengte penger til. Det er også mange som skylder penger.

Ved at hendelser finner sted i ungdommenes nærområde og at de også har hatt kjennskap til noen av gjerningspersonene, så har dette bidratt til at informantene kan forhøre seg med andre personer for   få svar. Vi ser også i de ulike sitatene ovenfor hvordan de begge har fått informasjon fra andre. Ken gir uttrykk for at han har fått høre av andre, at han ble ranet fordi vedkommende trengte penger til andre ting. Slik Josef beskriver det så forklarer han at en av de involverte iscenesatte ranet for   kvitte seg med en gjeld. En annen beskrivelse blant informantene legger vekt på pengenes symbolske verdi.

Guleed: «[...] Om det er med klær eller penger eller ett eller annet, det er det som er viktig for dem da. Ikke vold. Men vold kan komme inn i det da, for eksempel penger, så kommer vold inn liksom du vet. Blikking ogs nt.»

Intervjuer: så det har noe med image   gjøre, man ønsker   være noen?

Guleed: «Riktig! Image., Du ønsker   være noen, du mener at du fortjener en viss respekt. Du vet hva jeg mener., tull mann!»

...

Chris:« Det jeg mener av vestkantfolk, så mener jeg en gruppe karer som føler seg litt mektige på grunn av penger eller familie.»

Sitatene ovenfor er begge eksempler som trekker frem den symbolske verdien av penger i sammenheng med vold. I utdraget ovenfor forteller Guleed at materielle goder som klær og

penger er det som egentlig er viktig for ungdommer og at selve volden fungerer som et middel for å oppnå dette. Slik jeg tolker Guleed så virker det som at han mener at noen ungdommer forfølger en slags livsstil eller inntrykk som i stor grad vises gjennom penger og at volden kommer inn som følge av dette. Som vi ser i utdraget så sier han seg enig i med ordet «image», og hans forståelse av ordet tolker jeg gjennom hans forklaring. Altså at noen individer på bakgrunn av et ønske om å være noen, forlanger eller mener at de fortjener en viss respekt. Guleed forteller at vold skjer i forbindelse med et image og av «blikking også». Blikking kan tolkes som en måte å fornærme, true, eller utfordre andre ungdommer ved å stirre på noen på en måte som fremstår som negativt (Rosten, 2017). Når Guleed bruker blikking i utdraget ovenfor tolker jeg det som om han mener at vold er en måte å svare på blikking, da dette ses på som et angrep eller som en utfordring på noens image. I utdraget ovenfor beskriver Chris hans syn på mennesker som kommer fra Oslos vestkant. Det jeg ønsker å trekke frem er at han legger vekt på at penger assosieres med både penger og makt. Dette mener jeg fungerer som et eksempel på den kollektive fasaden som Goffman (1969) beskriver i sin teori om selvpresentasjon. Pengenes symbolske verdi er dermed av betydning for assosiasjonen av ulike roller. I et annet intervju gir informanten Emre uttrykk for hvordan penger kan henge sammen en følelse av «kulhet» eller «status» blant ungdommer.

Intervjuer: det å føle seg kul og sånne ting, har merkeklærne en del av det å føle seg kul.

Emre: «Jaaa, bare for å vise at du er rik.»

Intervjuer: så penger er viktig eller?

Emre: «jaa nå for tiden, penger er viktig for alle.»

Intervjuer: på hvilken måte?

Emre: «De selger rusmidler, skaffer penger også bare liksom gangster. De føler seg liksom litt gangster på en måte, de tror de er kule, men egentlig det de gjør vil påvirke familien, fremtiden og alt.»

Som eksempelet ovenfor viser, så er også Emre inne på noen av de samme elementene som Guleed og Chris var inne på. Slik Emre beskriver denne sammenhengen mellom penger, makt og status, så legger han vekt på at verdien av penger ligger i den symbolske verdien av penger.

Sandberg and Pedersen (2006) beskriver vold som en sentral ferdighet for å kunne lykkes i en gatekontekst. Ferdigheter og kunnskaper i bruken av vold inngår i det som kalles for en gatekapital. Slik det beskrives så er en bestemt form for kapital av betydning for å oppnå

andre former for kapitaler. I min studie betyr dette altså at gatekapital eller ferdigheter i å utøve vold har betydning for å oppnå økonomisk kapital, som videre vil være av betydning for annerkjennelse og tilhørighet blant ungdommene, altså sosial kapital. Denne tilnærmingen til vold og penger, gir en form for innsikt i hvilken rolle vold kan spille i ungdommenes omgivelser. Gjennom vold kan ungdommer altså tilegne seg penger som videre kan ha betydning for å oppnå respekt og annerkjennelse. Denne tilnærmingen til vold og penger, setter fokuset på hvordan ulike kapitaler kan konverteres til andre former for kapital. I utgangspunktet skriver Sandberg and Pedersen (2006) om gatekapital blant minoritetsetniske unge menn hvor salg av narkotika utgjør mesteparten av disse mennenes inntektskilde. Slik det beskrives så er gatekapital av stor betydning for hvilken posisjon eller stilling man inntar i det sosiale hierarkiet som eksisterer i denne gatekonteksten. Slik det beskrives av Sandberg and Pedersen (2006) så kan det å gjøre det bra som langer være av betydning for å klatre opp i det sosiale makthierarkiet som gjelder i denne konteksten og for oppnå de godene som følger med denne posisjonen. Denne samme logikken ser også ut til å være relevant i den livsverdenen som skildres av mine informanter, men det kan diskuteres hvorvidt informantene befinner seg i en gatekontekst, eller rett og slett i et ungdomsmiljø som bygger på noen like elementer.

Slik informantenes beskrivelser kommer frem, så beskriver de en slags kontekst hvor penger er av betydning for ungdommer på flere måter. Penger kan altså være av betydning for ungdommenes inntrykk eller image blant andre jevnaldrende. På den måten kan penger sies å være viktig for ungdommenes følelse av tilhørighet og annerkjennelse. Som vi også har sett i noen av beskrivelsene så er også penger viktig for å få tak i rusmidler. Uavhengig av hvilken måte vi ønsker å se det på, så blir vold beskrevet som et viktig middel for å oppnå de ulike målene. Emre mener at man gjennom merkeklær og salg av narkotika, kan synliggjøre at man lever en slags «gangster» livstil. «Gangster» slik Emre bruker det, tolker jeg som å være av betydning i form av status eller som et slags ideal i et sosialt hierarki blant ungdommer. I lys av Goffmans (1969) begreper, kan dette tolkes i sammenheng med personlig fasade. Merkeklær og salg av narkotika kan tolkes som å omhandle personlig fasade, ettersom at man gjennom disse symbolene forsøker å gi uttrykk av en slags «gangster rolle» eller livstil.

5.3.2 Vold som kommunikasjon og uttrykk for identitet.

I dette delkapittelet vil jeg trekke frem hvordan identitet henger sammen med ulike punkter som hver for seg henger sammen med hvordan vold inngår som en måte å formidle en identitet. Poengene som jeg ønsker å trekke frem fungerer som et slags byggverk hvor redegjørelsen for et poeng setter grunnlaget for det neste poenget. Det første poenget jeg ønsker å trekke frem er hvordan vold fungerer som en måte å kommunisere. En beskrivelse av vold som dukker opp blant flere av informantene, omhandler vold som en måte for å kommunisere eller diskutere:

Intervjuer: Tror du at vold blant ungdommer kan ha noe med respekt å gjøre?

Josef: «[...] La oss si at du ikke er en flink person til å prate da, du klarer ikke å prate for deg selv. La oss si at det er en diskusjon om et eller annet, også klarer du ikke å si din mening ved å prate ikke sant, fordi du har ikke kunnskap til det, du er dum bare, du klarer ikke å diskutere. Så plutselig begynner du å slåss, fordi du ikke klarer å prate for deg selv, men det er ikke noe du sier, du bare gjør det liksom fordi du føler at du er pressa på en måte, så du bare slåss istedenfor det.. liksom, du prøver å la det prate for deg istedenfor. Det kan være slik også, du vil ha respekt [...] Du vil vise hvem du er, du vil vise at ja meg bør man ikke tulle med, og sånne ting.»

I utdraget ovenfor blir vold beskrevet som sammenhengende med en krangel eller diskusjon. Slik det kommer frem så blir vold beskrevet av Josef som en måte å diskutere på, dersom man ikke er flink til å ytre sine meninger verbalt så kan man altså la knyttnevene «*prate for deg istedenfor*». I eksempelet ovenfor forklarer Josef at noen kan handle på en slags impuls fordi man i løpet av en diskusjon føler på et stress. På den andre siden gir han også uttrykk for at noen ungdommer i søken etter å få respekt legger vekt på å vise hvem man er gjennom vold og formidle ovenfor andre at man ikke er en person man bør tulle med. Slik det kommer frem i eksempelet ovenfor så forteller Josef at man i en diskusjon kan fremstå som «dum» eller at det kan oppleves som ydmykende dersom man ikke flink til å diskutere muntlig. Ved å ty til vold så virker det nesten som at man unngår dette og snur det om til at man kan komme ut av situasjonen som den seirende eller mer overlegne. Slik det kommer frem så virker det nesten som at det kan være gunstig å la knyttnevene snakke for seg ettersom at dette kan være en måte å unngå ydmykelse og at man heller kommer seg ut av situasjonen «seirende».

Et annet poeng som kommer til uttrykk i eksempelet ovenfor er hvordan man gjennom vold kan få respekt. Slik Josef beskriver det så kan man gjennom vold oppnå respekt ved at man formidler ovenfor andre at man er en person som man ikke bør tulle med da dette kan resultere i vold. Når man handler voldelig, så viser man altså frem en voldelig side av seg selv som på en måte er avgjørende for det inntrykket andre mennesker får. I det kommende utdraget forteller Josef hvordan andre mennesker rundt han, endret deres oppfatning av han etter at han selv hadde slåss.

Josef: «Det endret jo ting, det endret ting, men vold blir jo alltid liksom mye snakk om. Så da får mennesker et annet syn på deg, som liksom tenker han er villig til å slåss osv. Det endrer ting, men jeg vil ikke si at det er en bra ting at det blir slik, for noen så kan det bli slik at de ser på deg som en bra person.»

Ut i fra hvordan Josef beskriver det, så virker det som at det faktisk at han var villig til å slåss, fremmet en viss mengde annerkjennelse og respekt rundt om i hans omgivelser. Jeg tolker det altså som at det ble mye snakk om denne hendelsen blant ungdommer i nærområdet, men at dette var uønsket oppmerksomhet fra hans sin side. Som Josef påpeker så er det altså slik at i noen miljøer eller sosiale grupperinger så kan dette bli oppfattet som en positiv egenskap, men at han selv synes det ikke er så bra. Slik Josef beskriver det i utdraget så virker det som at han opplevde å få respekt på bakgrunn av at han slåss mot en annen person. Ved så slåss, så viste Josef altså en side av seg selv, som en person som var villig til å slåss. Til gjengjeld opplevde Josef at det fremmet uønsket respons. Disse elementene som vi har trukket frem fra utdragene over kan vi tolke i lys av det Goffman (1969) skriver om inntrykkshåndtering. I inntrykkshåndtering ligger det en rekke strategier, handlinger og gester eller tiltak som man kan ty til for å fremme eller opprettholde et inntrykk. At man «plutselig» tyr til vold i en diskusjon kan forstås som en form for inntrykkshåndtering da dette også kan forstås som et forsøk på redde et inntrykk eller å unngå at man fremstår som «dum». På en annen måte så kan man også gjennom å diskutere med knyttnevene sørge for at man snur situasjonen til egen fordel. Ved å diskutere gjennom vold så tvinger man på en måte frem en endring i situasjonen, slik at man går fra å være en «taper» til å være den mer kompetente og overlegne, noe som også kan tolkes som en form for inntrykkshåndtering. Denne tolkningen av vold viser derfor at det kan være gunstig å ty til vold, ettersom at man gjennom vold kan vise hvem man er samtidig som at man oppnår en følelse av respekt og annerkjennelse. Jackson-Jacobs (2013) skriver at unge menn og kvinner som vokser opp i et vanskeligstilt

miljø kan være ekstra sensitive når det kommer til deres utøvelse av vold, ettersom at dette blir oppfattet som viktig for den «respekten» som de mottar fra andre. Jeg har ikke et godt nok grunnlag til å konkludere med at informantene vokser opp under like harde vilkår. Men jeg vil likevel si at vi finner noen like elementer i den konteksten som gjelder for mine informanter.

Selvpresentasjon og maktposisjoner

En annen beskrivelse av vold og identitet beskriver denne sammenhengen med at man også gir uttrykk for en maktposisjon. I det kommende utdraget ble informanten bedt om å beskrive hvilken betydning som vold har blant ungdommer, svaret var som følger:

Chris: Vold for ungdommer har egentlig en stor betydning for oss. Det er sånn man løser problemer, for om man føler...man føler seg maktstor når man vet at du greier å i hvertfall banke en person som la oss si snakker ganske tøft mot deg, eller skal begynne å snakke masse dritt. Du føler deg litt komfortabel når du vet at du greier å banke han. Så vold har en stor ting for oss ungdommer å gjøre as

Intervjuer: Så det handler om å løse konflikter?.

Chris: Hvem som er på toppen av haugen liksom.

Som vi ser i eksempelet ovenfor så forklarer Chris at vold blant ungdommer handler om «*hvem som er på toppen*». Slik Chris beskriver det så føler man seg maktstor eller komfortabel når man vet at man er i stand til å banke noen. Slik jeg tolker Chris så ser det ut som at han mener at man gjennom vold får muligheten til å etablere en slags maktposisjon i et eksisterende sosialt hierarki. Altså når man viser hvem man er gjennom vold, så gir man også uttrykk for hvem man er som person i forhold til andre mennesker. Slik det beskrives av Chris så har vold en viktig betydning for ungdommer, ettersom at utøvelsen av vold blir en måte å bevise eller markere at man er «*på toppen av haugen*». Slik jeg tolker Chris så virker det som at han mener at man ved å banke andre får muligheten til å demonstrere overlegenhet samtidig som at dette også viser hvordan man posisjonerer seg i dette sosiale hierarkiet som bygger på vold. I et annet utdrag beskriver Chris viktigheten av vold for å «forsterke» sin posisjon på toppen.

Chris: «det er fra ulike temaer as. Hvis det er å dolke eller bare skumpe bort i hverandre, også plutselig han begynner å si masse frekke ting. Da er det sånn du skal ikke la det gå liksom, du må bare sette han på plass da, det er det som er greia. Det å være på toppen»

Ut i fra utdraget ovenfor så kan vi tolke det som om vold kommer frem som en slags forpliktelse som følger med denne statusen om å være på topp. Dersom man ikke utøver vold så står man altså i fare for å miste «tronen» dersom man ikke responderer på utfordringer eller angrep fra andre. I Goffmans (1969) perspektiv kan vi tolke denne utøvelsen av vold av som å være en slags form for forpliktelse som følger med en bestemt rolle. På denne måten kommer det også frem hvordan en rolle henger sammen med ulike statuser eller posisjoner i et sosialt hierarki (James, 2015). Ved å vise hvem man er gjennom vold så tolker andre personer hva slags type person du er. Man kan altså vise at man er annerledes eller at man skiller seg fra andre gjennom vold. Fornærmelser i form av verbale uttrykk eller fysiske utfordringer som å dulte eller skumpe borti noen ser ut til å være trusler mot en etablert posisjon. Ved å svare med vold sørger man altså for å opprettholde status.

I følge Sandberg and Pedersen (2006) som bygger videre på Bourdieus kapital begreper, så er den totale summen av de ulike kapitalene av betydning for den sosiale posisjonen man får i samfunn. Dersom vi ser på vold som en del av en gatekapital, så kan vi forstå ungdommers ferdigheter og erfaringer med vold som å være av betydning for hvordan de posisjonerer seg i deres ungdomsmiljø. Måten Chris beskriver at man gjennom vold viser at man er på «*toppen av haugen*», tolker jeg derfor som å bety at jo mer man er involvert i vold, jo mer utvikler man erfaringsgrunnlaget og ferdighetene med vold. Dette kan dermed tolkes som at man øker sin gatekapital, som videre vil være av betydning for hvor høyt man stiller seg i det sosiale makthierarkiet i en viss setting eller kontekst.

Som en liten oppsummering ønsker jeg å trekke frem hovedpoengene i dette kapitlet. Det første hovedpoenget handler om hvordan vold fungerer som en måte å kommunisere eller diskutere. I løpet av kapitlet har vi sett hvordan ungdommer kan «diskutere ved å bruke knyttnevene» dersom en muntlig diskusjon ikke lar seg gjøre. Det andre poenget handler om at ungdommer kan oppnå respekt og annerkjennelse ved å vise hvem man er gjennom vold. Dette andre poenget bringer oss inn på tredje poenget som er at ved at vold brukes for å gi et inntrykk av hvordan man er som person så kan det tolkes som at man inntar en voldelig rolle eller identitet. Det fjerde poenget handler om hvordan man gjennom vold formidler en slags maktposisjon eller en sosial posisjon i et makthierarki. Disse poengene eksisterer altså som et

slags byggverk hvor et poeng blir synlig først etter at man har avdekket et av de tidligere poengene.

5.4 SOSIALE MEDIER

Som det har blitt nevnt tidligere så har sosiale medier ved flere anledninger vært tema for en rekke samfunnsdebatter. Stadig dukker det opp nye diskusjoner om ikke bare ungdommers praksiser på sosiale medier, men om menneskers generelle holdninger til sosiale medier. På bakgrunn av at dette har vært et mye omtalt tema den siste tiden, så vil jeg derfor se litt nærmere på hvilken betydning sosiale medier har for blant annet vold og konflikter, selvpresentasjon, som en del av og for å skape fortellinger om vold.

5.4.1 Digital Møteplass

Blant informantene så blir sosiale medier beskrevet som en integrert del av hverdagen og som et viktig middel for kommunikasjon. En beskrivelse som dukker opp i flere av samtalene omhandler sosiale medier som sammenhengende med konflikter. I tillegg til å gjøre det enklere å kommunisere med venner og bekjente, så virker det også som at sosiale medier er av stor betydning for hvordan ungdommer håndterer og fører konflikter. I dette kapittelet skal vi se på hvordan konflikter utspiller seg på sosiale medier og hvilken betydning dette har for deltakerne. I det kommende utdraget gir Emre uttrykk for hvordan sosiale medier brukes i forbindelse med konflikter:

Emre: «[...] mye snakking bak skjermen. Også sier de bare møt meg der, bak skolen [...]»

...

Intervjuer: Skjønner.. Du sa noe om at det er mye prating bak skjermen. Hva tenker du på?

«Emre: (tenkepause) det er mye, det går utover snapchat også. Folk bruker den og beefer med den, de går etter hverandre. Snakker mye dritt også. Det er sånn slags level, det starter fra null så blir det verre og verre, også til slutt kræsjer det.»

Ut i fra eksemplene ovenfor så tolker jeg som at sosiale medier fungerer som en slags plattform som tilrettelegger for at de ulike partene direkte kan kommunisere med hverandre.

Slik han forklarer det så bruker ungdommer sosiale medier for å krangle med hverandre ved at man utveksler negative kommentarer og går etter hverandre. En krangel på sosiale medier ser ut til å følge omtrentlig det samme hendelsesforløpet som en krangel ville ha gjort i én-til-én konflikt. Som en av informantene påpeker så er man alltid verbal først, før det eventuelt bryter ut til å bli en fysisk kamp og denne samme logikken ser vi også ut til å se i disse konfliktene på sosiale medier. Ettersom at kommunikasjon på sosiale medier ikke stiller de samme fysiske kravene, så innebærer det at de konflikter som utspiller seg på sosiale medier er i større grad er avhengig av det verbale og språklige. På en måte blir det muligens enklere eller lettere å krangle med andre ungdommer, ettersom at kranglingen kan foregå uten man nødvendigvis er i hverandres nærvær. Krangler og diskusjoner som foregår ansikt-ansikt innebærer at situasjonen i større grad preges av at man i større grad risikerer å bli skadet, eller at andre hopper inn.

Chris: “: jeg har tidligere opplevd det as, snakket med folk på facebook i sånn gruppe, også ender det opp med at vi møter dem, etter at de har snakket så mye dritt, så har vi selvfølgelig mørbanket de. Etter det så har de ikke snakket så mye.»

Intervjuer: Hvordan havna dere i samme gruppechat da.

Chris: Det starta med at to personer krangler, også bare setter de inn mange som de kjenner inn i den gruppa, for å starte en masse slåsskamp da. Det er på en måte... det starter på en måte fra en beef da.

Slik det kommer frem i utdraget ovenfor er det to poenger som jeg øker å trekke frem. Den første måten sosiale medier spiller en rolle i disse konfliktene er at det utgjør et alternativt område hvor konflikter kan håndteres. Slik jeg tolker det så fungerer sosiale medier altså som en slags digital «samlingsplass» hvor de ulike partene kan krangle. Med Goffmans (1969) begrep om setting så kan denne digitale samlingsplassen, muligens tolkes som å som være en form for setting som. Det er ikke en selvfølge at det vil kunne lede til en slåsskamp, men det virker som at dette «digitale møtet» er avgjørende for om det skjer. Slik Emre beskrev det tidligere, så gir han uttrykk for at det finnes ulike nivåer av en konflikt, det «*starter fra null [...], også til slutt kræsjer det*». Det virker som at Chris har den samme tanken ettersom at han mener at det er en mulighet for å løse konflikter verbalt. Når ungdommer treffes på nett for å håndtere konflikter kan dette digitale møte erstatte behovet for å treffes fysisk for å løse konflikter. Men som vi også får se, så kan dette digitale møtet også danne et grunnlag for å treffes i den fysiske verden for å gjøre opp. I eksempelet ovenfor forklarer Chris at en

gruppechatt på «facebook» ble brukt i forbindelse med denne konflikten. Denne gruppechatten gjorde det også mulig for flere kunne krangle sammen samtidig.

Det andre poenget jeg ønsker å trekke frem er at krangling på sosiale medier kan eskalere til i fysiske slåsskamper. Ut ifra måten Chris beskriver det ovenfor så tolker jeg det som at krangling på sosiale medier gjøres med en hensikt om å starte masseslåsskamper. «[...] også bare setter de inn mange som de kjenner inn i den gruppa, for å starte en masse slåsskamp da[...]» Som Chris påpeker så var det slik at det egentlig var en krangel mellom to personer, men at flere andre ble dratt inn og det hele endte med en masseslåsskamp. Det er tenkelig at de samme mekanismene som ligger bak masseslåsskamper og de territorielle kamper også gjør seg gjeldende her. At man velger å krangle på sosiale medier for å starte en masseslåsskamp, kan tolkes som en slags strategi for å håndtere konflikter. På en måte kan vi forstå dette som en strategi fordi at man kan forsøke å gi uttrykk for en viss styrke gjennom antallet personer eller bekjente som man legger til i samtalen. På denne måten har sosiale medier også en viktig rolle for å rekruttere eller samle folk til en eventuell fysisk krangel. Et tredje poeng som vi kan trekke frem er at sosiale medier brukes for å planlegge og avtale slåsskamper. Som vi ser i de ulike utdragene så gir både Chris og Emre uttrykk for at sosiale medier også spiller en rolle i planleggingen av slåsskamper. Dersom krangelen ikke lar seg løse verbalt over nett, kan ungdommene blir enige og avtale hvor de skal møtes for å gjøre opp fysisk.

«Digital krigføring»

En tredje måte som sosiale medier opptrer i konflikter, er som et slags verktøy i disse konfliktene. En beskrivelse av sosiale medier som alle informantene gir uttrykk for er hvordan sosiale medier brukes for å ydmyke personer man krangler med. For eksempel så beskriver Chris i det kommende utdraget hvordan sosiale medier kan være nyttig i konflikter:

Chris: «[...] Det kommer an på visse situasjoner. Det blir mer sett på sånn derre, folk tester hverandre hvordan... egentlig hvordan... (tenkepause) hvis en la oss si har snakket for mye, og man filmer at man banker han og legger det ut, da ydmyker man personen. [...]Det har blitt en vane nå.»

Som Goffman (1969) har skrevet så vil styrken av en viss forestilling eller et inntrykk være avhengig av å minimere publikums innsyn til forhold som man gjemmer «bak kulissene». Slik

det kommer frem i utdraget ovenfor så mener Chris at man kan bruke sosiale medier for å ydmyke en person man har en konflikt med. Som Chris ser ut til å mene så vil det altså være ydmykende dersom man legger ut en voldsvideo som viser en person som har «*snakket for mye*» få bank. At en person har snakket for mye tolker jeg som å bety at en person i forkant av en voldshendelse har vært svært verbal og kanskje fremstilt seg selv som tøff, fryktløs og som sterkere enn Chris. På denne måten så tolker jeg det som at Chris mener at når man da legger ut en voldsvideo så gjøres dette som et forsøk på å avsløre eller avdekke personens backstage. Ved å legge ut en slik video så virker det som om Chris mener at man legger ut materiale som viser vedkommende i en nedverdiggende posisjon eller at det kan brukes for å svekke et visst omdømme. Videoer eller bilder som publiseres blir altså ikke nødvendigvis bare delt med ungdommenes omgivelser lokalt, men kan altså deles over hele landet.

I tillegg til å være av betydning for å kommunisere med venner og opprettholde vennskap, så ser vi også at sosiale medier er av spiller en rolle i konflikter blant ungdommer. Denne gjennomgangen har vist at det er flere måter sosiale medier spiller en rolle i konflikter blant ungdommer. For det første så fungerer sosiale medier som en slags digital møteplass som tilrettelegger for at store grupper med ungdommer kan krangle samtidig. Gjennom sosiale medier kan ungdommer rekruttere og blande inn bekjente som en form for støtte i disse konfliktene. For det andre, så har jeg også vist hvordan krangling på sosiale medier kan eskalere til fysiske slåsskamper, hvor sosiale medier er av like stor betydning for å planlegge og avtale disse slåsskampene. Dessuten så har jeg også vist hvordan sosiale medier også kan fungere som et verktøy i disse konfliktene. På en måte kan man aktivt bruke sosiale medier for å starte masseslåsskamper. På en annen måte så kan man bruke sosiale medier som et middel for å henge ut personer ved å legge ut innhold eller materiale som er av ydmykende natur. I første omgang ser det ut til å være relativt små forskjeller som skiller handlingsforløpet i mellom konflikter som håndteres ansikt til ansikt og gjennom sosiale medier. I begge tilfeller legges det vekt på det språklige som avgjørende for om en konflikt utvikler seg til å bli fysisk. På lik linje med konflikter som skjer utenfor sosiale medier så blir også de sosiale relasjonene man inngår i oppfattet som en like viktig faktor når det kommer til konflikter på nett. Man blandes inn i konfliktene og man involverer seg i disse kranglene på nett på bakgrunn av hvem man kjenner.

De måtene sosiale medier åpner opp for kommunikasjon blant ungdommer ser vi også er av betydning for hvordan ungdommer håndterer konflikter. Som vi så ovenfor kan sosiale medier

utgjøre en kontekst hvor ungdommer kan fornærme og true hverandre, som videre kan danne et grunnlag for at konflikter tar form i den fysiske sfæren. Stevens et al. (2017) mener at sosiale medier brukes for å fortelle om ulike hendelser og konflikter, og voldsvideoene blir en viktig del av å dokumentere at noe har skjedd. I forhold til konflikter gir sosiale medier partene en mulighet til å skryte og komme trusler foran et større publikum (Patton et al., 2014).

5.4.2 Betydningen av voldsvideoer og sosiale medier for å skape fortellinger.

I dette kapittelet skal vi se nærmere på informantenes beskrivelser av disse voldsvideoene og hvilken betydning disse videoene har blant informantene. Som det kort ble nevnt i det forrige kapittelet så var publiseringen av voldsvideoer en form for angrep eller et våpen i konflikthåndtering gjennom sosiale medier. At sosiale medier fungerer som en slags informasjonskanal, medfører at noen ender opp med å være «vitne» til vold uten at de selv ønsker å være det. Det er av den grunn interessant å se på hvilken betydning som disse voldsvideoene har på å formidle og skape fortellinger om vold.

Da informantene ble spurt om hvilken betydning som disse voldsvideoene muligens kunne ha, så ga alle informantene uttrykk for hvordan disse videoene kunne brukes for å fortelle om voldshendelser. Denne beskrivelsen av disse voldsvideoene blir tolket som sammenhengende med at sosiale medier fungerer som en informasjonskanal. For eksempel beskriver Guleed det på følgende måte:

Guleed: «Om det betyr noe? Folk vil sikkert dele det med andre da, fordi de for eksempel vil dele det med en kar som ikke er der da. Så kan de bare sende han og bare vise det gjennom det der ... (utydelig)»

Guleed: «For å informere mennesker da.»

Guleed: «etterhvert se på det senere da, noen folk er glad i å se folk sloss eller noe sånt.»

Ut i fra utdraget ovenfor så blir to ulike sider ved disse voldsvideoene beskrevet. En side ved voldsvideoer som Guleed gir uttrykk for er at man kan se på det senere. I forbindelse med dette, så virker det som også som at Guleed mener at slike videoer også fungerer som en slags

form for underholdning. Den andre siden som vi kan peke på angår voldsvideoer som en måte å informere eller fortelle andre om en hendelse. Denne beskrivelsen belyser som sagt hvordan sosiale medier fungerer som en nyhetskanal, men det elementet jeg ønsker å bygge videre på, er hvordan slike filmer altså forteller andre personer som ikke er tilstede om noe som har skjedd. Hvordan deltakerne tolker disse videoene er og av betydning for hvordan de både forstår og skaper fortellinger om omgivelsene deres. Som vi allerede har sett så er disse videoene av betydning for å formidle informasjon om konflikter eller krangler i området. Men det jeg ønsker å fremheve er hvordan disse videoene er av betydning for informantenes tolkninger av de personene som er med i disse videoene. For eksempel:

Intervjuer: Tror du det har en betydning at slåsskamper filmes, eller at det har en virkning?

Emre: Du lærer, du lærer for eksempel hvordan mennesker er. Det er vanskelig å forklare...

Som vi ser i utdraget ovenfor så sier Emre at man kan lære hvordan mennesker er. I første omgang så gir han uttrykk for at han opplever det som vanskelig å forklare hva han mener, noe som gjør det veldig vanskelig å tyde hva dette kan bety, men litt videre inn i intervjuet sier han følgende:

Emre: «[...] men da jeg ser det på en video eller noe sånt så kan jeg kanskje se en jeg kjenner, så kan jeg si at oi jeg visste ikke at han var sånn og sånn, også kan jeg holde meg mer unna.»

Som vi ser i det siste utdraget så forklarer Emre at disse videoene sier noe om de involverte partene. Slik jeg tolker Emre så formidler disse videoene biter med informasjon, som er av videre betydning for det inntrykket som Emre av har av de personene han kjenner. På bakgrunn av hans holdninger til vold, så innebærer dette også at en slik video er av betydning for hvordan han velger å orientere seg rundt i det daglige liv. Dette kan tjenes som en illustrasjon på et viktig generelt trekk ved sosiale medier, som får en særskilt betydning når det er voldelige hendelser som vises. I materialet kommer det fram både hvordan slike videoer tolkes av dem som ikke selv er involvert i volden, og av dem som er involvert

I et annet eksempel beskriver Josef noe lignende, men han fokuserer på hvordan slike videoer reflekterer karakterene til de som er involverte i volden og hva hensikten er med disse videoene:

«Intervjuer: Har du noen tanker om at ungdommer filmer og deler videoer av slåsskamper?»

Josef: «Ja jeg føler at det er ikke kult på en måte. Om du for eksempel skal slå noen, hvorfor skal du vise det til hele verden på en måte? For da er det ikke så seriøst som man egentlig skulle ha det til [...] La oss si at du ikke liker en person, la oss si du slår han fordi du ikke liker han, også filmer du det også, det er jo kanskje ment for å knuse den personen mer, slik at flere får vite det. Slik at det liksom blir en flau sak for offeret. Samtidig så viser det noe om karakteren din da, føler jeg [...] Det kommer an på bakgrunn også da, hvorfor du gjør det, slike ting, men alt i alt så mener jeg bare at det feigt. Det er feigt [...]»

Som vi så i det forrige kapittelet kunne disse videoene brukes som et slags «våpen» i en konflikt. I dette avsnittet vil jeg derimot vise hvordan disse videoene er med på å skape fortellinger om personer. Til forskjell fra Emre, så fokuserer Josef mer på hva slike videoer formidler om personen som filmer. Slik det kommer frem i eksempelet ovenfor så forklarer Josef det slik at det er feigt å filme at man banker noen. Som Josef trekker blir man oppfattet som «feig» dersom man filmer, og med ordet «*feig*», så virker det som at Josef mener at det å filme vold oppfattes som en uærlig handling, dermed så er man også en uærlig person hvis man filmer. Det er altså en dobbel betydning når det kommer til disse videoene. Selv om hensikten bak disse videoene blir beskrevet som å «*knuse den personen mer*» eller «*lage en flau sak*». Så er man samtidig med på å skape en fortelling om deg selv når man publiserer disse videoene.

Publikum

Et annet element som kommer frem i informantenes beskrivelser av disse voldsvideoene og voldshendelsene omhandler hvordan disse hendelsene innebærer et element av planlegging eller at det legges opp til at slike hendelser kan filmes. Som Emre gir uttrykk for i det kommende sitatet så, så gir han uttrykk for at filming varierer med situasjonen:

Emre: « Hvis det er én-mot-én da er det mer som filmer, de gjør ikke noe, er bare stille mens de slåss. Når det er fler så filmer ikke noen, men det blir bare mer kaos».

Det er mulig at den beskrivelsen som Emre gir ovenfor stemmer, men som en av de andre informantene kunne gi uttrykk for så hadde han ved flere anledninger filmet vennegjengen

slåss. I alle beskrivelsene av de hendelsene som informantene hadde vært vitner til. Så blir det fortalt at det alltid var tilskuere tilstede. Enten om det var situasjoner med større grupper, eller i situasjoner av én-til-én slåsskamper. Tilskuerne bestod hovedsakelig av venner og bekjente av de ulike partene. Et sentralt element som kommer frem i disse beskrivelsene er hvordan publikum er med på å forme voldssituasjonene. Da dette viser seg å være av betydning for filming av voldshendelser. En gjentagende beskrivelse av disse slåsskampene er hvordan tilskuerne samlet seg rundt i en slags sirkel med den hensikten om at de som slåss skulle gjøre dette i midten av sirkelen. I det kommende utdraget forteller Guleed om en slåsskamp hvor han selv var blant tilskuerne og hendelsen også ble filmet:

Guleed: «Var en jeg kjenner da, har ikke sett han på lenge da, men i hvertfall han sloss mot en annen kar da, 1 mot 1 liksom, mens jeg.. det var en bingepå, du vet [sted] bingen?»

Guleed: «begge to var inne der da, og alle som så på var rundt, så vi lagde en liten sånn hva heter det? Hva heter det når folk slåss etterpå de som står å se på står rundt?»

Intervjuer: dere lagde sånn ring?

Guleed: «Ja lagde ring på en måte da. Sånn gladiator greie.»

Slik Guleed beskriver hendelsen, så trekker han likheter mellom denne slåsskampen og romerske gladiator kamper. Det er tenkelig at Guleed henter denne inspirasjonen fra film og trekker referanser til en av de mest kjente arenaer for gladiator kamper, nemlig «Colosseum». På samme måte som at publikummet på Colosseum i sin tid satt i en sirkel rundt «hovedscenen», beskriver Guleed at han sammen med de andre dannet en liknende sirkel. Sammen med de andre tilstede så konstruerte de altså scenen hvor de to slåsskjempene skulle få lov til å kjempe. På denne måten ser vi hvordan Guleed og de andre tilstede gjenskaper de samme fysiske avgrensningene som vi kunne se i Colosseum. Ved å referere til disse gladiator kampene så tolker jeg det som at Guleed mener at hensikten var for at de skulle få kjempe uavbrutt fram til det kun var en av de to som var i stand til å stå. Denne referansen til en gladiator kamp tolker jeg som å bety at slåsskampen i seg selv var en form for underholdning for tilskuernes del, men også som en slags konkurranse for de to som slåss. At man slåss med tilskuere tilstede bringer inn et element av som gjør at selve utøvelsen av vold muligens blir viktigere for de som slåss, ettersom at deres handlinger blir gjenstand for tilskuernes vurderinger. I forbindelse med en hendelse så gir deltakeren Josef uttrykk for hvilken betydning som et publikum kan ha:

Intervjuer: Den dagen du slåss var det noen som så på?

Josef: «Ja det var mennesker som så på. Jeg var på trening rett før det, jeg hadde jo trent med venner, også var han også faktisk med noen venner, han personen. Så det var mennesker rundt.»

Intervjuer: Tror du det har noe å si om at det var mennesker rundt?

Josef: «For han sin del ja».

Intervjuer: Okay, på hvilken måte?

Josef: «At han ikke kunne miste ansiktet sitt foran vennene sine på en måte. Fordi som sagt vi er egentlig naboer, vi bor ganske nærme hverandre, men han har ikke sin vennekrets her. Han har vennekrets ett helt annet sted [...] Jeg har møtt på han så mange ganger, og han har liksom vært flink med å lure seg unna. [...] Liksom det er ikke slik at jeg har gått rundt og sagt til vennene hans: «han ville ikke møte meg og sånt», så den dagen så hadde han ikke valg»

I forbindelse med en tidligere voldshendelse, så forklarer Josef at han ved flere anledninger har ønsket å slåss mot vedkommende. Slik det blir beskrevet så gir Josef uttrykk for at motparten alltid har klart til å lure seg unna, men at han ikke kunne gjøre det nå siden det var mennesker rundt. Jeg tolker det som at Josef mener at det faktisk at det var et publikum tilstede, var av særlig betydning for at det i det hele tatt ble noe av slåsskampen. Josef sier at motstanderen ikke kunne «miste ansiktet» foran vennene sine. «Å miste ansikt» kan i et Goffmansk perspektiv tolkes som å bety at vedkommende i denne gitte situasjonen står i fare for å miste et bestemt inntrykk, ettersom at andre forventer at man handler på en måte som samsvarer med den rollen eller inntrykket som man har gjort seg kjent gjennom (Goffman, 1969, 1982). Dette tolker jeg som å bety at motstanderen på en måte ble presset til å slåss, fordi at ved å ikke slåss kunne lede til ydmykelse blant vennegjengen.

Med tanke på at slike hendelser også filmes gjør det tenkelig at det blir oppfattet som enda viktigere å vinne slåsskamper ettersom at publikummet ikke bare er begrenset til de som er tilstede, men for alle som disse videoene kan deles til. På denne måten så kan en slik kontekst fungere som en gylden mulighet for å fortelle en historie om seg selv eller om andre, ettersom at disse videoene kan nå flere personer på en gang. Gjennom disse videoene får man derfor muligheten til å demonstrere styrke, villighet til å slåss, ferdigheter i utøvelsen av vold. Som kan være av betydning for følelsen av annerkjennelse og tilhørighet. Disse videoene fungerer også som bevismateriale eller som en måte å dokumentere ulike voldsprestasjoner, som for eksempel hvem man har banket. En annen deltaker beskriver for eksempel hvordan slike prestasjoner kan være viktig for eget omdømme: «han der han der har vært mye snakk om. Han vil jeg ha, fordi da blir jeg mye snakket om».

Som jeg også har vist tidligere i oppgaven så kan et slikt «rulleblad» som viser hvem man har banket, kan også være viktig for å etablere

en slags maktposisjon. Det kan av den grunn fremstå som attraktivt for noen ungdommer å havne i slike situasjoner, da dette er viktig for blant annet da for å følelsen av annerkjennelse og tilhørighet.

Vold fremmer vold

En annen beskrivelse som blir gitt av disse voldsvideoene blir fortalt i sammenheng med at disse fortellingene om vold også fremmer vold. For eksempel forklarer Chris det på følgende måte:

Intervjuer: tror du det har noen betydning at sånne ting filmes?.

Chris: om det er en betydning? På hvilken måte?.

Intervjuer: har det noe virkning, eller effekt?.

Chris: vel det er har en effekt på en negativ måte da. Det oppmuntrer folk til å være mer voldelige mot hverandre, det bare skaper mer vold.

Intervjuer: tror du det har noe betydning for de som er involvert?.

Chris: det er jo som vi snakket om. Det er jo en ydmykelse for de som er involvert da. Eller de som.. Det kommer an på hvilken side de er på i saken da.

Som vi ser i eksempelet ovenfor så gis det uttrykk for at voldsvideoene er med på å skape mer vold. I utdraget så forklarer han at disse videoene også «*oppmuntrer folk til å være mer voldelige mot hverandre*». I første omgang så er det ikke helt tydelig å forstå hva han mener med at videoene er med på å oppmuntre til mer vold, men senere i intervjuet sier han følgende:

Intervjuer: Tror du sosiale medier har noe å si for volden?.

Chris: Ja as, egentlig veldig mye as. Som jeg nevnte tidligere med at vi ser opp til våres eldre også. Det har også mye å si med det vi ser på sosiale medier. Det vi ser av vold, tar vi opp, det bruker vi også [...] Som vi ser på eldre da fra vårt eget område, vi ser på at de er så tøffe osv. Vi ser opp til dem, så når vi ser dem utøve vold på sosiale medier, hvordan det blir utført. Vi har det i bakhode, for eksempel hvis en person fra den videoen slo en person med balltre, vi blir jo påvirket av det. Vi ser på det og vi bruker det også. Sosiale medier har derfor mye å si for volden.

I dette siste eksempelet så beskriver han disse videoene i sammenheng med at de oppmuntrer til mer alvorlige former for vold. Slik det kommer frem i utdraget ovenfor så virker det som at Chris mener at disse videoene oppmuntrer til en mer alvorlig utøvelse av vold. Slik det beskrives så kan dette for eksempel innebære bruk av våpen. Beskrivelsene av disse videoene

i eksemplene ovenfor, blir beskrevet i sammenheng med de eldre ungdommenes utøvelse av vold. Slik Chris beskriver det så fungerer de eldre ungdommene i området som en slags form for forbilde eller en idealtipe på hva som er sosialt attraktivt. Slik jeg tolker det så fungerer altså de eldres voldshistorier som ulike retningslinjer på hvordan man skal bli som dem. Jeg mener også at dette elementet fungerer som et eksempel på det Goffman (1969) mener er et av hoved motivene for å innta av en rolle.

Som vi har fått se i løpet av kapittelet så er disse voldsvideoene av stor viktighet for å skape historier og fortellinger om vold. Disse filmene har altså betydning for ungdommenes forståelse av hva vold er og hvordan den skal utøves. Slik det kommer frem så virker det som at Chris mener at de muligens kan oppnå den samme statusen som de eldre, ved å gjøre det samme som dem. På denne måten så kan vi tolke det som om at ungdommene forsøker å gjenskape de samme fortellingene eller de samme elementene i deres egne voldsfortellinger. I tillegg til dette så forteller disse videoene noe om volden som skjer i ungdommenes omgivelser. Voldsvideoene får da betydning for hvordan deltakerne forstår sine omgivelser og orienterer seg rundt deretter. Som vi for eksempel fikk se i eksempelet med Emre, så hadde voldsvideoene betydning for hvem han valgte å omgås med ettersom at disse videoene også var betydning for hva de formidlet om personer.

Altså videoer og filmer som viser voldsepisoder blant ungdommer på sosiale medier kan på en måte ses på som en slags form for bevismateriale for å støtte opp autentisiteten ved en hendelse, samtidig som at materiale også kan « snakke » for seg selv. Disse videoene fungerer som en måte å vise hva man er i stand til og hvem man er som person. Ved å dele slike videoer får ungdommene mulighet til å oppnå ulike sosiale goder som følger med å dele historier om vold. For eksempel kan dette være en måte å bygge opp en historie om seg selv som tøff og sterk. Når ungdommer deler voldsvideoer og disse videoene spres over hele landet kan dette virke motiverende og personlig tilfredsstillende slik at man ved flere anledninger forsøker å oppnå dette. Den massive spredningen som en video kan få, tilfredsstillende muligens et behov for oppmerksomhet.

5.5 OPPSUMMERING AV ANALYSENS HOVEDFUNN

Utførelsen av analysen har i stor grad vært sentrert omkring forskningsspørsmålene som ligger til grunn for oppgaven. Måten forskningsspørsmålene er blitt formulert og deres oppbygging, gjør at den påfølgende analysen kan sies å ha vært delt i to deler. Den første delen av analysen henger sammen med det første forskningsspørsmålet i oppgaven; «*Hvilke erfaringer har ungdom med vold, og hvordan snakker ungdommene om vold i hverdagen*». Som innebærer at denne delen av analysen bærer preg av å være mer deskriptiv. Det ble av den grunn lagt vekt på å analysere informantenes egne erfaringer med vold, og deres beskrivelser og historier om vold for å få en oversikt over informantenes forståelse av vold i deres hverdagslige omgivelser.

Ved å analysere informantenes beskrivelser kunne jeg dermed dele inn de ulike historiene inn i to ulike måter som volden kommer til uttrykk i deres omgivelser. Som alle informantene viser i sine utsagn, så er det en felles forståelse for at voldshendelser i nærområdet i stor grad skjer i sammenheng med ulike konflikter. I denne delen av analysen kom det også tydelig frem at uavhengig av informantenes bakgrunn og tilknytning til vold, så fortalte de likevel de samme historiene. Disse konfliktene blir beskrevet som én-til-én konflikter i mellom to individer, men også som masseslåssemper eller som konflikter i mellom områder. I forbindelse med disse konfliktene så kommer volden frem som planlagte og avtalte slåssemper i mellom de involverte partene. Ved noen tilfeller gir deltakerne også uttrykk for at volden er spontan, men dette tolkes som en respons på en plutselig krangel. I beskrivelsene av disse masseslåssemperne så forstås det som at dette er konflikter som eskalerer eller som har sitt opphav i én-til-én konflikter. Disse masseslåssemperne blir beskrevet i nær sammenheng med territorielle konfliktene i områdene.

Den andre måten som volden kom til uttrykk på i deres omgivelser var gjennom sosiale medier. I tillegg til å bli eksponert for vold i nærområdet, så gir informantene uttrykk for at de også blir eksponert for vold i den digitale sfæren. Sosiale medier blir beskrevet som en slags informasjonskanal som brukes for å formidle informasjon om forskjellige voldshendelser som har hendt. Slik det kommer frem i analysen så er det ikke nødvendigvis bare lokale hendelser som man får informasjon om, men også hendelser som finner sted på tvers av byer og landegrenser. Som informanten Chris påpeker så kan for eksempel en video ende opp med å bli spredt rundt i hele landet.

Analysens «del to» omhandler de to andre forskningsspørsmålene for oppgaven.

Det første elementet steget i denne delen av analysen, så ble vold analysert ut i fra den sammenhengen som ble skildret mellom vold og økonomi. En gjennomgående beskrivelse av volden i deltakernes omgivelser var at den var sammenhengende med økonomiske «forklaringer». Som flere av informantene ga uttrykk for så var en del av volden i området forårsaket av økonomiske faktorer. I første omgang så virket det som at disse handlingene ble utført på bakgrunn av pengenes verdi som penger, men videre i analysen kommer det frem at penger er av betydning for en rekke ting. Slik det først blir beskrevet så blir volden beskrevet som en måte å finansiere eget forbruk av rusmidler eller tilbakebetale gjeld. Men videre i analysen kommer det frem at det muligens er pengenes symbolske verdi muligens som er det viktigste.

Det andre elementet som ble analysert var hvordan vold inngår i ungdommenes selvpresentasjon individuelt og kollektivt. Flere av deltakerne gir uttrykk for at vold inngår som en sentral del i ungdommenes individuelle selvpresentasjon. Slik det blir beskrevet så kan man gjennom vold vise hvem man er. For eksempel så kan man dyrke frem et omdømme som å være en person som man ikke bør tulle med gjennom vold. Dersom man ikke er så dyktig i å håndtere konflikter verbalt, så kan man altså bruke vold for å vinne konflikter, samtidig som at dette også kan være av betydning for å forhindre fremtidige konflikter. Ved å være kjent for dette kan bidra til å skremme andre ungdommer fra å komme i konflikt med deg. Som informanten Chris gir uttrykk for så inngår også vold i en slags voldslogikk hvor vold ses i sammenheng med maktposisjoner innad i området.

I analysen av de territorielle konfliktene så kommer det frem at alle deltakerne berøres av den samme territorielle logikken som ligger til grunn i disse kampene. Denne logikken går ut på at man på bakgrunn av bosted eller hjemsted risikerer å bli utsatt for vold. Av alle deltakerne så er det i midlertid bare Chris som gir uttrykk for at han personlig har vært involvert i flere voldsepisoder med ungdommer fra andre områder. Som Chris påpeker i løpet av intervjuet så er også dette av betydning for at han kan bli utsatt for vold dersom han skulle oppholdt seg på «feil» område. Selv om de andre informantene ikke har det samme erfaringsgrunnlaget som Chris, så forteller de likevel den samme historien. En nærmere analyse av disse fortellingene viser at den territorielle logikken bak disse kampene også ligger forankret i de sosiale relasjonene som man inngår i. På bakgrunn av hvem man kjenner eller omgås med så kan

man trekkes inn i disse territorielle kampene. Slik det kommer frem i analysen så er det også uklart om disse konfliktene egentlig er tilknyttet hjemsted eller om det dreier seg om de sosiale relasjonene.

Ettersom at vold oppfattes som sammenhengende med konflikter, så ble det først undersøkt hvordan sosiale medier ble brukt i forbindelse med konflikter. I denne delen av analysen så kommer det først og fremst frem at ulike sosiale medier fungerer som digitale samlingsplasser for ungdommer. Den digitale sfæren tilrettelegger altså for et alternativt område hvor ungdommer kan treffes på nett for å krangle. I forbindelse med disse kranglene så brukes ulike sosiale medier som en måte å drive «digital krigføring». Slik det kommer frem så er gruppechatter og publisering av ydmykende materiale som blant annet voldsvideoer sentrale elementer i konflikthåndtering på nett. Som flere av informantene påpeker så kan krangling på nett eskalere til at det blir fysiske slåsskamper utenfor sosiale medier, og motsatt. Sosiale medier spiller da en viktig rolle i den forberedende delen da det er av betydning for å hente inn andre venner og bekjente som en form for støtte, men ikke minst for å avtale et møtested for disse fysiske kampene.

Den siste delen av analysen sikter inn på hvordan sosiale medier brukes for å videreformidle fortellinger om vold. Funnene i dette kapitlet bygger videre på prinsippet av at sosiale medier fungerer som en nyhetskanal for vold. Slik som analysen viser så legges hovedvekten på voldsvideoer og deres betydning for ungdommenes selvpresentasjon. Funnene i analysen peker på voldsvideoene som å være elektroniske voldshistorier, men også som en måte å autentisere voldshendelser. Som flere av deltakerne påpeker så er en av hovedhensiktene bak disse videoene å ydmyke et voldsoffer ytterligere ved at videoer spres rundt til andre. Som informanten Josef forklarte i intervjuet så har slike voldsvideoer en slags dobbel betydning. Slik han mente det så formidlet voldsvideoene noe om offeret i videoen, men så samtidig så reflekterte disse videoene kameramannens eller angrepsmannens karakter. Et siste funn peker i retning av at voldsvideoer på sosiale medier kan bidra til å fremme vold da dette kan inspirere til at man selv forsøker å gjenskape de samme fortellingene.

6 DISKUSJON:

I løpet av diskusjonskapittelet skal jeg diskutere oppgavens hovedfunn i lys av tidligere forskning og Goffmans teori om selvpresentasjon. Det første underkapittelet er rettet mot det første forskningsspørsmålet som ligger til grunn i oppgaven. Det andre underkapittelet er knyttet til forskningsspørsmål nummer to og tre og i dette underkapitlet så vil oppgavens problemstilling bli besvart. I det tredje underkapittelet vil det blir gjort et forsøk på å diskutere mine funn om territorielle konflikter i lys av tidligere forskning. Avslutningsvis vil jeg komme en kort konklusjon av oppgavens hovedfunn og komme med forslag til videre forskning.

6.1 Hva forteller de om vold?

I analysen så kommer det frem at uavhengig av informantenes tilknytning til vold, så forteller de likevel de samme fortellingene om vold i området. Basert på deltakernes erfaringsgrunnlag så er det kun informanten Chris som har et direkte forhold til vold i området. Slik det fremkommer i analysen så gis det uttrykk for at vold har en viktig betydning i ungdommenes selvpresentasjon da dette fungerer som en slags konsekvens ved en rolle. For å kunne forstå hvilken betydning vold har for disse rollene, så innebærer det at vi også forsøker å rette lys mot deltakernes omgivelser. Deltakernes omgivelser utgjør det Goffman (1969) kaller for setting. Setting er altså det sosiale handlingsrommet som tilrettelegger for menneskelig samhandling og for fremføringen av ulike roller. Forståelsen av roller og handlinger forstås derfor i sammenhengen med den settingen den opptrer i. Vold fremtrer som historier og fortellinger om voldshendelser, som formidles gjennom sosiale medier, nyhetsartikler og ryktespredning. For noen kommer vold til uttrykk gjennom selvopplevde hendelser med å utøve vold, vært vitne til vold, eller at man også har blitt utsatt for vold. Slik informantene beskriver deres omgivelser så virker det som at vold blir oppfattet som en vanlig del i tilværelsen som ungdom i Groruddalen. Det er ikke nødvendigvis slik at det er realiteten, men dette gir oss et innblikk i deres subjektive erfaringer som ungdom i Groruddalen. Som Rosten (2017) fant i sin studie av ungdommers ghettolek. Så ble en del av det «å leke ghetto» beskrevet som at man fremstilte både seg selv og hjemstedet som både hardere og tøffere enn det realiteten tilsier. Informantenes beskrivelser av deres omgivelser kan muligens tolkes som å være en form for ghettolek, men blant mine deltakere, hvor fire av fem deltakere egentlig

ikke har noe særlig tilknytning til vold, så gjør det imidlertid vanskelig å tolke deres beskrivelser av deres omgivelser som å være en form for ghettotek.

Slik funnene i oppgaven viser så blir vold oppfattet i forbindelse med konflikter eller krangler. Blant deltakerne kommer det frem at vold fungerer som en alternativ måte å diskutere på dersom man ikke kommer noen vei verbalt. Ved å snakke gjennom knyttnevene så kan man slik det blir beskrevet av deltakerne komme til enighet. Funn i Jackson-Jacobs (2013) studie peker i retning av at ungdommer konstruerer eller kommer i konflikter som et målrettet forsøk på å fremme en slåsskamp. Dette gjøres i forbindelse med å oppnå andre personlige mål som kan sies å være tilknyttet til utøvelsen av vold. Videre i studien blir det forklart at konflikter kun var nødvendig for å etablere et utgangspunkt for å slåss og at når konflikter eskalerer til en fysisk slåsskamp så er den opprinnelige årsaken ikke lenger av betydning. Liknende funn finner jeg også i forbindelse med min analyse av masseslåsskamper. Slik det blir beskrevet i analysen så er hensikten bak disse konfliktene hovedsakelig å fremme et fysisk slagsmål. Masseslåsskamper tolkes som å være slåsskamper som har utviklet seg fra eller som har sitt opphav i én-til-én konflikter. Slik funnene mine viser så forsvinner den opprinnelige årsaken bak konflikten eller så er den mindre relevant i en masseslåsskamp, da prinsippet om å støtte venner eller at man hopper inn for å tilfredsstille et personlig behov får større betydning, en den opprinnelige årsaken mellom to individer.

I forbindelse med disse konfliktene så viser mine funn at sosiale medier i tillegg til å være en informasjonskanal for voldshendelser også brukes som en alternativ plattform for å håndtere konflikter. Slik det fremkommer i analysen så fungerer sosiale medier som en digital samlingsplass for ungdommer som tilrettelegger for at ungdommer kan krangle hverandre. Som mine funn viser så blir ulike sosiale medier brukt som et verktøy for å kommunisere med motparten i en konflikt, men også som et våpen i disse konfliktene. I gjennom gruppechatter og spredning av voldsvideoer fører ungdommer konflikter på nett. I forbindelse med konflikter så fremkommer det i min analyse at voldsvideoer fungerer som en slags form for personangrep, ettersom at hensikten med å legge ut slike videoer forstås som et forsøk på å ytterligere ydmyke vedkommende i etterkant av en hendelse. Etter min mening så virker det i midlertid som at det er relativt små forskjeller som skiller handlingsforløpet mellom en krangel som foregår ansikt til ansikt og konflikter som håndteres på nett. Slik det blir beskrevet av deltakerne så starter både konflikter på nett og konflikter i hverdagen i forbindelse med at noen har «slenget for mye med leppa», eller på en eller annen måte har

fornærmet noen. Når et grunnlag for en konflikt først er blitt etablert, så er det neste steget en verbal prosess som innebærer forsøk på meglings, utveksling av trusler og fornærmelser (publisering av voldsvideoer kan tolkes som å være en slik fornærmelse). I løpet av denne verbale delen så får de ulike partene mulighet til å unngå at det blir en fysisk slåsskamp, men så samtidig utgjør det også grunnlaget for at situasjonen eskaleres. Jackson-Jacobs (2013) skriver at viktig element i overgangen av en verbal til en fysisk konflikt innebærer å fremprovosere en forståelse om at vold er den eneste løsningen konflikten. Dette samme elementet tolker jeg som å være i samsvar med mine funn ettersom at deltakerne påpeker at man kan være verbal før man nødvendig er nødt til slåss. Volden som oppstår skjer som regel i etterkant av denne verbale prosessen. Etter min mening så har tilfeller av ansikt-til-ansikt konflikter en økt sannsynlighet for å eskalere til et fysisk slagsmål, ettersom at man i slike situasjoner er sårbar for kroppsligskade, sammenlignet med krangler over nett.

At sosiale medier utgjør en slags digital møteplass kan sammenliknes med Goffmans (1969) begrep om setting. Settinger blir beskrevet som det sosiale handlingsrommet hvor fremføringen av en rolle finner sted. Settinger blir omtalt som geografisk bundet slik at fremføringen av en bestemt rolle avhenger av tid og rom. Dette innebærer at fremføringen av en rolle starter når man inntar dette handlingsrommet og slutter når man beveger seg ut. Ettersom at sosiale medier fungerer som en møteplass for ungdommer, så kan vi tolke det som at de ulike sosiale mediene fungerer som en ny form for setting som forflytter seg eller forfølger individet. Etter min mening forklarer dette hvorfor krangler på nett kan eskalere til å bli fysiske slåsskamper og motsatt. Handlinger i den digitale sfæren kan få implikasjoner for hendelser som finner sted utenfor sosiale medier og motsatt.

6.2 Vold, Inntrykkshåndtering og Goffman

Videre funn i analysen peker i retning av at vold inngår som en sentral del av ungdommenes selvpresentasjon. I følge mine funn så tolkes det som at ungdomsmiljøet som ungdommene opererer i stor grad preges av gateverdier eller et verdisett som gjerne kan forbindes med gatekulturer. Anderson (1999) sier at noen ungdommer driver en form for kodebyting. Slik han beskriver det handler det om at noen ungdommer i visse miljøer kan velge å bytte i mellom å være gateorienterte eller å følge tradisjonelle verdier som en måte å mestre sine omgivelser. I lys av dette oppfatter jeg det slik at mine informanter kan tolkes som å befinne

seg i midten av disse to sosiale kodene, hvor de i deres omgivelser er nødt til å forholde seg til begge former for verdier. Informantene som tar avstand fra vold, kan sies å være mer orientert mot tradisjonelle verdier, men slik det kommer frem så ses det som både innafor og som en mulighet å reagere med vold dersom de selv skulle bli utsatt for vold. Som vi kan se hos deltakeren Chris, som kan sies å være mer gateorientert, så blir vold beskrevet som en siste løsning på konflikter. Slik det kommer frem i materiale, så er det muligheter for å løse konflikter og krangler verbalt først, men dersom dette ikke lar seg gjøre så kan man løse uenigheter gjennom vold.

De gateorienterte verdiene setter også sitt preg i det rollehierarkiet som eksisterer i ungdommenes omgivelser. Som Goffman (1969) påpeker i hans teori om roller, så ligger det i alle sosiale kontekster et eget rollerepertoar som legger føringer for hvilke roller som man kan velge mellom. Slik det fremkommer i materialet så virker det som at gateorienterte roller og statuser blir oppfattet som meget verdsatte roller i deres omgivelser. I følge Goffman så inntar vi ulike roller med et mål om å fremstille oss selv i så godt lys som mulig. Inntakelsen og fremføringer av bestemte roller er basert på forestillinger om hva som er sosialt attraktivt da dette er viktig for å fremme en følelse av annerkjennelse og tilhørighet. Det finnes imidlertid ingen spesifikke funn i analysen som konkret kan sies å identifisere en bestemt sosial rolle blant mine deltakere, men slik det ble beskrevet av en informant, så er det noen ungdommer som mener at salg av narkotika og utøvelse av vold kunne assosieres med en viss status eller at man fremstod som å være en «gangster». Det er verken min hensikt eller et grunnlag for å uttale meg noe som helst om ungdommene faktisk er gangstere eller narkotikalangere. Slik jeg tolker informantene så virker det ikke som at det er av noe særlig betydning for om man faktisk er noen av delene, det virker heller som at det er ønsket om å fremme et bestemt inntrykk, eller forestillingene om en rolle som er viktig. Det mine funn peker i retning mot er at det kan være hensiktsmessig for ungdommene å gi inntrykket av en slik rolle da dette inngår i en slags logikk som viser seg å være av betydning for personlig beskyttelse, ære, respekt, annerkjennelse og status. Og som videre funn også viser så er vold av særlig betydning for dette på flere måter.

I lys av Goffmans (1969) teori om roller, så tolker jeg det som det som at den volden som blir beskrevet av ungdommene i flere tilfeller kan tolkes som å være en slags form for inntrykkshåndtering. Dette perspektivet på vold innebærer at utøvelsen av vold forstås som å være både situasjonsavhengig og i direkte relasjon med å opprettholde eller fremme et

inntrykk i en bestemt situasjon. Det kan diskuteres om de ranene som ungdommene beskriver kan sies å være en direkte form for inntrykkshåndtering eller en indirekte måte. Som min analyse viser så har de hendelsene som to av deltakerne har erfart, blitt utført av noen som de på forhånd har hatt en kjennskap og i et av tilfellene ble det gjort ingen forsøk på å skjule identiteten sin. Dette kommer som et noe overraskende funn ettersom at jeg har hatt en antakelse av at man på bakgrunn av handlingens kriminaliserende natur, vil forsøke å forhindre at man blir gjenkjent. Når det er blitt sagt så, tolker jeg det som at dette tilfellet innebærer en direkte form for inntrykkshåndtering, da møtet mellom gjerningspersonen og offer innebærer et element av inntrykk og roller. Den indirekte måten å forstå disse voldshendelsene på ligger i den symbolske verdien av penger og dets assosiasjoner med ulike statuser eller roller. Dette kobles opp med Goffmans (1969) begrep om personlig fasade, da klesplagg og dyre merkeklær kan fungere som en måte å symbolisere status og makt. Et liknende funn finner vi i Sandberg and Pedersen (2006) teori om gatekapital, hvor tilegnelse av økonomisk kapital forstås som å være av betydning for den sosiale posisjoneringen som man tildeles.

Slik det fremkommer i mine funn så forstås én-til-én slåsskamper som den største scenen for ungdommenes selvpresentasjon og inntrykkshåndtering. Slik det kommer frem så virker det som at én-til-én slåsskamper inngår i en voldslogikk hvor man basert på voldsprestasjoner i disse kampene etablerer og formidler maktposisjoner. Voldsprestasjoner forstås i sammenheng med hvem man har banket og hvem man har tapt mot. Et av mine funn på én-til-én slåsskamper blant ungdommer peker i retning mot at disse kampene handler om å demonstrere og bevise overlegenhet i forbindelse et omdømme. Gjennom disse konfliktene får ungdommene mulighet til å vise hvem de er gjennom hva de er i stand til å gjøre via vold. Når ungdommer søker etter å vise hvem de er gjennom vold så kan det i lys av Goffman (1969) tolkes som at ungdommene bestemt vektlegger ferdigheter i å utøve vold i det som omtales som kalles «frontstage». På denne måten vil inntrykket man fremmer avhenge av hvordan man presterer i slagsmålet. Andre fortolker altså hvem du er ut i fra de handlingene man viser. Som en mine informanter påpeker så handler én-til-én slåsskamper om å bevise hvem som er på toppen av haugen. Slik jeg tolker det så virker det som at man i disse én-til-én kranglene setter sitt eget inntrykk på spill i håp om å klatre opp i et sosialt makthierarki som bygger på vold. Jeg tolker det av den grunn at disse slåsskampene inngår i en slags form «turnering» hvor deltakere kjemper om å være på toppen. «Turnering» blir her brukt som en metafor for å påpeke at gevinsten ved å være på toppen forstås som sammenhengende følelsen

en følelse annerkjennelse og ære. På denne måten så vil det å hevde en spesifikk rolle eller en forestilling av en rolle, innebære at man også er nødt til å forsvare dette inntrykket ved å vise at man besitter de egenskapene som assosieres med denne rollen. Ved å vinne over bestemte personer i fysiske slåsskamper kan derfor medføre at man klatrer opp i dette makthierarkiet, da man får demonstrere at man besitter de ferdighetene i å utøve vold som en slik status eller rolle forventes å ha.

Videre funn viser at sosiale medier er av særlig betydning i forbindelse med selvpresentasjon og inntrykk. Voldsvideoer blir forstått som digitale historier om vold som kan brukes til å formidle fortellinger om voldshendelser, eller for å ytterligere ydmyke et voldsoffer. I forbindelse med disse videoene så peker mine funn i retning av at disse er av betydning for selvpresentasjon da disse videoene kan brukes til å formidle fortellinger om egen utøvelse av vold. Disse videoene kan derfor tolkes som å være en form for inntrykkshåndtering, ettersom at publisering av disse videoene kan brukes til å fremme eller demonstrere egne voldsprestasjoner. Betydningen av disse videoene tolkes imidlertid som å være sammenhengende med de sosiale godene som man ellers kan oppnå ved å demonstrere ferdigheter med å utøve vold. Slik det kommer frem så kan også slike videoer potensielt spres til personer på tvers av landegrenser på relativt kort tid. Det er mulig at dette aspektet kan fungere som et slags insentiv for å utøve vold da dette kan ses på som et verktøy for å oppnå en følelse av berømmelse og annerkjennelse. I forhold til mine egne funn så ligger det ikke et godt nok grunnlag for å verken avkrefte eller bekrefte dette. Men som mine funn viser derimot, er at slåsskamper blant ungdommene iscenesettes på en måte som tilrettelegger for at slike hendelser filmer. Spredning av slike videoer blir i mitt materiale forklart som sammenhengende med intensjonen om å ydmyke et voldsoffer. Bruk av voldsvideoer for å ydmyke, kan gjennom et «Goffmansk» perspektiv tolkes som å være en form for personangrep som har som hensikt å avdekke eller avsløre personers «backstage». Som Goffman (1969) påpeker så er illusjonen av en rolle avhengig av at man minimerer publikums innsyn til forhold som skjules «bak kulissene». Slik jeg tolker Goffman så har altså våres selvpresentasjon igjennom roller, som hensikt at publikum skal forstå og tolke oss kun ut i fra det som er synlig i front. De egenskapene som synliggjøres i en rolles front, innebærer at man også gir uttrykk for at man ikke besitter egenskaper som kan tyde på det motsatte. Dersom man som person har fremstilt seg som tøff og dyktig i å utøve vold, så kan en volds video som viser et nederlag svekke troverdigheten av en rolle. Den samme logikken som ligger til grunn

i denne forklaringen kan også brukes for å forstå hvilken betydning det kan ha for ungdommenes selvpresentasjon å avslå utfordringer om å slåss.

Et annet funn på dette temaet viser også at slike konflikter være viktig for noen ungdommer, da ferdigheter med- og villighet til å utøve vold kan bli oppfattet som den eneste måten å få respekt. Ved å vise at man er villig til å utøve vold og ved å bruke vold for å slå ned på fornærmelser, så kan man bygge opp et inntrykk av at man er en person som man ikke skal fornærme. Dette tolkes som også som en måte å forhindre fremtidige konflikter, samtidig som at det tolkes som at man får en mulighet til å sikre den eneste kilden av respekt som man muligens har. Denne logikken innebærer en viss oppfatning av hvordan man forventer at andre skal forholde seg til deg på bakgrunn av dette inntrykket. Denne forståelsen av egen rolle illustrerer det Goffman (1969, 1982) mener er essensen i samhandling. Når vi fremfører spesifikke roller så innebærer det at vi på bakgrunn av denne rollen, forventer at andre personer behandler oss eller forholde seg til oss på bestemte måter. Det vil si at alle handlinger som ikke er i samsvar med disse forventningene, kan bli tolket som å være en form for fornærmelse eller en mangel på respekt.

6.3 Den territorielle logikken

Et funn som fremkommer i analysen omhandler deltakernes forståelse av vold som sammenhengende med konflikter og krangler i mellom ungdommer fra ulike områder internt i Groruddalen. I første omgang så antok jeg det disse territorielle konfliktene kun var av betydning for Chris, ettersom at han selv hadde vært involvert i en rekke voldshendelser med ungdom fra andre områder. Som alle fem informanter ga uttrykk for så opplevde de det som at de kunne bli utsatt for vold som følge av deres tilknytning til hjemsted. Slik det fremkommer i materialet så knyttes denne tankegangen til en oppfatning om at hjemsted og bosted er avgjørende for denne risikoen. På bakgrunn av både tidligere og pågående konflikter i mellom områder, så virket det som at bosted var grunn nok for å bli utsatt for vold. Slik funnene viser så er denne formen for logikk framtrøden blant alle fem deltakere, men her vil jeg også påpeke at det i Chris sitt tilfelle kan skyldes den voldshistorikken som han har med ungdommer fra de andre områdene. Videre i analysen viser andre funn at den territorielle logikken i disse konfliktene også kan knyttes til ungdommenes sosiale relasjoner. På en måte

så viser det seg at de sosiale relasjonene som ungdommene inngår i, altså hvem de henger med eller er venn med kan fortolkes som et tegn på hjemsted eller bosted. For deltakerne så fungerte de sosiale relasjonene med andre ungdommer fra eget område som en slags sosial ressurs. Slik det fremkommer så virker det som at disse ungdommene altså opplevde det som at dersom de skulle bli utsatt for vold av ungdommer fra et annet område, så ville ungdommer fra hjemstedet automatisk tilby støtte dersom man skulle ønske hevn. Etter min egen fortolkning så virker det som at deltakernes forestillinger om disse område konfliktene var et slags produkt av ulike rykter og fortellinger som var blitt fortalt. Særlig blant de deltakerne uten noen erfaring med vold. Informanten Emre kunne derimot vise til en egen selvopplevd hendelse. Slik denne deltakeren beskrev det så ble han tilnærmet av noen ukjente ungdommer som ønsket å vite hvor han kom fra med tanke på hjemsted, dersom han skulle ha vært fra «feil sted», så mente denne deltakeren at han kom til å bli utsatt for vold. Funn i annen forskning viser at ungdommer som tilhører kriminelle gjenger, kan forlange å vite hvilken gjeng som en motstander som et forsøk på å utfordre til kamp (Jackson-Jacobs, 2013) viser. Etter min mening så mener jeg at noen av mine funn henter til en liknende mekanisme. Det er uvisst om de ungdommene som tilnærmet seg Emre var medlemmer av en gjeng eller ikke, men på bakgrunn av at det ikke forekommer informasjon i noen av intervjuene som omhandler etablerte «gjenger» i området, så vil jeg hevde at den samme fremgangsmåten også gjør seg gjeldende i disse område kampene.

Rosten (2017) beskriver territorielle kamper som en kollektiv utøvelse av vold i forbindelse med rivalisering i mellom nabolag. Denne kollektive utøvelsen av vold blir beskrevet som en måte å forsvare hjemstedets ære, ettersom at et angrep på en av ungdommene fra området tolkes som et angrep rettet mot nabolaget. I forbindelse med hennes data har hun utledet et mønster for hvordan disse territorielle kampene starter og utvikler seg. Slik det beskrives så starter konflikter som regel med at noen kommer i en krangel med noen andre fra et annet område. Deretter tar man kontakt med de eldre fra samme område for å hevne mangelen på respekt som er blitt utvist fra denne motparten. De eldre får dermed en funksjon som enten meglere og forhandlere, men også som «ekstra muskler». Slik det fremkommer i mine funn så virker det som at område konfliktene i mitt materiale, følger det samme mønsteret.

Funn som er blitt gjort i forbindelse med min analyse av denne territorielle logikken som ligger til grunn bak disse kampene, gjør at det imidlertid kan diskuteres hvorvidt disse konfliktene kan sies å handle om hjemstedets ære, eller om det dreier seg om moralske koder

som å være en «støttende venn». I deltakernes fortellinger om disse kampene, så virker det som at de sosiale relasjonene som man inngår i, alltid er hovedårsaken bak disse konfliktene. Som mine funn viser, så forstås disse områdekonfliktene som nært knyttet til masseslårskamper blant ungdommer. Masseslårskamper blir forstått som eskalerte hendelser av én-til-en krangler. Dette kan skje spontant ved at venner og bekjente blant publikum velger å blande seg inn under en slåsskamp, eller så kan det fremstå som avtalte og planlagte oppgjør. I forbindelse med det sistnevnte, så peker funnene i retning av at gruppechatter på sosiale medier er av stor betydning for å eskalere krangler, etter som at venner og andre bekjente legges til i samtalen med en hensikt om å skape en masseslårskamp. Selv om at den territorielle logikken forstås som sammenhengende med vennsforhold som man har med andre ungdommer fra hjemstedet. Så inngår fortsatt flere av ungdommene i vennerelasjoner med andre ungdommer fra andre områder. Etter min egen fortolkning så virker det som at disse territorielle konfliktene egentlig omhandler ulike vennegrupper innad i Groruddalen som kommer i konflikt med hverandre. Av den grunn så tolker jeg det som at moralske koder og egne personlige mål (anerkjennelse, respekt, behov etc.), er av større betydning i disse slåsskampene, enn at man forsøker å forsvare hjemstedets ære.

6.4 Konklusjon

Hovedmålet for oppgaven har vært å undersøke hvilken betydning som vold har for selvpresentasjon blant ungdommer i Groruddalen. For å kunne finne ut av det var det nødvendig å etablere en forståelse av hvordan deltakerne selv tolket og forstod deres omgivelser. Slik det kommer frem i denne oppgaven så virker det som at vold som et sosialt fenomen forstås som en vanlig del av å vokse opp i Groruddalen blant deltakerne. Basert på funn i oppgaven så formes denne forståelsen av vold i deres omgivelser som følge av historier og fortellinger om vold i området. For noen av deltakerne i dette prosjektet kommer denne forståelsen frem som følge av egne erfaringer med å ha enten utøvd vold eller blitt utsatt for vold. Som funnene i denne oppgaven viser så formidles de ulike fortellingene om vold blant ungdom, i form av rykter og vandrehistorier, men også som følge av voldsvideoer som spres og deles gjennom ulike sosiale medier. Basert på deltakernes beskrivelser av området så blir det etter min fortolkning, tolket som at ungdomsmiljøet som deltakerne vokser opp i stor grad preges av gaterelaterte eller gateorienterte verdier.

I lys av Goffmans (1969, 1982) teori om selvpresentasjon, så blir disse gateverdiene forstått som å være av viktig betydning for ungdommenes fortolkninger av status og roller.

Disse gateverdiene kommer til uttrykk i mitt materiale i form av at det bidrar til å konstruere en forestilling om gateorientert roller. Funn i oppgaven tyder på at disse rollene som kan sies å assosieres med en gatekultur fremstår som sosialt attraktive roller i det ungdomsmiljøet som eksisterer i Groruddalen.

I lys av Goffmans teoretiske begreper så tyder funnene i min oppgave på at vold inngår som en viktig del av ungdommenes selvpresentasjon. Slik det kommer frem i oppgaven så assosieres vold med ulike roller eller statuser som fremstår som sosialt attraktive blant jevnaldrende. Som Goffmans teori påpeker så inntar vi mennesker, ulike roller basert på et ønske om å sette oss selv i så godt lys som overhodet mulig. Slik denne teorien fremkommer i mine funn, inngår ungdommenes selvpresentasjon av en gateorientert rolle i en logikk som omhandler respekt, ære, status og annerkjennelse. En gateorientert rolle kan i mine funn tolkes som å være et ideal på en type person, som på bakgrunn av deres ferdigheter med å utøve vold blir oppfattet som sosialt attraktive. Etersom at dette ikke er en konkret rolle, så tolker jeg det som å være et slags form for inntrykk som noen ungdommer kan strebe etter å gjenskape. I lys av Goffmans (1969) teori, så kan derfor vold tolkes som å være en form inntrykkshåndtering, slik at utøvelsen av vold forstås som et middel for å fremme eller opprettholde et bestemt inntrykk. Videre funn i oppgaven viser hvordan sosiale medier inngår som en viktig del av denne selvpresentasjonen da dette utgjør en alternativ kontekst for samhandling. Gjennom voldsvideoer får ungdommene mulighet til å demonstrere ferdigheter med å utøve vold samtidig som at dette fungerer som en måte å vise egne voldsprestasjoner. Slik det fremkommer i materiale så har slike voldsvideoer en dobbel betydning, på en måte har disse videoene en hensikt om å ytterligere ydmyke et voldsoffer ved at disse spres til bekjente. Den andre betydningen av disse videoene er at de kan brukes til å skape fortellinger om seg selv. Et siste funn i oppgaven knyttes til ungdommenes fortolkninger av territoriale konflikter i området. I lys av tidligere forskning blir det gjort et forsøk på å diskutere om disse konfliktene kan sies å være knyttet til territorier og områder, eller om det i realiteten ligger en annen logikk til grunn. Som mine funn viser i forbindelse med disse konfliktene så virker det som at disse konfliktene kan sies å omhandle moralske koder og personlige motiver, fremfor faktorer som knyttes til hjemsted og områder.

6.5 Mitt bidrag og forslag til videre forskning.

Ettersom at mye av den tidligere forskningen som har blitt gjort på vold har vært kvantitativ, så håper jeg at mine funn kan fungere som et friskt og fint tilskudd til den kvalitative litteraturen om dette temaet. Etter min forståelse så er vold blant ungdommer i Groruddalen, så vel som i resten av landet, et meget dagsaktuelt tema. Ettersom at sosiale medier også konstant reiser nye diskusjoner, utfordrer våres holdninger og forståelser av menneskelig samhandling, så håper jeg at mine funn kan bidra i fremtidige diskusjoner som omhandler ungdom, vold og sosiale medier.

I kjølvannet av en periode med ulike debatter og media omslag, og basert på den økningen i voldshendelser blant ungdommer som det rapporteres om, så håper jeg at mine funn kan bidra til å skape en forståelse av den betydningen som vold kan ha, blant dagens ungdom. Ved å bruke Goffmans teori om selvpresentasjon, så blir vold en måte å opprettholde eller fremme et bestemt inntrykk. Utøvelsen av vold forstås derfor som å variere med situasjoner og ikke som permanente egenskaper ved individet. Selv om at utøvelsen av vold ikke forstås som å være et permanent trekk ved en person, så kan det likevel føre til at man fanges i en logikk hvor man konstant er nødt til å utøve vold for å opprettholde et inntrykk. Dette kan for eksempel være av betydning i andre «settinger» som for eksempel i skole hverdagen.

Selv om det ikke foreligger et empirisk grunnlag i mitt materiale for å støtte denne påstanden, så kan det også tenkes at mine funn kanskje belyser en viss «ukultur» blant dagens ungdommer, hvor vold oppfattes som kult. Til videre forskning så kunne dette være en interessant påstand å utforske ved å sammenligne med andre ungdommer fra andre steder i Oslo. Ettersom at alle deltakerne i prosjektet var gutter og i aldersgruppen 16-19 år, så ville det ved videre forskning også være interessant å inkludere yngre deltakere og jenter inn i studien.

7 LITTERATURLISTE

- Anderson, E. (1999). *Code of the street : decency, violence, and the moral life of the inner city*. New York: W.W. Norton.
- Best, J. (2016). Social Construction of Violence. In *The Wiley Handbook on the Psychology of Violence* (pp. 86-99). Chichester, UK: Chichester, UK: John Wiley & Sons, Ltd.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101. doi:10.1191/1478088706qp063oa
- Caldwell, L. L., & Smith, E. A. (2006). Leisure as a context for youth development and delinquency prevention.(International Symposium on Pathways and Prevention). *Australian and New Zealand Journal of Criminology*, 39(3), 398. doi:10.1375/acri.39.3.398
- Crowther, S., Goodson, C., McGuire, J., & Dickson, J. M. (2013). Having to Fight. *Journal of Interpersonal Violence*, 28(1), 62-79. doi:10.1177/0886260512448846
- Ekern, L. (2009). Et Fangens dilemma. Retrieved from <https://www.etikkom.no/Aktuelt/Fagbladet-Forskningsetikk/arkiv/2002/2002-4/Et-Fangens-dilemma/>
- Frøyland, L., & von Soest, T. (2018). Trends in the Perpetration of Physical Aggression among Norwegian Adolescents 2007–2015. *A Multidisciplinary Research Publication*, 47(9), 1938-1951. doi:10.1007/s10964-017-0793-2
- Frøyland, L. R., Bakken, A., & von Soest, T. (2020). Physical Fighting and Leisure Activities among Norwegian Adolescents—Investigating Co-occurring Changes from 2015 to 2018. *Journal of Youth and Adolescence*. doi:10.1007/s10964-020-01252-8
- Gennetian, L. A., Castells, N., & Morris, P. A. (2010). Meeting the basic needs of children: Does income matter? *Children and Youth Services Review*, 32(9), 1138-1148. doi:10.1016/j.childyouth.2010.03.004
- Giertsen, H. (1997). Kap 11: "Vold", i Finstad, Liv; Høigård, Cecilie (red): . *Kriminologi*.
- Goffman, E. (1969). *The presentation of self in everyday life*. London: Penguin.
- Goffman, E. (1982). *Interaction ritual : essays on face-to-face behavior*. New York: Pantheon Books.
- Guinta, M. R., & John, R. M. (2018). Social Media and Adolescent Health.(Report). *Pediatric Nursing*, 44(4), 196.
- Heber, A. (2017). 'You Thought You Were Superman': Violence, Victimization and Masculinities. *British Journal Of Criminology*, 57(1), 61-78. doi:10.1093/bjc/azv117
- Hilmarsen, H. V., & Arnseth, H. C. (2017). Livet på Instagram : ungdoms digitale forlengelser av sosiale relasjoner og vennskap.
- Hollin, C. R. (2016a). "Everyday" Violence. In *The psychology of interpersonal violence* (pp. 33-72). Chichester: Wiley-Blackwell.
- Hollin, C. R. (2016b). Interpersonal violence. In *The Psychology of Interpersonal Violence* (pp. 1-32). Chichester, England: Wiley Blackwell.
- Jackson-Jacobs, C. (2013). Constructing Physical Fights: An Interactionist Analysis of Violence among Affluent, Suburban Youth. *Qualitative Sociology*, 36(1), 23-52. doi:10.1007/s11133-012-9244-2
- James, J. C. (2015). Goffman, Parsons, and the Negational Self. *Academicus international scientific journal*, 11(11), 11-31. doi:10.7336/academicus.2015.11.01

- Johannessen, N. (2017). Politiet om ungdoms-hærverk i Oslo: – Ser svært alvorlig på hendelsene. VG. Retrieved from <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/zpp1b/politiet-om-ungdoms-haerverk-i-oslo-ser-svaert-alvorlig-paa-hendelsene>
- Kvale, S., Brinkmann, S., Anderssen, T. M., & Rygge, J. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg. ed.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Midtskogstig, R., Schmidt, Ø., & Jørgensen, M. (28. Oktober 2017). Snapchat-konto publiserer videoer av ungdommer som slåss. VG. Retrieved from <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/m7y21/snapchat-konto-publiserer-videoer-av-ungdommer-som-slaass>
- Patton, D. U., Hong, J. S., Ranney, M., Patel, S., Kelley, C., Eschmann, R., & Washington, T. (2014). Social media as a vector for youth violence: A review of the literature. *Computers in Human Behavior*, 35, 548-553. doi:10.1016/j.chb.2014.02.043
- Rosenlund-Hauglid, S. (28. September 2017). Kunnskapsministeren om voldsepisoder på Stovner-skole: – Vi har mistet kontrollen. VG. Retrieved from <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/MzXvE/kunnskapsministeren-om-voldsepisoder-paa-stovner-skole-vi-har-mistet-kontrollen>
- Rosten, M. (2017). Territoriell stigmatisering og gutter som leker getto i Groruddalen. *Norsk Sosiologisk Tidsskrift = Norwegian Journal of Sociology*(1), 53.
- Sætre, M., Hofseth, C., & Kjenn, B. L. (2018). *Trender i kriminalitet 2018-2021*. Oslo; Stab for virksomhetsstyring: Oslo politidistrikt. .
- Sandberg, S., & Pedersen, W. (2006). *Gatekapital*. Oslo: Universitetsforl.
- Sandberg, S., Tutenges, S., & Copes, H. (2015). Stories of Violence: A Narrative Criminological Study of Ambiguity. *British Journal Of Criminology*, 55(6), 1168-1186. doi:10.1093/bjc/azv032
- Sandberg, S., & Ugelvik, T. (2017). Why Do Offenders Tape Their Crimes? Crime and Punishment in the Age of the Selfie. *British Journal Of Criminology*, 57(5), 1023-1040. doi:10.1093/bjc/azw056
- Schinkel, W. (2010). *Aspects of violence : a critical theory*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Shetgiri, R., Lee, S. C., Tillitski, J., Wilson, C., & Flores, G. (2015). Why Adolescents Fight: A Qualitative Study of Youth Perspectives on Fighting and Its Prevention. *Academic Pediatrics*, 15(1), 103-110. doi:10.1016/j.acap.2014.06.020
- Stevens, R., Gilliard-Matthews, S., Dunaev, J., Woods, M. K., & Brawner, B. M. (2017). The digital hood: Social media use among youth in disadvantaged neighborhoods. *New Media & Society*, 19(6), 950-967. doi:10.1177/1461444815625941
- Stolt-Nielsen, H. (2018). Oslo-politiet: – Flere siktet etter Vestli-skyting . *Aftenposten*. Retrieved from <https://www.aftenposten.no/osloby/i/a2BXJ5/oslo-politiet-flere-siktet-etter-vestli-skyting>
- Sune Qvotrup, J. (2011). Othering, identity formation and agency. *Qualitative Studies*, 2(2), 63-78. doi:10.7146/qs.v2i2.5510
- Szwedo, D. E., Mikami, A. Y., & Allen, J. P. (2012). Social Networking Site Use Predicts Changes in Young Adults' Psychological Adjustment. *Journal of Research on Adolescence*, 22(3), 453-466. doi:10.1111/j.1532-7795.2012.00788.x
- Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse : en innføring i kvalitative metoder* (5. utg. ed.). Bergen: Fagbokforl.
- Wiik-Hansen, B. S. (2016). Oslo-politiet: Ungdommer trues til å delta i organiserte slåsskamper. VG, *Verdens Gang*. Retrieved from

<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/QL0gV/oslo-politiet-ungdommer-trues-til-aa-delta-i-organiserte-slaasskamper>

Wilkinson, D. (2001). Violent events and social identity: Specifying the relationship between respect and masculinity in inner-city youth violence. *8*, 235-269. doi:10.1016/S1537-4661(01)80011-8

8 VEDLEGG/ APPENDIKS

8.1 Intervjuguide

Intervjuguide

Tema som jeg vil undersøke: Betydning av sosiale medier, voldens betydning, fritid og økonomi? Omgivelser.

- **Kan du fortelle meg litt om deg selv?**
 - Kan du fortelle meg litt om familien din?
 - Hva jobber foreldrene dine med?
 - Hvilken landbakgrunn har du?
 - Hva med vennene dine? Kan du fortelle meg litt om dem?
 - Åssen er ditt forhold til vennene dine?
 - Hvordan tilbringer du fritiden din?
 - Hvis du kunne ha brukt fritiden din på noe annet, hva hadde du valgt å bruke tiden din på?
 - Hadde du valgt å gjøre noe annet på fritiden din da?.

- **Har du noen gang opplevd det å se en video av noen du kjenner utøve eller bli utsatt for vold? Eller har du kanskje erfart å bli filmet?**
 - *Uten å nevne noen navn, hva ble filmet?*
 - *Hvordan fikk du tilgang til denne videon?, ble den sendt direkte til deg, en venn som har vist deg etc?.*
 - *Hva tenkte du da du så denne videoen?*

- *Har du noen tanker om at ungdommer filmer og deler videoer av slosskamper?*
 - *Har du for eksempel hørt at det finnes slike videoer av noen du vet hvem er?*
 - *Tror du at det har noen betydning at slike ting filmes?*

(HVIS DET KOMMER OPPLYSNINGER OM INNFORMANTES DELTAGELSE)

- *Når du ser sånne videoer hva tenker du eller slags tanker får du da?*
- *Har det noe betydning at det filmes?.*
- *Har du noen tanker om at andre får se det?*

- **Hva er vold for deg?**
 - Hvordan skiller du mellom å slå kamerater på lek, og slå i et slagsmål.
 - *Hvis noen du er med havner i et slagsmål?*
 - *Hvis du eller noen du kjenner blir truet?*
 - *Ran?*
 - *Bruk av våpen?*
 - *Hvor går grensen for volden?.*

- **Hvis du tenker tilbake til en gang du enten var involvert i et slagsmål, eller observert andre ungdommer sloss eller hendelse hvor vold eller trusler om vold oppstod.**
 - **Uten å nevne noen navn om de involverte eller hvor dette skjedde, kan du fortelle litt om hva som skjedde den gangen?**
 - Var det andre mennesker tilstede som så på/så dette?
 - Var det noen som filmet?
 - Hvordan opplevde du denne situasjonen?
 - Hvordan endte slagsmålet?
 - Ble det noen konsekvenser i etterkant?

- **Uten å nevne noen navn. Var det flere involverte?**
 - Har det noe å si at flere er involverte istedenfor «en mot en»?
 - Er det noen forskjell?
- **Hvordan opplever du det å høre om at vold oppstår blant ungdommer i nærområdet ditt? (Hvis informant ikke har vært involvert, eller observert et slagsmål)**
 - Føler du deg trygg i nærområdet?
 - Hva med på skolen?

- Hva med andre deler av Oslo?
- Hva tror du er årsaken til at du ikke sloss?
- Hvordan opplever du de historiene om vold i nærområdet ditt, for eksempel i nyhetsartikler.
- Hvordan opplever du å komme fra det stedet?

- **Hvilken betydning har vold blant ungdommer?**
 - Hvorfor sloss noen ungdommer?
 - Hvorfor sloss du?
 - Har landbakgrunn noe å si for vold blant ungdommer i Groruddalen?

 - **Om vi går litt tilbake til det vi snakket om angående fritid. Tror du at din fritid har vært av betydning for din deltagelse i vold?**

- **Er det noe som kan gjøres for at ungdommer skal holde seg unna vold?**

- **Helt til slutt, har du noe mer du ønsker å tilføye?**

8.2 Informasjonsskriv

Vil du delta i forskningsprosjektet «*Voldskultur blant ungdommer i Groruddalen?*»

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å få et innblikk i ungdomskultur og vold. I dette skrivet får du informasjon om formålet med prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Mitt navn er Philip Andrew Sacro og jeg studerer pedagogikk ved institutt for pedagogikk (IPED) på Universitetet i Oslo. Jeg jobber foreløpig på med masteroppgaven min, og Universitetet i Oslo står som ansvarlig for prosjektet. I den forbindelse er jeg interessert i å komme i kontakt med ungdommer som har erfaringer med vold blant andre jevnaldrende nærområdet. Fokuset for masteroppgaven min er hvilken betydning vold har for ungdommer som vokser opp i Groruddalen, og formålet med oppgaven er å analysere ulike ungdommers tanker om det aktuelle temaet. For å kunne etablere en dypere forståelse for dette temaet er jeg avhengig av dine erfaringer og tanker som ungdom, fra dette området, og håper du vil dele dette med meg.

Din Deltakelse

Undersøkelsen vil bli gjennomført som et intervju som kommer til å vare mellom 45-60 minutter. Intervjuet vil bli gjort på et lydopptak som i løpet av kort tid vil bli gjort om til tekst. Intervjuet blir behandlet konfidensielt og all informasjon vil bli anonymisert. Tid og sted for intervjuet kan avtales nærmere dersom du ønsker å delta. Jeg kommer gjerne til deg. Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli anonymisert. Det vil

ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Det finnes ingen rette eller gale svar og det er dine erfaringer og tanker som er av interesse, og som jeg håper du vil dele med meg. Dine opplysninger vil behandles etter de strengeste krav og du vil bli møtt med ydmykhet og respekt.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

De som vil ha tilgang til dine opplysninger vil først og fremst være meg, men min veileder for prosjektet og min prosjektgruppe vil kunne få tilgang til segmenterte og anonymiserte deler.

For å hindre at uvedkommende skal få tilgang til dine opplysninger, vil jeg erstatte navnet ditt og kontaktopplysningene dine med en kode og lagre på en egen navneliste adskilt fra de andre dataene på en kryptert mappe hvor bare jeg har tilgang. De andre opplysningene på både lydopptaket og tran skriptet av intervjuet, kommer også til å bli lagret på to forskjellige krypterte mapper.

Undersøkelsen er meldt inn til personvernombudet for forskning, Norsk senter for forskningsdata (NSD). Lydopptakene som blir gjort og tran skript blir behandlet etter personvernloven og vil bli slettet ved oppgavens sensur tidligst August 2020.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- få slettet personopplysninger om deg,
- få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet), og
- å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke som innhentes muntlig før et evt. Intervju.

På oppdrag fra Universitetet i Oslo har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, så kan du kontakte meg på:

- Philip Andrew G. Sacro: +47 45 21 54 08/ philip.sacro@hotmail.com
eller veileder:
Kristinn Hegna: +47 22 84 07 11/ kristinn.hegna@iped.uio.no
- Vårt personvernombud: personvernombudet@nsd.no eller behandlingsansvarlig@uio.no.
- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS, på epost (personverntjenester@nsd.no) eller telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig
(Kristinn Hegna)

Student
(Philip Andrew G. Sacro)

8.3 Samtykkekjema

Samtykkeskjema for prosjektet «Voldskultur blant ungdom i Groruddalen»

1.1 Deltagelse:

- Ja, jeg ønsker å delta i undersøkelsen
- Nei, jeg ønsker ikke å delta i undersøkelsen

1.2 Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet «vold blant ungdommer» og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg har forstått at:

- at min deltakelse innebærer at jeg deltar i et intervju og at det vil bli gjort lydopptak av intervjuet som senere vil bli skrevet over til tekst.
- at personopplysninger om meg kommer til å anonymiseres.
- at jeg har retten til å trekke meg fra undersøkelsen når som helst før prosjektet leveres inn, og at dette **IKKE** må begrunnes.

1.2 Er du over 15 år?

- Ja
- Nei

1.3 Kontaktinformasjon

Navn. : _____
Adr. : _____
Epost. : _____
Tlf. : _____

Ønsker å kontaktes gjennom:

- Telefon.
- Epost.

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, ca. Desember 2019

(signert av prosjektdeltaker, dato)